

**КӨМЕКОВ
БОЛАТ
ЕШМҰХАМБЕТҰЛЫ**

**БИОБИЛИОГРАФИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШ
БИОБИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ**

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ**

**Л.Н. ГУМИЛЕВ атындағы
ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТИ**

ҒЫЛЫМИ КІТАПХАНА

БИОБИБЛИОГРАФИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШ

**КӨМЕКОВ
БОЛАТ
ЕШМҰХАМБЕТҰЛЫ**

Нұр-Сұлтан, 2021

**ЭОЖ (01):(09)
КБЖ 91.9:63
К 68**

Бас редакторы:
Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ
Ғылыми кітапханасының директоры,
философия ғылымдарының кандидаты
Б.Ә. Оразалиев

Жауапты редактор:
Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ Ғылыми кітапханасының
директордың кітапхана ісі жөніндегі орынбасары
Ж. Бекайдарқызы

Көмеков Болат Ешмұхамбетұлы: биобиблиографиялық
көрсеткіш/ құрастырғандар: З.Ш. Жолдасбекова, М.З. Ермаға-
нова. – Нұр-Сұлтан: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ баспасы, 2021. –
137 б.

**ЭОЖ (01):(09)
КБЖ 91.9:63**

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
им. Л.Н. ГУМИЛЕВА**

НАУЧНАЯ БИБЛИОТЕКА

БИОБИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

**КУМЕКОВ
БОЛАТ
ЕШМУХАМБЕТОВИЧ**

Нур-Султан, 2021

**УДК (01):(09)
ББК 91.9:63
К 90**

Главный редактор:
Директор Научной библиотеки ЕНУ им. Л.Н. Гумилева,
кандидат философских наук
Б.А. Оразалиев

Ответственный редактор:
Заместитель директора по библиотечной работе
Научной библиотеки ЕНУ Л.Н. Гумилева
Ж.Бекайдарқызы

**Кумеков Болат Ешмухамбетович: библиографический
указатель / составители: З.Ш. Жолдасбекова, М.З. Ермаганова.
– Нур-Султан: Издательство ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, 2021. – 137 с.**

**УДК (01):(09)
ББК 91.9:63**

ҚҰРМЕТТІ ОҚЫРМАНДАРГА!

Бұл көрсеткіш Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры, тарих ғылымдарының докторы Болат Ешмұхамбетұлы Көмековке арналған.

Биобиографиялық көрсеткіште Қазақстан Республикасының Ұлттық Ғылым Академиясының академигі, шығыстанушы-арабтанушы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ұстаз-ғалым Б.Е. Көмековтің ғылыми-шығармашылық еңбектері, өмірі мен қызметі туралы еңбектердің тізімі берілген.

Көрсеткішке енген отандық тарих тақырыптарында жазылған материалдарда Қазақстанның ортағасырлық тарихының, тарихи географиясының, IX-XVII ғасырлардағы араб, парсы және түркі жазба мұраларындағы картография және деректану саласының дамуы кең көлемде баяндалады.

Көрсеткіш материалдары хронологиялық тәртіппен орналасқан. Әр жылдардағы жарияланған еңбектері әліпби ретімен беріліп отыр. Сонында еңбектердің әліпбилік және есімдер көрсеткіштері, сонымен қатар шығармашылық өмір тарихынан сыр шертетін фотосуреттер жарияланды.

Биобиографиялық көрсеткіш студенттерге, магистранттар мен докторанттарға, ізденушілерге, отандық тарихты зерттеушілерге арналған.

УВАЖАЕМЫЕ ЧИТАТЕЛИ!

Данный указатель посвящен доктору исторических наук, профессору Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева Болату Ешмухамбетовичу Кумекову.

Биобиографический указатель содержит список научно-творческих трудов академика Национальной Академии Наук Республики Казахстан, востоковеда-арабоведа, доктора исторических наук, профессора, ученого-педагога Б.Е. Кумекова, а также факты жизни и деятельности.

В материалах отечественной истории, вошедших в указатель, широко освещаются вопросы средневековой истории, исторической географии Казахстана, картографии и источниковедения в арабском, персидском и тюркском письменном наследии IX-XVII веков.

Материалы указателя расположены в хронологическом порядке. Изданые труды разных лет представлены в алфавитном порядке. В завершении были опубликованы алфавитные и именные указатели трудов, а также фотографии, рассказывающие об истории творческой жизни.

Биобиографический указатель предназначен для студентов, магистрантов и докторантов, а также соискателей и исследователей отечественной истории.

**ҚР ҰҒА АКАДЕМИГІ,
ТАРИХ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ,
ПРОФЕССОР, ШЫҒЫСТАНУШЫ-АРАБТАНУШЫ,
БОЛАТ ЕШМҰХАМБЕТҰЛЫ ҚӨМЕКОВТІң
ӨМІРІ МЕН ҚЫЗМЕТИНІң НЕГІЗГІ КЕЗЕНДЕРІ**

**Көмеков Болат Ешмұхамбетұлы 1940 жылы 5 тамызда
Жамбыл облысы, Тараз қаласында дүниеге келген.**

1957-1961 жж. Ташкент мемлекеттік университеті шығыс факультетінің араб бөлімін бітірді.

1961 ж. Араб тілі мен әдебиеті бойынша білімін жетілдіру мақсатында Бағдат университетінде тағылымдамадан өтті.

1963-1965 жж. Египетте, Асуан биік бөгетінде аудармашы болып жұмыс істеді.

1965-1968 жж. КСРО Ғылым академиясы Тарих, археология және этнография институтының аспиранты болды.

1966-1969 жж. КСРО Ғылым академиясының Шығыстану институтының Ленинградтағы филиалына қызметке жіберілді.

1970 ж. «Араб деректеріндегі IX-XI ғасырлардағы қимақтар-дың жағдайы» тақырыбында кандидаттық диссертация қорғады.

1965-1974 жж. ҚазКСР ҒА Тарих, археология және этнография институтының аспиранты, кіші аға ғылыми қызметкері.

1974-1996 жж. ҚР ҰҒА Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих, археология және этнография институтында бөлім менгерушісі.

1994 ж. Ресей ғылым академиясының Шығыстану институтында «VIII-XIII ғғ. қыпшақ, құман және қимақ тарихына қатысты араб деректері» атты тақырыпта докторлық диссертация қорғады.

1995 ж. ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі болып сайланды.

1996-2000 жж. Қазақ мемлекеттік заң институтында Қазақстан тарихы кафедрасының менгерушісі болды.

2000-2003 жж. Қазақ гуманитарлық заң университетінің қыпшақтану орталығының директоры.

2003 ж. Қазақстан Республикасы Ұлттық Ғылым Академиясының академигі болып сайланды.

2003-2008 жж. ҚазМЗУ-де Халықаралық қыпшақтану институтының директоры.

2008-2009 жж. ҚР БФМ Ш.Уәлиханов атындағы Тарих және этнография институтының бас ғылыми қызметкері.

2009-2010 жж. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Халықаралық қыпшақтану институтының директоры.

2010 жылдың желтоқсанынан қазіргі уақытқа дейін Халықаралық қыпшақтану институтының директоры.

2012 жылдың қыркүйегінен қазіргі уақытқа дейін Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры және «Академик» ғалымдар клубының мүшесі.

Марапаттары, құрметті атақтары:

1983 жылы Қазақстан мемлекет сыйлығының иегері.

1995 ж. ҚР ҰFA корреспондент-мүшесі болып сайланды.

2001 ж. «Қазақстан Республикасының тәуелсіздігіне 10 жыл» мерейтойлық медалі.

2002 ж. Ғылымға сіңірген еңбегі үшін мемлекеттік стипендия иегері.

2003 ж. Қазақстан Республикасы Ұлттық Ғылым Академиясының академигі болып сайланды.

2014 ж. «Парасат» ордені.

Қырғызстан Республикасының Құрмет грамотасымен марапатталды.

**ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
АКАДЕМИКА НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН,
ДОКТОРА ИСТОРИЧЕСКИХ НАУК,
ПРОФЕССОРА, ВОСТОКОВЕДА-АРАБОВЕДА
БОЛАТА ЕШМУХАМБЕТОВИЧА КУМЕКОВА**

**Кумеков Булат Ешмухамбетович, родился в 1940 г. 5 августа
в г. Джамбуле (ныне Тараз).**

1957-1961 гг. – студент Ташкентского Государственного университета, арабского отделения факультета востоковедения.

1961 г. – стажировка в Багдадском университете с целью повышения знания арабского языка и литературы.

1963-1965 гг. – работал в Египте на высотной Асуанской плотине переводчиком.

1965-1968 гг. – аспирант Института истории, археологии и этнографии Академии наук Казахской ССР.

1966-1969 гг. – годы обучения в аспирантуре были продолжены в Ленинградском отделении Института востоковедения АН СССР, научным руководителем был известный тюрколог С.Г. Кляшторный.

1970 г. – защитил кандидатскую диссертацию – «Государство кимаков IX-XI вв. по арабским источникам».

1965-1974 гг. – работал в Институте истории, археологии и этнографии АН КазССР в качестве младшего научного сотрудника, затем старшего научного сотрудника.

1974-1996 гг. – заведующий отделом в Институте истории, археологии и этнографии им. Ч.Ч. Валиханова НАН РК

1994 г. – защитил докторскую диссертацию в виде научного доклада в Санкт-Петербургском филиале Института востоковедения РАН – «Арабские источники по истории кипчаков, куманов и кимаков VIII-XIII вв.».

1995 г. – избран членом-корреспондентом НАН РК.

1996-2000 гг. – работал заведующим кафедрой истории Казахстана в Казахском государственном юридическом институте.

2000-2003 гг. – директор Центра кипчаковедения Казахского гуманитарно-юридического университета.

2003 г. – избран академиком НАН РК.

2003-2008 гг. – директор Международного института кипчаковедения КазГЮУ.

2008-2009 гг. – главный научный сотрудник в Институте истории и этнографии им. Ч.Ч. Валиханова МОН РК.

2009-2010 гг. – директор Центра кипчаковедения в КазНУ им. Аль-Фараби.

2010 г. – с декабря по настоящее время является директором Международного института кипчаковедения.

2012 г. – с октября по настоящее время – профессор ЕНУ им. Л.Н. Гумилева и участник клуба ученых «Академик».

Почетные звания, награды

1983 г. – удостоен Государственной премии Республики Казахстан

1995 г. – избран членом-корреспондентом НАН РК

2001 г. – награжден юбилейной медалью «10 лет Независимости Республики Казахстан»

2002 г. – удостоен Государственной стипендии за заслуги перед наукой

2003 г. – избран академиком НАН РК.

2014 г. – награжден орденом «Парасат»

Награжден Почетной грамотой Кыргызской Республики.

МЕМЛЕКЕТ АШҚАН ТҰЛҒА

Қазіргі күні қоғамтану ғылымдарында, соның ішінде тарих ғылымында жұрттың назарын бірден аударатындей, көпшіліктің құлағын бірден елең еткізетіндей жақалық ашу мүмкін емес-ті. Ондай жақалықтарды ашу тек жаратылыстану ғылымдарының үлесінде тұрғандай көрінеді және солай болып келе жатқан секілді. Дегенмен өте сирек болса да, қоғамтанушы-ғалымдардың зерттеулерінде жақалықтар ашылып жатады. Ондай жақалықтарды біздердің дер кезінде білмеуіміздің себебі – ашылған жақалықтың маңызын дұрыс түсінбеуімізден болса керек.

Осыдан тұра жарты ғасыр бұрын бүкіл дүниежүзі бойынша Шығыстану ғылымы орталықтарының бірі болып саналатын Ленинград қаласында атақтары жер жарып, еңбектерін әлем мойындаған шығыстанушы ғалымдар ортасында отыздағы қарапайым қазақ жігітінің тарих ғылымдары мамандығы бойынша ашқан ғылыми жақалығы – қазіргі түсінікпен айтсақ, отандық тарих ғылымындағы ірі сенсациялық жақалық болды.

1970 жылы Ленинградтың ғылыми ортасын «шулатқан» қазақ жігіті – Қазақстан Республикасы Ұлттық Ғылым академиясының академигі, тарих ғылымдарының докторы, профессор, Қазақстандағы шығыстану ғылымының құрылымдық жүйесінің негізін қалаушылардың бірі – Болат Ешмұхамбетұлы Көмеков болатын. Б.Көмеков Нева бойындағы қаланың ғылыми ортасын тек диссертация қорғау барысында емес, диссертация тақырыбын тандау мен оны орындау барысында да таңғалдырады. Сол кездері отыздағы қазақ жігіті Ленинградтық әріптестері мен ғылымдағы аға буын өкілдерін өзінің ерекше қарапайымдылығымен, араб тілімен бірге бірнеше шет тілдерін аса жетік меңгергендігімен, керемет ізденімпаздығымен және қайсар табандылығымен мойындалады. Олай болса, бүкіл ғылыми ортаны дүр сілкіндірген Болат Көмеков кім еді және ол ғылымға қалай келген еді деген сұраптарға рет-ретімен жауап берелік.

Академик Болат Ешмұхамбетұлы 1940 жылы 5 тамызда Тараз қаласында көп балалы отбасында дүниеге келеді. Заманының қандай болғанына қарамастан Болат ағайдың ата-бабалары имандылықты ту еткен, дін жолында жүрген жандар болған екен. 1957 жылы мектепті үздік бітіріп, жоғары білім іздел Ташкент қаласына аттанады. Онда жаратылыстану мамандықтарының біріне қабылданып тұрса да, көңілі басқа жаққа ауып, ойлана келе, ақыры құжаттарын қайтарып

алады да, Ташкент Мемлекеттік университетінің шығыстану факультетіндегі араб бөліміне тапсырады. Басқа жер, басқа жүрт болса да, ондағы қабылдау комиссиясының мүшелері талапкердің біліміне ризашылық білдіріп, окуға қабылдайды.

Университет қабыргасында да Болат Ешмұхамбетұлы қатарының алды болып, үздіктер шоғырынан көрінеді. 1961 жылы араб тілі мен әдебиеті бойынша білімін жетілдіру үшін университеттің төрт студенті Бағдат Мемлекеттік университетіне бір жылдық тағылымдамаға жіберіледі. Сол кездің өзінде 20-21 жастағы студенттің шетелге шығуы өзінше бір маңызды оқиға болса, екіншіден, студент Көмековтің үлкен, танымал адамдармен жолығуы, Халықаралық Ислам конференциясының жұмысы туралы хабардар болуы – жас жігіттің санасында ұзақ сақталады.

Ташкенттен келген студент-практиканттар КСРО-ның Ирактағы елшілігі орналасқан Бағдаттағы ғимаратына барып, әртүрлі қосымша жұмыстар атқаратын. Барып келу, алып келу, күтіп алу, шығарып салу, телефонға жауап беру және тағы басқа көптеген ұсақ жұмыстарды елшілік практиканктарға тапсыратын. Сондай бір күні Бағдатқа Халықаралық Ислам конференциясының жұмысына қатысу үшін Орта Азия мен Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының басшысы, Діни басқарманы құрған атақты Ишан Бабахан Әбілмажидханның ұлы әрі мұрагері Шейх Зияуддинхан ибн Ишан Бабахан (1957-1982 жж. басшы.) келеді. Кеңес Одағының Ирактағы елшісі мен Орта Азия мен Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының басшысы арасындағы кейбір әңгімелерді құлағы шалып жүріп, жас жігіт қазақ халқына қатысты мынадай әңгімелерді естиді. Ислам конференциясында кейбір араб елдерінің өкілдері қазақтардың жылқының етін жеп, қымызын ішетіндігін алға тартып, исламға жат әдет деп сыйнайды. Бұған қарсы Шейх Зияуддинхан ибн Ишан Бабахан: – Төрт түлік малдың еті мен сүті қазақ халқының ежелгі асы екенін айта келе, XIII ғасырда Мысырда билік құрып, ол елдің тарихында ерекше рөл атқарған Сұлтан Бейбарыстан бастап, мәмлүк сұлтандарының бірталайы Дешті Қыпшақтың өкілдері болғандығын, олардың заманында жылқы еті мен сүті Каир базарларында еркін сатылғандығын дерек мәліметтеріне сүйеніп айтып береді. Одан әрі бүкіл конференцияға басшылық жасап отырған Каирдегі Әл-Азхар университетінің ректоры З.Бабаханның жауабына қанағаттанып, бұл сұрақты бұдан былай көтермеу керектігін ескертеді.

Одан әрі Ташкенттен барған студенттер Орта Азия мен Қазақстан мұсылмандарының дін басына сәлем бергенінде, ғұлама олардың сәлемдерін жылы қабылдап, аз және қысқа болса да көңіл аударып, жылы шырай білдіреді. Болат ағайымыздың қазақ және Қазақстаннан екенін білгеннен кейін З.Бабахан өзінің Бұхарадағы ұстаздарының бірі қазақ болғанын, аты-жөні Сәдуақас Фылмани, Қазақстан мұсылмандарының қази, Алматы қаласы мешітінің имамы және оның өте білімдар екенін айттып, жыл сайын Алматыға ұстаздының туған күніне орай барып тұратынын айтады. Болат ағайымыздың қеудесін сол кезде үлкен қуаныш кернейді. Терең білімнің ғана көп нәрсені жеңетініне, мойыннататынына көзін жеткізеді. Осы жерде айта кету керек, 10 жылдан кейін, яғни 1971 жылы Ленинградтан кандидаттық диссертациясын сәтті қорғап, ол жақты білімімен таңғалдырып келген Б.Көмековті 1952-1972 жылдардағы Қазақстан мұсылмандарының қази, Алматы қаласы мешітінің бас имамы Сәдуақас Фылмани (1890-1972 жж.) шақырады. Ол жөнінде Болат ағайымыздың былай деп айтқаны бар: «Қазіргі Орталық мешіт тұрған жерде бұрынғы мешіт және қазидың үйі тұратын. Бас имам шақырған соң сонда барып, ғұламаға сәлем бердім. Үлкен кісі қуана қарсы алып, хал-жағдайымды сұрады. Екі шай, бір ет желінді. Менің бүкіл өмірбаянымды білді. Соңында ғана шақырған себебін айтты. Өзінің жасы келіп қалғанын, мұсылмандықты жақсы сақтап, арабшаны өте терең меңгерген жастарға қазилық және бас имамдық орынды тапсыруды ойлай келе, көздең отырғаным өзіңсің, айналайын». Болат ағайымыз болса, ұзак ойланған келе, ғұламаның сенім білдіргеніне раҳмет айта келе, өзінің кеңестік тәрбие мектебінен өткенін, комсомол мүшесі екенін, алған жоғары білімі мен қорғаған кандидаттық диссертациясы ғылыми жолдың бағыты екенін, қазіргі Қазақ елінде ортағасырлық тарихпен айналысатын мамандардың жоқ екенін, ал зерттеуін күтіп отырған тарихи мәселелердің көп екенін айтады. Содан кейін ғана Бас имам Болат ағайымыздың сөздеріне иланып, тағы да раҳметін айттып, жылы қабақпен шығарып салады. Осылайша, ағайымыздың жеке өмір беттерінде көпшілік біле бермейтін осындағы тұстар бар екенін білсін деген оймен айттып отырмыз.

Тәжірибеде араб тілі бойынша білімін тәуір жетілдірген студент Б.Көмеков елге оралып, оқуын одан әрі жалғастырады. 1963 жылы университетті бітірген ол Мәскеудің жолдамасымен Мысырдағы Асуан су қоймасын салып жатқан кеңестік инженерлерге аудармашы

болып жіберіледі. Бір жылға жетпейтін уақыт ішінде аға аудармашы дәрежесіне көтеріледі. Б.Көмековтің ғылым жолына келуінің өзі қызық. 1966 жылдың жазында кезекті еңбек демалысын алып Алматыға келеді де, бірден Ташкентте бірге оқыған досымен жолығады. Қазақ КСР Ғылым Академиясында жұмыс істейтін досы оны бірден Тарих, археология және этнология институтының бөлім менгерушісіне, ал ол институт директоры академик Ақай Нұсіпбековке алып барады. Сөйтсе, институтта білікті кадр мәселесіне байланысты қыын жағдай қалыптасқан екен. 1960 жылы Қазақ хандығы дәуірі бойынша ең мықты маман – тарих ғылымдарының кандидаты Сапар Камалұлы Ибрағимов, 1965 жылы – төңкеріске дейінгі Қазақстан тарихнамасының негізін салушылардың бірі, белгілі тарихшы Едіге Айдарбекұлы Масанов (тарих ғылымдарының докторы, профессор Нұрболат Масановтың әкесі) кенеттен қайтыс болып, шет тілін жетік білетін мамандар қалмаған көрінеді. Соған байланысты институт басшылығы өз қызметкерлеріне шет тілін білетін таныстарын іздестіруді тапсырған сияқты.

Араб тілін жетік білетін Б.Көмековті институт басшылығы оның ойлануына мұрсат бермей, бірден жұмысқа қабылдайды.

Сол жылдар – Әбу Насыр әл-Фарабиді қазақ елі жаңа ғана танып-біліп жатқан кез болса, екіншіден ғұламаның 1100 жылдығына дайындық жұмыстары қызу жүріп жатқан болатын. Соған байланысты Болат ағайымызға алғашында Ә.Марғұланның жетекшілігімен «Әл-Фарабидің тарихи көзқарастары» атты кандидаттық диссертация тақырыбы беріледі. Бір жылдай әлемнің «екінші ұстазының» қолжазба мұраларымен танысып шыққан жас ғалым одан диссертацияға қатысты материалдар таппайды. Содан кейін институт директоры А.Нұсіпбеков аспирантураға тағы бір жыл қосып, Б.Көмековті 1966 жылы Ленинградқа аспирантураға жібереді. Қайнаған ғылыми ортада өзінді мойыннатудың ең дұрыс жолы – білім және тағы білім екені белгілі. Жас Көмеков ленинградтық ғалымдарды араб тілін жетік білетіндігімен алғаш таңғалдырады.

Көмеков аспирантураға тарих мамандығы бойынша қабылданғандықтан оған жетекші бекіту жағы біршама қындық туғызады. Араб тілінің мамандары филология мамандығы бойынша келісім береді. Бірақ аспирант тарихты таңдайды. Болашақ жетекшісі С.Кляшторный алғашқыда жетекші болудан бас тартады.

Себебі Болат ағайға дейін Қазақстаннан бірнеше аспирант келіп, жетекшінің қойған талаптарына шыдамай кетіп қалған екен. Болат ағайға да шыдамай кетіп қалар деген оймен қолжазба қорына жіберіп, араб тіліндегі мәліметтер бойынша бір айда болашақ тақырыбы туралы баяндама жазуды тапсырады. Аспирант Көмеков бір ай емес, 17 күн ішінде өте ыждағаттылықпен өзіне қажетті қолжазбаларды қарап шығады да, диссертациясына қажетті мәліметтерді орысшаға аударады және баяндамасын жетекшісіне ұсынады. Аспиранттың мұндай іскерлігіне сенбей, институттағы араб тілін білетін мамандардан арнайы комиссия құрылып, араб тіліндегі қолжазбалардағы мәліметтер мен аспирант тапқан мәліметтер салыстырылады. Комиссия мүшелері Қазақстаннан келген аспиранттың қолжазбалармен танысқандығына, баяндама материалдарының бәрі қолжазбалардан алынғандығына және орысша аудармалардың дұрыстығына көздерін жеткізеді және барлығы да таңғалып, бастарын шайқайды. Комиссия қорытындысынан кейін ғана белгілі түрколог С.Кляшторный аспирантқа жетекшілік жасауға келісімін береді.

Міне, осы кезден бастап Қазақстаннан келген аспирант Көмеков туралы ленинградтық гуманитарлық ғылыми ортада небір «аңыздар» пайда болады. Тіпті мүйізі қарағайдай небір мамандар өздері ізdep келіп танысады. Осы жылдары алматылық Тұрсын Икрамұлы Сұлтанов та Ленинградта тарих мамандығы бойынша аспирантурада оқып жүрген болатын. Жас ғалымдардың сол кездегі жақын араласуы үлкен достыққа ұласып, ол достық әлі күнге дейін жалғасып келеді.

Б.Көмеков аспирантурада жүріп, жетекшісінің талабы бойынша XVIII-XX ғасырлардағы европалық шығыстанушы ғалымдардың еңбектерімен танысу үшін ағылшын, неміс, француз тілдерін де менгереді. Шығыстанушы классиктердің мәселеге қатысты тұжырымдарын өз зерттеуінде қолданады.

Болат ағайымыз 1969 жылы аспирантурасын аяқтайды да, 1970 жылы тағы да бүкіл ғылыми ортада таңғалдырып, Қимақ мемлекетінің тарихына арналған кандидаттық диссертациясын өте сәтті қорғап шығады. Диссиденттың ашқан ғылыми жаңалықтарын ғылыми кеңес мүшелерінің бәрі бірауыздан өте жоғары бағалап, ғылыми ізденістердің нәтижелерін шығыстану ғылымындағы зор жетістік деп бағалайды. Ғылыми жетекшісі өзінің сөйлеген сөзінде былай деп айтқан екен: «Тарих ғылымында тың жаңалықтар ашу

қын, негізінен қазіргі кездегі тарихшылар өз зерттеулерінде белгілі бір бағыттағы мәселелерді кеңейтеді, толықтырады немесе мәселені басқа қырынан қарастырады. Ал ізденуші Б.Е. Көмеков өз зерттеуінде Қазақстан тарихында бұрын белгісіз болып келген жаңа мемлекеттің болғандығын дәлелдеп отыр. Ол мемлекет – Қимақ мемлекеті». Одан әрі шәкіртіне риза болған Сергей Григорьевич: «Колумб Американы ашса, Көмеков Қимақияны ашты», деп салыстырады.

Міне, осындай бағалаулардан кейін ленинградтық ғалымдар кандидаттық диссертация барысында алынған ғылыми жаңалықтарды докторлық диссертацияның нәтижелерімен сәйкес келеді деп есептеп, диссертантқа бірден ғылым докторы ғылыми дәрежесін беру жөнінде ұсыныс көтереді. Сол кездегі тәртіп бойынша ол үшін Б.Көмековті аспирантураға жіберген Қазақ КСР ҒА Тарих, археология және этнология институты мен Академия басшылығының келісімі қажет болатын. Өкінішке қарай, Алматы мұндай ұсынысты қабылдамайды. Олар жас маманға бірден ғылым докторы дәрежесін беруді артық деп есептейді. Ол кезде тарихшылар 50 мен 60 жастың аралығында докторлық диссертациясын қорғап, профессор атанатын.

Б.Көмековтің бұл ғылыми жетістігі тек өзінің жеке басының ғана емес, сонымен бірге сол жылдардағы бүкіл қазақ ғылымының, Қазақ КСР Ғылым Академиясының зор табысы болып саналды. Диссертация негізінде 1972 жылы Алматыдағы «Ғылым» баспасы 2200 таралыммен оның «Государство кимаков IX-XI вв. по арабским источникам» атты монографиясын жарыққа шығарды. Осылайша, Б.Көмековтің есімі әлемдегі танымал шығыстанушы ғалымдардың қатарына қосылады. Осы жерде айта кетелік, 2014 жылы бұл монография Түркияда түрік тілінде жарық көрді.

Алматыға қайтып оралғалы бері Б.Көмековтің өмірі Ғылым академиясымен, шығармашылығы академиялық ғылыммен біте қайнасып келеді. 1972 жылы досы Т.Сұлтановпен бірге академия журналында «Қазақстандағы тарихи-шығыстанулық зерттеулердің қорытындылары мен кейбір мәселелері» атты мақаласын жариялады. Институт директоры академик А.Нұсіпбеков жас ғалымдардың көтерген мәселелеріне қоюлған аударып, оларды қолдайды да, 1974 жылы институт құрылымында «Ежелгі және ортағасырлардағы Қазақстан тарихы» атты бөлім аштырады және оның жетекшілігіне Б.Көмековті тағайындауды. Іскер басшы бірден

бөлімге нағыз мамандарды жинай бастайды. Аз уақыт ішінде бөлімге араб, парсы, шағатай, қытай, түрік, испан тілдерін білетін мамандар – К.Пищулина, Н.Мингулов, Т.Сұлтанов, А.Қадырбаев, В.Настич, В.Шуховцев, С.Өтениязов секілді ғалымдар шоғырландырылады.

Жас болса да бас бола білген, ғылымға адал, жаны таза Б.Көмеков ғылыми ізденістермен қатар, ғылыми кадрлар даярлау ісіне де белсене араласады. Оған тарих, археология және этнография институты басшылығы өткен ғасырдың 80-ші жылдары үлкен сенім артып, институттың мамандандырылған ғылыми Кеңесінің ғалым хатшысы етіп тағайындаса, Мәскеу қаласындағы Бүкілодақтық Жоғары аттестациялық комиссия (ВАК) Б.Көмековті Орта Азия мен Қазақстанда тарих ғылымының мамандықтары бойынша сарапшы ретінде бекітеді. Осы салада да ағайымыз өзіне тапсырылған міндеттерді абыраймен орындаиды.

1994 жылы Б.Көмеков Ресей Ғылым Академиясының Шығыстану институтының Санкт-Петербург бөлімінде «VIII-XIII ғғ. қыпшақ, құман және қимақ тарихына қатысты араб деректері» атты тақырыпта докторлық диссертациясын сәтті қорғайды. 1995 жылы профессор Б.Көмеков ҰҒА корреспондент-мүшесі, ал 2003 жылы ҰҒА академигі болып сайланады. Бұл дегеніміз оның ғылыми шығармашылығын мойындау және ғалымға деген үлкен құрмет болса керек.

Академик, тарих ғылымдарының докторы, профессор Б.Көмековтің жалпы ғылыми жарияланымдарының саны 700-ден асады. Оның ішінде 40-тан аса жеке және ұжымдық монография, оқулық және оқу құралдары бар. Ғалымның ғылыми жетекшілігімен және кеңесімен – 7 ғылым докторы, 13 ғылым кандидаты диссертацияларын қорғаған. Сол жетеудің ішінде осы жолдардың авторы да бар. Көмеков шәкірттерінің бәрі ұстазы секілді ғылымда адалдықты ту етіп ұстал, Отан тарихының өзекті мәселелері бойынша тарихнамаға өз үлестерін қосуда.

Соңғы 25 жылда академик Б.Көмеков өз шәкірттерімен бірге Халықаралық Қыпшақтану орталығын ашып, Еуразия аумағындағы қыпшақ этносының тарихи мәселелерімен терең айналысып жүр. Ол осы тақырыппен айналысатын АҚШ, Венгрия, Түркия, Иран, Англия, Франция, Қытай, Жапония, Ресей, Болгария, Румыния, Украина, Армения, Грузия, Өзбекстан, Қырғызстан ғалымдарымен тығыз байланыс орнатқан. Ол бірнеше рет халықаралық деңгейде

қыпшақтану мәселелеріне арналған конференциялар өткөріп, оның материалдарын жариялады.

Академик Б.Көмековтің отандық тарих ғылымына сінірген еңбектері мемлекет тараапынан да жоғары бағаланды. 2014 жылы ғалымдар үшін ең үлкен мемлекеттік марапат болып саналатын «Парасат» орденін кеудесіне тақты. Ал мерейтойлық, тарихи оқиғалар мен тарихи тұлғаларға арналған және қоғамдық үйімдардың медальдары қаншама!

Бұгінгі күндері сексеннің сеңгіріне шығып отырған академик ағамыздың күш-қайраты мен ерік-жігері бойында. Одан халқы әлі де талай ғылыми туындылар күтуде. Тараздағы мектепте, Ташкенттегі университетте өз қатарының алды болған, Бағдатта ел намысын жерге түсірмеген, Мысырда қазақтың қандай екенін көрсеткен, Ленинградта бүкіл қазақ жастарының қандай болатындығын дәлелдеген, ал Алматыда болса, бүкіл жиған-терген білімін өз халқына еселең, том-томдағы сыйлаған Болат Ешмұхамбетұлына қандай құрмет көрсетсек те өте лайықты тұлға. Нағыз қазақ үшін, қазақ ғылымы үшін жаратылған «аңыз адам» деуге тұрарлық.

Берекет Қәрібаев,
ҰҒА корреспондент-мүшесі,
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
профессоры, тарих ғылымдарының докторы
// Egemen Qazaqstan. – 2020. – 26 мамыр.

ОСНОВОПОЛАГАЮЩИЕ ТРУДЫ КУМЕКОВА

Работы казахского историко-востоковеда, доктора исторических наук, академика НАН РК, специалиста по средневековой истории Центральной Азии и истории тюркских народов Булата Кумекова, посвященные кимекам, племенному союзу, из состава которого вышли кипчаки, с момента их первой публикации в 1968 году были основополагающими для изучения как собственно кипчаком и кимеков, так и этнических компонентов, сформировавших современный казахский народ.

Кумано-кипчакские народы, связанные тесным родством, составляют этнолингвистическую основу множества тюркских народов, проживающих сегодня от Сибири до Северного Кавказа. Исторически сложилось так, что кумано-кипчакские кочевые народы Дешт-и Кипчака, охватывающего огромную территорию от Западной Сибири до дунайских пограничных районов Европы, доводящего до Волго-Булгарии на северо-западе и включающего северокавказские степи и Крым на юге, тесно взаимодействовали с Венгрией, Византией, Балканским регионом, Русью, Закавказьем, государством Хорезмшахов (государство, располагающееся на западе современного Узбекистана). Характер этих взаимодействий был как враждебный, так и мирный. Кумано-кипчакие народы, будучи превосходными воинами, состояли на службе у правящих династий мусульманского мира, а также в Индии и Китае. Их взаимодействие с оседлыми соседями западных евразийских степей имеет давнюю историю. Хотя многие аспекты этой истории известны, но в отношении самых ранних ее этапов остаются существенные пробелы и различные интерпретации.

Сразу поражает множественность имени (Qun, Cuman [Quman] Qırṣaq, половцы и их родственные племена), под которыми был известен, несомненно, полигэтнический племенной союз Суман-*Qırṣaq-Qanglı*. И здесь без кропотливых и плодотворных исследований профессора Булата Кумекова серьезная научно-исследовательская работа над группой народов, известных под именем «кипчак», была бы невозможна. Его перу принадлежат сотни актуальных исследований по изучению источниковедческих и историографических проблем кипчаков и их предшественников кимеков. Подлинно научным открытием явилась потрясающая его монография «Государство кимаков IX-XI вв. По арабским источникам» (Алма-Ата, «Наука», 1972) – уникальная и

фундаментальная работа, которая стала классической, знаменует собой отправную точку для современных исследований кимеков и кипчаков. Замечательный труд является одним из первых, в котором подробно используется важнейшее сочинение и картографический материал арабского ученого ал-Идриси. Средневековый автор, писавший на Сицилии в середине XII века, создал ценное географическое произведение, основанное на широком круге письменных памятников, нередко содержащих оригинальные бесценные сведения, не встречающиеся в других источниках.

Докторская диссертация Булата Кумекова «Арабские источники по истории кипчаков, куманов и кимеков VIII – нач. XIII в.» (Санкт-Петербург, 1994) выполнена на надежной основе письменных источников мусульманского мира по истории кимеков и кумано-кипчаков. Как и его ранняя книга о кимеках, диссертация является базовым трудом для критического изучения этих народов.

Профессор Булат Кумеков изучал сложный вопрос об этнических компонентах, составляющих Кипчакский союз, и в ряде изысканий пришел к выводу, что куманы и кипчаки произошли из «триады» этнополитических объединений, входивших в Кимекский каганат. После его падения в начале XI века племена кипчаков к западу от Волги стали известны и как куманы (в частности, в западных и некоторых сирийских источниках), в то время, как к востоку от Волги их называли термином «кипчак» в арабских, персидских, армянских, грузинских и китайских источниках. В Кипчакское племенное объединение, помимо собственно кипчаков, входили печенежские, огузские, башкирские и другие тюркские этнические компоненты, а также тюркизированные группы (асы). Детальный анализ профессора Кумекова состава этих двух тесно связанных между собой конфедераций племен выявил названия их правящих династийных родов, количественный состав племен, элементы социальной структуры и много новой информации, почерпнутый из арабских и персидских сочинений, в частности, по истории их городов, нередко упускаемой из виду в исследовательской литературе.

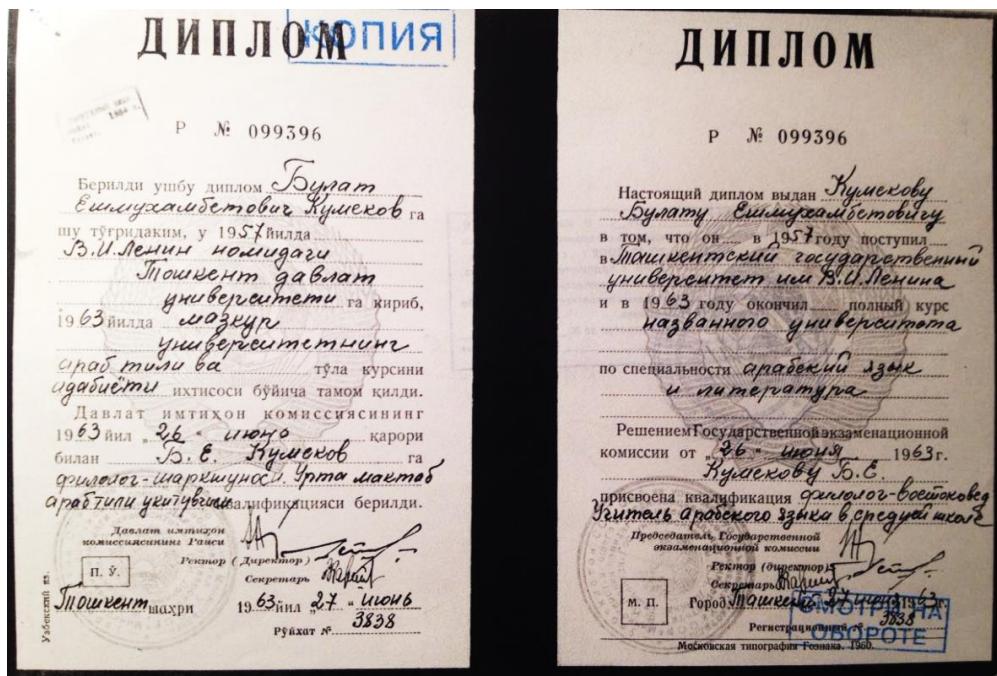
Вместе с тем им проведена большая работа по подготовке и изданию текстов, осуществлению переводов с комментариями к ряду арабских источников, проливающих свет на историю и культуру Казахстана («История Казахстана в арабских источниках, Арабские географы и путешественники IX-XII вв.», Алматы, 2010) и

представляющих прочный фундамент для источниковедческих и историографических разработок. Эти и многие другие исследования позволили Булату Кумекову стать признанным ученым с мировым именем в области изучения Кипчакского мира и истории формирования казахского народа.

Мне, зарубежному коллеге, доставляет большую удовольствие поздравить профессора Булата Кумекова с чудесной юбилейной вехой в его жизни и пожелать дальнейшего столь же яркого творческого долголетия.

Питер Б. Голден, тюрколог, заслуженный профессор университета Рутжерс, Нью-Джерси (США)
// Казахстанская правда. – 2020. – 21 август.

ЖЕКЕ ҚҰЖАТТАРЫ ЛИЧНЫЕ ДОКУМЕНТЫ

**ҚР ҰҒА АКАДЕМИГІ,
ТАРИХ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ, ПРОФЕССОР,
ШЫҒЫСТАНУШЫ-АРАБТАНУШЫ Б.Е. КӨМЕКОВТІҢ
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ЕҢБЕКТЕРІ**

**ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЕ РАБОТЫ АКАДЕМИКА НАН РК,
ДОКТОРА ИСТОРИЧЕСКИХ НАУК, ПРОФЕССОРА,
ВОСТОКОВЕДА-АРАБОВЕДА Б.Е. КУМЕКОВА**

1. Arap Kaynaklarina gore IX-XI. Asirlarda Kimek devleti. Gevrenler: Mehmet Kildiroğlu, Çingiz Samudinuulu. – Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2013. – 177 с.
2. Арабские и персидские источники по истории кыпчаков VIII-XIV вв: научно-аналитический обзор / ответственный редактор Т.Б. Балакаев. – Алма-Ата: Наука, 1987. – 40 с.
3. Арабские источники по истории кипчаков, куманов и кимаков VIII – нач. XIII вв.: диссертация в виде научного доклада на соискание научной степени доктора исторических наук: 07.00.09. – Санкт-Петербургский филиал Института востоковедения РАН, 1994. – 40 с.
4. Атлас и рабочая тетрадь по истории средневекового Казахстана: для 7 класса / К.М. Байпаков, М.Е. Диқань. – Алматы: Мектеп, 2008. – 31 с.
5. Байбарыс сұлтан. Тарих, тұлға, уақыт / Қ.Сәки. – Алматы: Аруна баспасы, 2004. – 93 б.
6. Государство кимаков IX-XI вв. по арабским источникам: автореферат. – Алма-Ата: Наука, 1970. – 156 с.
7. Государство кимаков IX-XI вв. по арабским источникам. – Алма-Ата: Наука, 1972. – 156 с.
8. Ежелгі қыпшақ тілі. – Алматы: 2007 (в соавторстве).
9. Йақұттың «Му' джам әл-булдан» (XIII ғ.) жағрафиялық жинағы - Қазақстанның ортағасырлық тарихының дерегі / З.С. Ильясова. – Алматы: Қазақ университеті, 2011. – 242 б.
10. История Казахстана. Дидактические материалы: для 5 класса общеобразовательной школы / Т.С. Жумаганбетов, К.С. Игликова. – Алматы: Атамұра, 2017. – 128 с.

11. История Казахстана. Методическое руководство: для учителей 5 класса общеобразовательной школы / Т.С. Жумаганбетов, К.С. Игликова. – Алматы: Атамұра, 2017. – 400 с.
12. История Казахстана: учебник для 5 класса общеобразовательной школы / Т.С. Жумаганбетов, К.С. Игликова. – Алматы: Атамұра, 2017. – 144 с.
13. История Казахстана. Хрестоматия: для 5 класса общеобразовательной школы / Т.С. Жумаганбетов, К.С. Игликова. – Алматы: Атамұра, 2017. – 64 с.
14. История Казахстана с древнейших времен до наших дней: очерк / Ж.К. Таймагамбетов, К.М. Байпаков, Б.Е. Кумеков и др. – Алматы: Дәуір, 1993. – 416 с.
15. История Казахстана с древнейших времен до наших дней: очерк / Ж.К. Таймагамбетов, К.М. Байпаков, Б.Е. Кумеков и др. – Алматы: Дәуір, 2003. – 416 с.
16. История Казахстана с древнейших времен до наших дней: очерк / Ж.К. Таймагамбетов, К.М. Байпаков, Б.Е. Кумеков и др.; редактор Л.И. Дробжева. – Алматы: Дәуір, 2006. – 416 с.
17. История Казахстана в средние века: учебник для 7-8 классов / К.М. Байпаков, К.А. Пищулина. – Алматы: Рауан, 1996. – 176 с.
18. История Казахстана в средние века: учебник для 7-8 классов. / К.М. Байпаков, К.А. Пищулина. – Изд. -3-е. – Алматы: Рауан, 1997. – 176 с.
19. История Казахстана в средние века (VI-XVII вв.): учебник для 7-8 классов. / К.М. Байпаков, К.А. Пищулина. – Изд. 4-е. – Алматы: 1998.
20. История Казахстана в средние века (VI-XVII вв.): учебник для 7-8 классов. / К.М. Байпаков, К.А. Пищулина – Изд. 5-е. – Алматы: 1999.
21. История Казахстана в средние века (VI-XVII вв.): учебник для 7-8 класса. / К.М. Байпаков, К.А. Пищулина. – Алматы: 2001.
22. История Казахской ССР с древнейших времен до наших дней. В 5 т. Т. 1: Первобытно-общинный строй. Племенные союзы и раннефеодальные государства на территории Казахстана / главная редакционная коллегия: С.Б. Баишев, С.Б. Бейсембаев, Г.Ф. Даҳшлайгер и др. – Алма-Ата: Наука, 1977. – 477 с.

23. История Казахской ССР. с древнейших времен до наших дней. В 5 т. Т. 2. – Алма-Ата: Наука, 1979. – 424 с. (соавтор, член редколлегии тома).
24. История казахской государственности (древность и средневековые): монографическое исследование. – Алматы: Адамар, 2007. – 416 с. (соавтор).
25. История казахской государственности и Казахского ханства. – Алматы: КазНУ, 2015. – 46 с. – Текст каз., англ., рус.
26. История мамлюкской архитектуры в Египте / Б.Батыршаулы, С.Батыршаулы. – Астана: «Сары-Арка», 2011. – 308 с.
27. История средневекового Казахстана: учебник для 7 класса общеобразовательной школы / К.М. Байпаков, М.Е. Дикань. – Алматы: Мектеп, 2008. – 232 с. – Текст рус., каз.
28. Исторические документы мавзолея Ходжа Ахмада Йасави / А.К. Муминов, У.А. Султонов, В.К. Шуховцов, Д.Т. Кенжетаев, Б.Е. Кумеков. – Астана: Мастер ПО ЖШС, 2017. – 216 с.
29. Историческая география Казахстана по средневековым картам IX-XIV веков мусульманской культуры: монография / Р.Б. Кумекова. – Алматы: «Қазақ университеті». – 2020. – 110 с.
30. Каган Модэ: История, личность, время. – Алматы: Аруна, 2003. – 96 с.
31. Казахи. Казахская энциклопедия в 4-х томах. Т. 1 / Р.Б. Сулейменов, Н.Е. Масанов. – Алма-Ата, 1985.
32. Кимекский каганат: источники, историография и социум / Н.Е. Кузембаев. – Павлодар: Издательство ПГПИ, 2014. – 99 с. – Текст рус., каз.
33. Кимек қағанаты: деректер, тарихнама және қоғам / Н.Е. Күзембаев. – Павлодар: ПМПИ баспасы, 2014. – 100 б.
34. Кодекс Куманикус. Қыпшақтардың тарихи-мәдени ескерткіші (XIII-XIV ғғ.): монография / Қ.С. Анарбаев. – Алматы: Нұр-Султан, – 2020. – 336 б.
35. Қазақ мемлекеттілігінің тарихы ежелгі және ортағасырлық кезең: монографиялық зерттеу. – Алматы: Адамдар, 2007. – 432 б.
36. Қазақ мемлекеттілігінің тарихы және Қазақ хандығы = The history of the kazak statehood and the kazak khanate = История казахской государственности и казахское ханство. – Алматы: Қазақ университеті, 2015. – 45 б.

37. Қазақ ҚСР тарихы: көне заманнан бүгінге дейін. 5 т. Т. 1. – Алма-Ата: Ғылым, 1982.
38. Қазақстан тарихы. Хрестоматия: жалпы білім беретін мектептің 5-сыныбына арналған / Т.С. Жұмағанбетов, К.С. Игілікова. – Алматы: Атамұра, 2017. – 142 б.
39. Қазақстан тарихы туралы араб және парсы деректемелері (IX-XIV ғғ.): хрестоматия. – Алматы: «Арыс», 2021. – 136 б.
40. Қазақстанниң оттура әсирләр тарихи: 7-8-синиплар үчүн дәрислик / К.М. Байпаков, К.А. Пищулина. – Алматы: Рауан, 1995. – 176 б.
41. Қазақстанниң оттура әсирләр (V-XVII әә.) тарихи: умумий билим беридіған мәктәпләрниң 7-8 синиплири үчүн дәрислик / К.М. Байпаков, К.А. Пищулина. – 2-чи м. – Алмұта: Рауан, 1996. – 176 б.
42. Қазақстанниң оттура әсирләр (V-XVII әә.) тарихи: умумий билим беридіған мәктәпләрниң 7-8 синиплири үчүн дәрислик / К.М. Байпаков, К.А. Пищулина. – 3-чи м. – Алмұта: Рауан, 1997. – 176 б.
43. Қазақстанниң оттура әсирләр (V-XVII әә.) тарихи: умумий билим беридіған мәктәпләрниң 7-8 синиплири үчүн дәрислик / К.М. Байпаков, К.А. Пищулина. – 4-чи м. – Алмұта: Рауан, 1998. – 176 б.
44. Қазақстанниң оттура әсирләр (V-XVII әә.) тарихи: умумий билим беридіған мәктәпләрниң 7-8 синиплири үчүн дәрислик / К.М. Байпаков, К.А. Пищулина. – 5-чи м. – Алмұта: Рауан, 1999. – 176 б.
45. Махаббатсыз дүние бос: новелла, очерк және мақалалар / С.Мұтәлиев. – Алматы: Б.б., 2006. – 116 б.
46. Мәде қаған. Тарих, тұлға, уақыт / А.Галиев; аударған Н.Сламбекова; бас редакторы Қ.Байғабылова. – Алматы: Аруна баспасы, 2007. – 95 б.
47. Мұхамед Хайдар Дулат. Тарих, тұлға, уақыт / Б.Кәрібаев; бас редакторы Қ.Байғабылова. – Алматы: Аруна, 2004. – 95 б.
48. Мухаммед Хайдар Дулат. История, личность, время / Б.Карибаев. – Алматы: Аруна, 2004. – 96 с.
49. Мысырдағы мамлұқ сәулет өнерінің тарихы = История мамлюкской архитектуры в Египте / Б.Батырша-ұлы, Б.Е. Көмеков, С.Батырша-ұлы. – Астана: Сарыарқа: 2011. – 308 б.

50. Ортағасырдағы Қазақстан тарихы (VI-XVII ғ.): оқулық 7-8 сыныптарға арналған / К.Байпақов, К.Пищулин. – Алматы: Рауан, 1995. – 176 б.
51. Ортағасырдағы Қазақстан тарихы (VI-XVII ғ.): 7-8 сыныптарға арналған оқулық. 2-ші бас. / К.Байпақов, К.Пищулин. – Алматы: 1996.
52. Ортағасырдағы Қазақстан тарихы (VI-XVII ғ.): 7-8 сыныптарға арналған оқулық. 3-ші бас. / К.Байпақов, К.Пищулин. – Алматы: 1997.
53. Ортағасырдағы Қазақстан тарихы (VI-XVII ғ.): 7-8 сыныптарға арналған оқулық. 4-ші бас. / К.Байпақов, К.Пищулин. – Алматы: 1998.
54. Ортағасырдағы Қазақстан тарихы (VI-XVII ғ.): 7-8 сыныптарға арналған оқулық. 5-ші бас. / К.Байпақов, К.Пищулин. – Алматы: 1999.
55. Ортағасырлардағы Қазақстан тарихы: нашар көретін оқушылар мектебінің 7-8 сыныптарына арналған оқулық. / К.М. Байпақов, К.А. Пищулина; аударған: Ә.Орынбаева. – 4-ші басылым. – Алматы: Мектеп, 2002. – 304 б.
56. Ортағасырлық Қазақстан тарихы (VI-XVII ғғ.): 7-8 сыныптарға арналған оқулық. / К.Байпақов, К.Пищулин. – Алматы: 2001.
57. Ортағасырлық Қазақстан тарихы: 7 сыныпқа арналған оқулық. / К.М. Байпаков, М.Е. Дикань. – Алматы: Мектеп, 2008. – 247 б.
58. Ортағасырлық Қазақстан тарихына байланысты 7 сыныпқа арналған атлас және жұмыс дәптері / К.М. Байпаков, М.Е. Дикань. – Алматы: Мектеп, 2008. – 43 б.
59. Средневековая история Казахстана: учебник для 7-8 классов. / К.Байпаков, К.Пищулин. – Алматы: Рауан, 1995. – 72 с.
60. Средневековая история Казахстана. – Алматы: 2008 (соавтор).
61. Старокипчакский язык / А.Курышжанулы, С.Ж. Дүйсен. – Алматы: Издательство Казахского женского педагогического института, 2007. – 352 с.
62. Султан Бейбарс. История, личность, время / К.Саки. – Алматы: Аруна, 2004. – 96 с.
63. Шоқан Уәлиханов. Тарих, тұлға, уақыт / С.Өтениязов; бас редакторы Қ.Байғабылова. – Алматы: Аруна, 2006. – 93 б.

64. Шыңғыс хан. Тарих, тұлға, уақыт / А.Галиев. – Алматы: Аруна, 2003. – 95 б.
65. Шыңғыс хан. Тарих, тұлға, уақыт / А.Галиев. – Алматы: Аруна баспасы, 2007. – 95 б.
66. Чингис хан. История, личность, время / А.А. Галиев. – Алматы: Аруна, 2003. – 96 с.
67. Чингис хан: история, личность, время / А.Галиев. – Алматы: Аруна, 2007. – 96 с. – Текст рус., каз.
68. Чингис хан. История, личность, время / А. Галиев. – Алматы: Аруна, 2010. – 96 с. – (Знаменитые люди Востока).
69. Чокан Валиханов. История, личность, время / С.Утениязов. – Алматы: 2006. – 96 с.
70. Хан Джучи. Великая Степь / Т.И. Султанов, В.В. Трепавлов, Ю.И. Новоженов, Г.Ж. Табулдин, О.В. Лушников и др. – Издательство ЛРТО, 2020. – 392 с.

**ҚҰРАСТЫРҒАН, АУДАРҒАН, РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ,
ЖАУАПТЫ РЕДАКТОРЫ, БАС РЕДАКТОРЫ,
ҒЫЛЫМИ КЕҢЕСШІ БОЛЫП ШЫГАРҒАН КІТАПТАРЫ**

**КНИГИ ПЕРЕВЕДЕННЫЕ И ИЗДАННЫЕ ИМ
В КАЧЕСТВЕ НАУЧНОГО КОНСУЛЬТАНТА,
ЧЛЕНА РЕДАКЦИОННОЙ КОМИССИИ,
ОТВЕТСТВЕННОГО РЕДАКТОРА,
ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА**

71. Алматы туралы шығыс дереккөздері / құрастырған Қ.Муминов, А.Ш. Нұрманова, жауапты редактор Б.Е. Көмеков. – Алматы: Дайк-Пресс, 2010. – 179 б.
72. Алпысбес М.А. Шежире казахов: источники и традиции / рецензент М.Х. Абусейтова, Б.Е. Кумеков. – Астана: BG-Print, 2013. – 239 с.
73. Археологиялық зерттеулер жайлы есеп. Мемлекеттік «Мәдени мұра – 2004» бағдарламасы бойынша = Отчет об археологических исследованиях по государственной программе «Культурное наследие-2004». – Алматы: ИД Credo, 2005. – 200 б.
74. Әбділәшімұлы Д. Жұңго бірінші тарихи мұрағатында сақталған қазақша құжаттар / жауапты редактор Б.Е. Көмеков. – Алматы: Елтаным, 2016. – 214 б.
75. Байпақов К.М. Батыс түрік және Тұргеш қағанаттары: түркілер және соғылар, дала мен қала: монография / бас редактор Көмеков Б.Е, аударған С.Ибрагим. – Алматы: Археологическая экспертиза, 2010. – 397 б.
76. Байпаков К. Великий шелковый путь (на территории Казахстана) / научный редактор Б.Е. Кумеков. – Алматы: Адамар, 2007. – 494 с.
77. Байпаков К.М., Воякин Д.А. Выдающиеся археологические памятники Казахстана / ответственный редактор Б.Е. Кумеков. – Алматы: [б. и.], 2014. – 503 с.
78. Байпаков К.М. Древняя и средневековая урбанизация Казахстана: (по материалам исследований Южно-Казахстанской комплексной археологической экспедиции). Кн. 1: Урбанизация Казахстана в эпоху бронзы-раннем средневековье / ответственный редактор Б.Е. Кумеков; пер. закл. на каз. яз.

- Е.Акымбек, пер. закл. на англ. яз. Л.Сейфулина. – Алматы: Инситут археологии им. А.Маргулана, 2012. – 388 с.
79. Байпаков К.М. Древняя и средневековая урбанизация Казахстана: по материалам исследований Южно-Казахстанской комплексной археологической экспедиции. Кн. 2: Урбанизация Казахстана в IX - начале XIII в. / ответственный редактор Б.Е. Кумеков. – Алматы: Институт археологии им. А.Маргулана, 2013. – 512 с.
80. Байпаков Карл Молдахметович: биобиблиография ученых Казахстана / главный редактор М.Ж. Жұрынов; ответственный редактор Б.Е. Көмеков. – Алматы: ТОО Luxe Media grup, 2010. – 274 с.
81. Байпаков К.М. Религии и культуры средневекового Казахстана (по материалам городище Куйрыктобе) / Г.А. Терновая; ответственный редактор Б.Е. Көмеков. – Алматы: БАУР, 2005. – 236 с.
82. Бәкран Мұхаммед ибн Нәжиб. Жаһан нама: (XIII ғасыр) / Кіріспе мақала, парсы мәтінінен қазақ, орыс және ағылшын тілдеріне аударған Б.Е. Көмеков. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2018. – 478 б.
83. Большой атлас истории и культуры Казахстана / главный редактор коллекции Б.Е. Кумеков и др. – Алматы: АО «АБДИ Компани», 2008. – 880 с.
84. Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений: в 5 т. Т.1. / составители В.Я. Басина, Б.Е. Кумеков и др. – Алма-Ата: Главная редакция Казахской советской энциклопедии, 1984. – 430 с.
85. Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений: в 5 т. Т. 3 / редактор А.Х. Маргулан; редколлегия Ж.М. Абдильдин. Б.Е. Кумеков и др. – Алма-Ата: Главная редакция Казахской Советской энциклопедии, 1985. – 413 с.
86. Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений в пяти томах. / редактор А.Х. Маргулан; составители: В.Н. Настич, В.К. Шуховцов, Б.Е. Кумеков – Алма-Ата, 1985. – Т. 4. – 458 с.
87. Валиханов Ч.Ч. Избранные произведения / вступительная статья А.Х. Маргулана; составители: Б.Е. Кумеков, В.А. Моисеев, В.Н. Настич. – Москва: Наука, Главная редакция восточной литературы, 1986. – 413 с.

88. Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений. Т. 1 / научный редактор Б.Е. Кумеков. – 3-е изд. – Алматы: Алатау, 2010. – 430 с. – (Культурное наследие).
89. Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений. Т. 2 / научный редактор Б.Е. Кумеков; составители: Х.А. Аргынбаев и др. – 3-е изд. – Алматы: Алатау, 2010. – 418 с. – (Культурное наследие).
90. Валиханов Ч. Ч. Собрание сочинений. Т. 3 / научный редактор Б.Е. Кумеков. – 3-е изд. – Алматы: Алатау, 2010. – 414 с. – (Культурное наследие).
91. Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений. Т. 1 / научный редактор Б.Е. Кумеков. – 3-е изд. – Алматы: Алатау, 2014. – 431 с.
92. Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений. Т. 2 / научный редактор Б.Е. Кумеков. – 3-е изд. – Алматы: Алатау, 2014. – 418 с.
93. Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений. Т. 3 / научный редактор Б.Е. Кумеков. – 3-е изд. – Алматы: Алатау, 2014. – 416 с.
94. Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений Т. 4 / составитель Б.Е. Кумеков, В.Н. Настич, В.К. Шуховцов; научный редактор Б.Е. Кумеков. – 3-е изд. – Алматы: Алатау, 2018. – 479 с. – Текст каз., рус..
95. Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений. Т. 5 / составитель Б.Е. Кумеков и др. 3-е изд. – Алматы: Алатау, 2018. – 542 с.
96. Еуразия қыпшақтары: тарих, тіл және жазба ескерткіштері: түркі жазбалары мен мәдениеті күндөрі аясында Кимек мемлекетінің 1100 жылдығына арналған халықаралық ғылыми конференциясы материалдарының жинағы, 29-30 мамыр 2013 ж. / жалпы редакциясын басқарған Б.Е. Көмеков. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2013. – 348 б. – Қазақ, орыс, ағыл. тілінде.
97. Жалайыр Қадырғали. Шежірлер жинағы / шағатай-қазақ тілінен аударып, алғы сөзін жазғандар: Н.Мингулов, Б.Көмеков, С.Өтениязов. – Алматы: Қазақстан, 1997. – 128 б.
98. История Казахстана в арабских источниках. Т. 1: Сборник материалов, относящихся к истории Золотой Орды. Извлечения из арабских сочинений, собранные В.Г. Тизенгаузеном / А.К. Муминов. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005. – 706 с. – (Культурное наследие).
99. История Казахстана в арабских источниках. В 3 т. Т. 2. Сборник извлечений из арабских источников по истории и культуре Казахстана IX – XII веков / редколлегия: И.Н. Тасмагамбетов,

- М.М. Тажин, М.Х. Абусеитова, М.М. Ауэзов и др.; составитель Б.Е. Кумеков. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005. – (Культурное наследие).
100. История Казахстана в арабских источниках. Т. 2: Арабские географы и путешественники IX-XII вв. / главный редактор М.А. Кул-Мухаммед; ответственный редактор А.К. Муминов; перевод с арабского Б.Е. Кумеков, Р.Б. Кумекова. – Алматы: Дайк-Пресс, 2010. – 323 с. – (Культурное наследие). – Текст рус., араб.
101. История Казахстана с древнейших времен до наших дней. В 5 т. Т. 2: Казахстан в эпоху позднего средневековья / редакционная коллегия тома: К.М. Байпаков, М.К. Козыбаев, Б.Е. Кумеков, К.А. Пищулина. – Алматы: Атамұра, 1997. – 619 с.
102. Историко-культурное наследие кимаков и кипчаков. Т. 2 / ответственный редактор Б.Е. Кумеков. – Павлодар: ЭКО, 2006. – 208 с.
103. История религии Казахстана в древности и средневековье: монография / К.М. Байпаков и др.; научный редактор Б.Е. Кумеков. – Алматы: Service Press, 2018. – 552 с.
104. Казахстан и Евразия сквозь века: история, археология, культурное наследие / ответственный редактор Б.Е. Кумеков. – Алматы: Институт археологии, 2010. – 333 с.
105. Камалов А.К. Тюрки и иранцы в Танской империи / ответственный редактор Б.Е. Кумеков. – Алматы: ИД Мир, 2017. – 384 с.
106. Қәрібаев Б. Қазақ хандығының күшеюі: XV ғ. соңғы – XVI ғ. алғашқы ширектері / жауапты редактор Б.Е. Қемеков. – Алматы: Сардар, 2015. – 173 б.
107. Қәрібаев Б. Қазақ хандығының құрылу тарихы: монография / жауапты редактор ҚР ҰҒА академигі, профессор Б.Е. Қемеков. – Алматы: Сардар, 2014. -520 б.
108. Қөшім Лекерұлы Есмағамбетов: библиография / жауапты редактор ҚР ҰҒА академигі Б.Е. Қемеков, құрастыруышы Л.Әбенова, Д.Медерова. – Алматы, 2014. – 144 б.
109. Кузембаев Н.Е. История изучения кипчакских племен в России (XVIII-XX вв.): монография / ответственный редактор Б.Е. Кумеков. – Алматы: рекет-Принт, 2011. – 158 с.
110. Касымбаев Ж. Абылай хан: история, личность, время / научный консультант Б.Кумеков. – Алматы: Аруна, 2003. – 92 с.

111. Қазақ ССР тарихы көне заманнан бүгінге дейін. Бес томдық. 1-том: Алғашқы қауымдық құрылыш. Қазақстан территориясындағы тайпалық одақтар мен әуелгі феодалдық мемлекеттер / томның редколлегиясы: К.А. Ақышев, К.М. Байпаков, М.Қ. Қадырбаев, Б.Е. Көмеков. – Алматы: Ғылым, 1980. – 491 б.
112. Қазақ ССР тарихы көне заманнан бүгінге дейін. Бес томдық. 2-том: Феодалдық қатынастардың дамуы. Қазақ халқы мен қазақ хандығының құрылуды / томның редколлегиясы: С.Г. Агаджанов, Б.Е. Көмеков, Ә.Х. Марғұлан, К.А. Пищулина. – Алматы: Ғылым, 1983. – 435 б.
113. Қазақстан тарихшыларының Екінші конгресі: ғылыми мақалалар жинағы / бас редакторы Е.Б. Сыдықов; редакциялық алқа А.Қ. Төлешов, Ж.З. Оразбаев, Б.Е. Көмеков т.б. – Астана: ЕҮУ баспасы, 2014. – 427 б.
114. Қазақстан Республикасы және Еуразия кеңістігі: қазіргі заман мен даму келешегі: Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдар жинағы. 2-бөлім / жалпы редакцияны басқарған Е.Б. Сыдықов; редакция алқасы А.А. Молдажанова, Д.Қамзабекұлы, Б.Е. Көмеков. т.б. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҮУ, 2016. – 427 б. – Қаз., орыс, ағылш. тіл.
115. Қазақстан Республикасы және Еуразия кеңістігі: қазіргі заман мен даму келешегі: Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдар жинағы. 3-бөлім / жалпы редакцияны басқарған Е.Б. Сыдықов; редакция алқасы А.А. Молдажанова, Д. Қамзабекұлы, Б.Е. Көмеков. т.б. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҮУ, 2016. – 441 б. – Қаз., орыс, ағылш. тіл.
116. Қазақстанның мәдени мұрасы: жаңалықтары, мәселелері, болашағы: халықаралық ғылыми конференцияның материал-дары. 19 қазан 2005 жыл / редакция алқасы: Т.С. Садықов, К.М. Байпаков, С.А. Қасқабасов, Б.Е. Күмеков. – Алматы: Эдельвейс, 2005. – 963 б. – Қаз., орыс, ағылш. тіл.
117. Мұхаммад ибн Нәжиб Бәкран. Жаһан нама / қазақ, орыс және ағылшын тілдеріне аударған Н. Тобыш, Б. Көмеков. – Астана, 2018. – 483 б.
118. Өсеров Н. Араб тілі: 2 класс / жалпы редакциясын басқарған Б.Көмеков. – 2-бас. – Алматы: Мектеп, 1986. – 142 б.

119. Өтенияз С. Аттила: ғылыми зерттеу / жалпы редакциясын басқарғандар: М.М. Әуезов, Ә.Х. Марғұлан, С.З. Зиманов; жауапты редакторлары: С.Зиманов, Б.Көмеков – Алматы: Арыс, 2000. – 214 б.
120. Өтенияз С. Шоқан өскен орта / жауапты редакторлары: С. Зиманов, Б.Е. Көмеков. – Алматы: Фылым, 1995. – 198 б.
121. Проблемы советской тюркологии / составители Б.Е. Кумеков и др. – Алма-Ата: Наука, 1980. – 458 с.
122. Пылев А.И. Ходжа Ахмед Ясави: суфийский поэт, его эпоха и творчество (опыт историко-культур. исслед.) / под редакции С.Н. Иванова, Б.Е. Кумекова. – Алматы: Атамұра, 1997. – 96 с.
123. Сартқожа Қ. Орхон мұралары: тарихнамалық-деректанулық талдау. 1-кітап / жалпы редакциясын басқарған Б.Е. Көмеков; редакторы Х.Әбжанов. – Астана: Құлтегін, 2003. – 392 б.
124. Смаилов Ж.Е. Қобыланды батыр кесенесі: археологиялық және этнографиялық ізденістер қорытындысы / жауапты редактор Б.Е. Көмеков. – Алматы: Комплекс, 2007. – 198 б.
125. Тулепбаев Б.А. – выдающийся ученый и крупный политический деятель / составители: Б.Е. Кумеков, К.У. Тулепбаева. – Алматы: Нұрлы Әлем, 2009. – 325 с.
126. Уәлиханов Ш. Көп томдық шығармаларының жинағы. 1-том / құрастырушы Б.Е. Көмеков т. б. – Алматы: «Топ», 2010.
127. Уәлиханов Ш. Көп томдық шығармаларының жинағы. 4-том / құрастырушы Б.Е. Көмеков. – Алматы: «Топ», 2010.
128. Уәлиханов Ш. Көп томдық шығармаларының жинағы. 5-том / бас редакторы Б. Көмеков. – Алматы: «Топ», 2010.
129. «Ұлы Даңа». IV-і халықаралық гуманитарлық ғылымдар форумының материалдары. 1-бөлім / бас редактор Д.Қ. Қыдырәлі; редакция алқасы М.Жолдасбеков, Б.Е. Көмеков т.б. – Нұр-Сұлтан: «Ғылым» баспасы, 2019. – 802 б.
130. «Ұлы Даңа». IV-і халықаралық гуманитарлық ғылымдар форумының материалдары. 2-бөлім / бас редактор Д.Қ. Қыдырәлі; редакция алқасы М.Жолдасбеков, Б.Е. Көмеков т.б. – Нұр-Сұлтан: «Ғылым» баспасы, 2019. – 976 б.
131. Ұлы даланың біртуар ұланы: алты Алаштың ардақтысы, көрнекті түркітанушы, мәдениет қайраткері, Мажарстан ғалымы Мандоки Қоңыр Иштваға арналады (1944-1992) / құраст. Л.Д.

Әбенова; бас редакторы Б.Е. Көмеков, Б.Хинаят. – Алматы:
Орталық ғылыми кітапхана, 2008. – 384 б.

**ҚР ҰҒА АКАДЕМИГІ Б.Е. КӨМЕКОВТІҢ
МЕРЗІМДІ БАСЫЛЫМ БЕТТЕРІНДЕ ЖӘНЕ
КОНФЕРЕНЦИЯ БАСЫЛЫМДАРЫНДА
ЖАРИЯЛАНГАН ЗЕРТТЕУ МАҚАЛАЛАРЫ**

**ОПУБЛИКОВАННЫЕ НАУЧНЫЕ СТАТЬИ
НА СТРАНИЦАХ ПЕРИОДИЧЕСКОЙ ПЕЧАТИ
И В ПУБЛИКАЦИЯХ МАТЕРИАЛОВ КОНФЕРЕНЦИЙ
АКАДЕМИКА НАН РК Б.Е. КУМЕКОВА**

1959

132. Социально-политические, этнические и культурные процессы в Южном Казахстане / А.Н. Нусупбеков, Б.Е. Кумеков // Труды АН Каз. ССР. – 1959. – Т.1. – С. 40.

1968

133. Кимаки по ал-Идриси // Письменные памятники и проблемы истории и культуры народов Востока (Тезисы докладов). Вып. IV. – Л.: Наука, 1968. – С. 46-48.

1969

134. Некоторые источники ал-Идриси о стране кимаков // Известия АН КазССР. Серия общественных наук. – Алма-Ата: Наука, 1969. – № 5. – С. 26-31.
135. Хозяйство кимаков // Письменные памятники и проблемы истории культуры народов Востока. (Краткое содержание докладов). Вып. V. – Л.: Наука, 1969. – С. 49-51.

1970

136. Города кимаков // Вестник АН КазССР. – Алма-Ата: Наука, 1970. – № 5. – С. 56-61.
137. Расселение кимакских племен в IX–XI вв. // Письменные памятники и проблемы истории и культуры народов Востока. – Вып. 6. – М.: Наука, 1970. – С. 85-87.

1971

138. Страна кимаков по карте ал-Идриси // Страны и народы Востока. Средняя и Центральная Азия. – Вып. X. – Москва: Наука, 1971. – С. 194-198.

1972

139. Некоторые итоги и проблемы историко-востоковедческих исследований в Казахстане / Т.И. Султанов // Известия АН КазССР. Серия общественных наук. – Алма-Ата: Наука, 1972. – № 5. – С. 43-51.

1973

140. Гардизи // Қазақ Совет Энциклопедиясы. 13 томдық. 1972-1980. – Алматы: ҚСЭ Бас редакциясы, 1973. – Т. 3. – Б. 156.
141. Гурхан // Сонда. – Б. 432.
142. Ғазнауи әuletі // Сонда. – Б. 445-446.
143. Дешті Қыпшак // Сонда. – Б. 547-549.
144. Джахиз // Сонда. – Б. 552.

1974

145. В.В. Бартольд как историк и археолог средневекового Казахстана / К.М. Байпаков // Известия АН Каз ССР. Серия общественных наук. – Алма-Ата: Наука, 1974. – № 6. – С. 83-88.
146. Вклад русских и советских ученых-востоковедов Академии наук в изучение средневековой истории Казахстана / Т.И. Султанов // Известия АН Каз ССР. Серия общественных наук. – Алма-Ата: Наука, 1974. – № 2. – С. 14-23.
147. Елюй Даши // Қазақ Совет Энциклопедиясы. 13 томдық. 1972-1980. – Алматы: ҚСЭ Бас редакциясы, 1974. – Т. 4. – Б. 128.
148. Енисей қырғызы // Сонда. – Б. 136-137.
149. Жалел ад-дин, Менгуберти // Сонда. – Б. 238.
150. Жамал Қарши // Сонда. – Б. 245-246.
151. Жатақ // Сонда. – Б. 339.
152. Жаһаннама // Сонда. – Б. 345.
153. Жент, Женд, Джент // Сонда. – Б. 483-484.
154. Зекет // Сонда. – Б. 595.
155. Зороастризм // Сонда. – Б. 613.
156. Зындан // Сонда. – Б. 616.

157. Ибн Арабшах // Сонда. – Б. 621.
158. Ибн әл-Асир // Сонда. – Б. 621-622.
159. Ибн әл-Варди // Сонда. – Б. 622.
160. Ибн Баттута // Сонда. – Б. 622.
161. Ибн Биби // Сонда. – Б. 622.
162. Ибн Исхак // Сонда. – Б. 623.
163. Ибн Ияс // Сонда. – Б. 623.
164. Ибн Мискавайх // Сонда. – Б. 623.
165. Ибн Руста // Сонда. – Б. 623-624.
166. Ибн Сайд // Сонда. – Б. 624.
167. Ибн Фадлан // Сонда. – Б. 626.
168. Ибн Хайян // Сонда. – Б. 626.
169. Ибн Хальдун // Сонда. – Б. 626.
170. Ибн Хаукаль // Сонда. – Б. 627.
171. Ибн Хишам // Сонда. – Б. 627.
172. Ибн Хордадбек // Сонда. – Б. 627.
173. Идриси // Сонда. – Б. 641.
174. Икта // Сонда. – Б. 656.
175. Имад ад-дин Исфахани // Сонда. – Б. 661-662.
176. Истахри // Қазақ Совет Энциклопедиясы. 13 томдық. 1972-1980.
– Алматы: ҚСЭ Бас редакциясы, 1974. – Т. 5. – Б. 125.
177. Исхақ ибн әл-Хусейн // Сонда. – Б. 127.
178. Казвини // Сонда. – Б. 179.
179. Китаб ахбар әл-бұлдан // Сонда. – Б. 452.
180. Китаб әл-ансаб // Сонда. – Б. 452-453.
181. Китаб әл-масалик уа әл-мамалик // Сонда. – Б. 453.
182. Китаб ал-хараж уа санъат әл-китаба // Сонда. – Б. 453.

1975

183. Вклад В.В. Бартольда в изучение городской культуры раннесредневекового Казахстана // Бартольдовские чтения. – М.: Наука, 1975. – С. 27-29.
184. Исследование об этническом составе казахов Среднего жуза. Рец. на кн.: М.Муканов. Этнический состав казахов Среднего жуза в XIX – начале XX в. – Алма-Ата, 1974. // Известия АН КазССР. Серия общественных наук. – Алма-Ата: Наука, 1975. – № 3. – С. 89-91.

185. Қимақ // Қазақ Совет Энциклопедиясы. 13 томдық. 1972-1980.
– Алматы: ҚСЭ Бас редакциясы, 1975. – Т. 6. – Б. 556-557.
186. Қимақи Жанах ибн Хақан // Сонда. – Б. 557.
187. Қимақ мемлекеті // Сонда. – Б. 557-558.
188. Мақдиси // Қазақ Совет Энциклопедиясы. 13 томдық. 1972-1980. – Алматы: ҚСЭ Бас редакциясы, 1975. – Т. 7. – Б. 392-393.
189. Манакиб әл-атрак // Сонда. – Б. 440.
190. Марвази // Сонда. – Б. 458-459.
191. Марко Поло // Сонда. – Б. 471.
192. Масалик әл-абсар фи мамалик әл-амсар // Сонда. – Б. 499.
193. Масуди // Сонда. – Б. 507.
194. Мауараннахр // Сонда. – Б. 527.
195. Мафатик әл-улум // Сонда. – Б. 528.
196. Махмуд Газнауи // Сонда. – Б. 533.
197. Махмуд Қашғари // Сонда. – Б. 533.
198. Развитие феодальных отношений в Казахстане при Карабанидах (Х-XII вв.) // Бартольдовские чтения. – М.: Наука, 1975. – С. 22-24.
199. Рецензия на книгу «Социально-этические трактаты ал-Фараби». – Алма-Ата, 1973 // Вопросы философии. – М., 1975. – №1.
200. Социально-политические, этнические и культурные процессы в Южном Казахстане в VI-X вв. / А. Нусупбеков // Известия АН КазССР. Серия общественных наук. (Тезисы докладов). – Алма-Ата: Наука, 1975. – № 6. – С. 40-44.

1976

201. Всесоюзная тюркологическая конференция // Вестник АН КазССР. – Алма-Ата, 1976. – № 3.
202. Муқанна көтерілісі // Қазақ Совет Энциклопедиясы. 13 томдық. 1972-1980. – Алматы: ҚСЭ Бас редакциясы, 1976. – 8-том. – Б.183.
203. Мұлхақат әс-сурал // Сонда. – Б. 184.
204. Мұжам әл-бұлдан // Сонда. – Б. 200.
205. Мұқаддаси // Сонда. – Б. 203.
206. Мұхаммед ән-Насави // Сонда. – Б. 222.
207. Мұхаммед ибн Наджип Бекран // Сонда. – Б. 223.
208. Наршани // Сонда. – Б. 274.

209. Насыр Хосров // Сонда. – Б. 282.
210. Низам әл-Мұлік // Сонда. – Б. 365.
211. Нұзхат әл-мұштак фи-ихтирак әл-афак // Сонда. – Б. 422.
212. Оғыздар // Сонда. – Б. 438.
213. Оғыздардың саяси бірлестігі // Сонда. – Б. 438-439.
214. Омар // Сонда. – Б. 472.
215. Расселение тюркских племен на территории современного Казахстана по карте ал-Идриси (XII в.) // Этнические и историко-культурные связи тюркских народов СССР. – Алма-Ата: Наука, 1976. – С. 59-60.
216. Раузат әс-сафа // Қазақ Совет Энциклопедиясы. 13 томдық. 1972-1980. – Алматы: ҚСЭ Бас редакциясы, 1976. – 9-том. – Б. 435.
217. Рашид ад-Дин // Сонда. – Б. 442.
218. Салах ад-Дин // Сонда. – Б. 622.
219. Салжүқ // Сонда. – Б. 623.
220. Салжүқ мемлекеті // Сонда. – Б. 623.
221. Салжүктар // Сонда. – Б. 623.

1977

222. Карлуки // История Казахской ССР (с древнейших времен до наших дней). В пяти томах. – Алма-Ата, 1977. – Т. 1. – С. 336-347.
223. Арабы в южном Казахстане // Там же. – С. 347-356.
224. Кимаки и кипчаки // Там же. – С. 363-375.
225. Огузы // Там же. – С 353-362.
226. Хозяйство карлуков, огузов, кимаков // Там же. – С. 375-391.
227. Письменные документы из Южного Казахстана / В.Н. Настич, В.К. Шуховцов // Вестник АН КазССР. – Алма-Ата: Наука, 1977. – № 8. – С. 70-73.
228. Рецензия на книгу Пищулина К.А. «Юго-Восточный Казахстан в середине XIV – начале XVI вв» / К.М. Байпаков // Известия АН КазССР. – Алма-Ата, 1977. – № 5. – С. 89-90.
229. Самани әулеті // Қазақ Совет Энциклопедиясы. – Алматы: ҚСЭ Бас редакциясы, 1977. – 10-том. – Б. 5.
230. Сират ас-сұлтан Жалел ад-Дин Менгуберти // Сонда. – Б. 171.
231. Суяб // Сонда. – Б. 459.
232. Сұлтан // Сонда. – Б. 461.

233. Табан әл-Хайуан // Сонда. – Б. 506.
234. Тарих ар-русул уәл-л-мулук // Сонда. – Б. 558.
235. Тарих-и Байхаки // Сонда. – Б. 558.
236. Тоғыз-оғыз // Сонда. – Б. 77.
237. Ұлы Салжұқ әuletі // Қазақ Совет Энциклопедиясы. – Алматы: ҚСЭ Бас редакциясы, 1977. – 11-том. – Б. 383.
238. Ұлы жібек жолы // Сонда. – Б. 374.
239. Хазар қағандығы // Сонда. – Б. 557.
240. Хақан // Сонда. – Б. 563.

1978

241. Рецензия на книгу В.М. Плоских. Киргизы и Кокандское ханство. Фрунзе, 1977. – С. 367 // Известия Академии наук Каз ССР, СОН. – № 5.
242. Хорезми Мұхаммед ибн Мұса // Қазақ Совет Энциклопедиясы. – Алматы: ҚСЭ Бас редакциясы, 1978. – Т. 12. – Б. 48.
243. Худад әл-алам мин әл-машриқ илал-л мағриб // Сонда. – Б. 59.
244. Шавгар // Сонда. – Б. 160.
245. Шамс ад-дин Мұхаммед ад-Дамашқи // Сонда. – Б. 175.
246. Шельджи // Сонда. – Б. 238.
247. Ябгу // Сонда. – Б. 519.
248. әл-Якуби // Сонда. – Б. 530.
249. Якут // Сонда. – Б. 531.
250. Янгикент // Сонда. – Б. 541.

1979

251. Государственное объединение кипчаков / С.Г. Агаджанов, А.Х. Маргулан, С.М. Ахинжанов // История Казахской ССР: с древнейших времен до наших дней. В 5 т. Т. 2. – Алма-Ата: Наука, 1979. – С. 50-64.
252. Карабанидское государство. Вопросы этнополитической истории / С.Г. Агаджанов // История Казахской ССР: с древнейших времен до наших дней. В 5 т. Т. 2. – Алма-Ата: Наука, 1979. – С. 13-22.
253. Исторические предпосылки образования казахской народности // История Казахской ССР: с древнейших времен до наших дней. В 5 т. Т. 2. – Алма-Ата: Наука, 1979. – С. 239-248.

254. Образование казахской народности / Г.Ф. Даҳшлайгер, К.А. Пищулин // Там же. – С. 251-255.
255. Образование казахской народности и казахского ханства. Исторические предпосылки образования казахской народности / Г.Ф. Даҳшлайгер, К.А. Пищулин // Там же. – С. 239-248.
256. Развитие экономики и культуры Казахстана. Развитие науки и культуры / С.К. Кенесбаев, С.Г. Кляшторный // Там же. – С. 101-109.
257. Религиозные верования / А.Х. Маргулан // Там же. – С. 109-113.
258. Хозяйство. Формы землевладения и феодальные институты / С.Г. Агаджанов // Там же. – С. 22-28.
259. Хозяйство и общественные строй / С.Г. Агаджанов, А.Х. Маргулан, С.М. Ахинжанов // Там же. – С. 57-64.
260. Экономика и культура Казахстана в XIV-XV веках. Язык, литература. Религия / С.К. Кенесбаев, С.Г. Кляшторный // Там же. – С. 230-238.
261. Язык и литература // История Казахской ССР: с древнейших времен до наших дней. В 5 т. Т. 2. – Алма-Ата: Наука, 1979. – С. 230-239.

1980

262. Қазақ халқының қалыптасуы // Біздің Отан. – 1980. – Б. 15-16.
263. Қазақстан жеріндегі ертефеодалдық мемлекеттер // Қазақ КСР. – Алма-Ата. – 1980.
264. Қарлұқ қағандығы, оғыз мемлекеті, қараған мемлекеті, қимақтар мен қыпшақта // КСЭ, Қазақ ССР. – Алма-Ата, 1980. – Б. 156-159.
265. Локализация тюркоязычных племен на территории Казахстана на карте ал-Идриси (XII в.) // Проблемы современной тюркологии: материалы II Всесоюзной тюркологической конференции. – Алма-Ата: Наука, 1980. – С. 352-355.
266. Первое учебное пособие по археологии Казахстана: рец. на кн: К. А. Акишев, К.М. Байпаков. Вопросы археологии Казахстана. – Алма-Ата, 1979 // Известия АН КазССР. – Алма-Ата, 1980. – № 4.
267. Рецензия на книгу: М.С. Муканов. Казахские домашние художественные ремесла. – Алма-Ата, 1979 // Известия АН КазССР. – Алма-Ата, 1980. – № 3.

268. III Всесоюзная Тюркологическая конференция. – Ташкент // Известия АН КазССР. Серия общественных наук. – Алма-Ата, 1980. – № 6.

1981

269. Предисловие // Казахстан в эпоху феодализма. (Вопросы этнополитической истории). – Алма-Ата: Наука, 1981. – С. 3-4.
270. Расселение карлуков по карта ал-Идриси (XII в.) // Там же. – С. 5-11.
271. Сообщение ал-Идриси (XII в.) о странах кимаков и карлуков // Там же. – С. 12-19.

1982

272. Қарлұқтар, қимақтар, қыпшақтар // Қазақ ҚСР тарихы көне заманнан бүгінге дейін. – Бес томдық. 2-том. – Алма-Ата: Ғылым, 1982.
273. Оғыздардың, қарлұқтардың, қимақтардың шаруашылығы // Қазақ ҚСР тарихы көне заманнан бүгінге дейін. – Бес томдық. 2-том. – Алма-Ата: Ғылым, 1982.
274. Оңтүстік Қазақстандағы арабтар // Қазақ ҚСР тарихы көне заманнан бүгінге дейін. – Бес томдық. 2-том. – Алма-Ата: Ғылым, 1982.
275. Социально-экономический строй Казахстана накануне присоединения к России // Известия АН КазССР. – 1982. – № 3. – С. 17-19.

1983

276. Қарахан мемлекеті. Этносаяси тарихы / С.Ф. Ағаджанов // Қазақ ҚСР тарихы: көне заманнан бүгінге дейін. – Бес томдық. 2-том. – Алма-Ата: Ғылым, 1983.
277. Дін нарындары // Сонда.
278. Қазақ халқының және қазақ хандығының қалыптасуы. Қазақ халқының тарихи алғышарттары / Г.Ф. Дашибер, К.А. Пищулина // Сонда.
279. Қазақ халқының қалыптасуы / Г.Ф. Дашибер, К.А. Пищулина // Сонда.
280. Қазақстан экономика және мәдениетіндегі дамуы. Ғылым мен мәдениеттің дамуы / С.К. Кенесбаев, С.К. Кляшторный // Сонда.

281. Қыпшақ мемлекет бірлестігі. Жер мен көш қонуы. Этникалық құрылымы / С.Г. Ағаджанов, С.М. Ахинжанов // Сонда.
282. XIV-XV ғасырлардағы Қазақстан экономикасы мен мәдениеті. Тіл, әдебиет. Дін / С.К. Кенесбаев, С.К. Кляшторный // Сонда.
283. Шаруашылық. Жер өтілі және феодалдық институттар / С.Г. Ағаджанов // Сонда.
284. Шаруашылық және қоғамдық жүйе / С.Г. Ағаджанов, С.М. Ахинжанов // Сонда.

1984

285. О конъектуре к титулу бамал-байгу в «Зайн ал-ахбар» Гардизи // Бартольдовские чтения. Тезисы докладов и сообщений. – М: Наука, 1984. – С. 50-51.
286. От редколлегии. Предисловие // Ч.Ч. Валиханов. Собрание сочинений в 5-ти томах. Т. 1. – Алма-Ата, 1984. – С. 5-7.
287. Служение науке: К 80-летию со дня рождения А.Х. Маргулана / Б.Кумеков, С.Утениязов // Знамя труда. – 1984. – 23 мая.

1985

288. Аққан жұлдыз // Отан. – 1985.
289. Архивтың сарғайған парақтары / М.Турсунова // Қазақ әдебиеті. – 1985. – Б. 46.
290. Дешт-и-Кыпчак. // Краткая энциклопедия. – Алма-Ата, 1985. – Т. 1.
291. Западно-туркский каганат // Там же.
292. Кангюйское племенное объединение // Там же.
293. Карабанидов государство // Там же.
294. Карлукский каганат // Там же.
295. Керей-хан // Там же.
296. Кимаков государство // Там же.
297. Кыпчаков государственное объединение // Там же.
298. Сельджукское государство // Там же.
299. Тюргешский каганат // Там же.
300. Культурно-исторические процессы в Центральной Азии в средние века / В.Н. Настич // Вестник АН КазССР. Серия общественных наук. – Алма-Ата: Наука, 1985. – № 11.
301. Тұсініктер / Б. Көмеков т.б. // Шоқан Уәлиханов. Таңдамалы шығармалары. – Алма-Ата: Жазушы, 1985. – Б. 527-559.

1986

302. Жаңа дүниенің шамшырағы / С.Өтениязов // Жалын, 1986. – № 5.
303. От редколлегии // Чокан Валиханов. Избранные произведения. – М: Наука, 1986. – С. 3-4.
304. Пікір: С.Мухтаров. Чокан и искусство / С.Өтениязов, Б.Көмеков – Алма-Ата, 1985 // Жалын. – 1986. – № 5.
305. Этнокультурные контакты кыпчаков и татар (по арабо-персидским источникам) // Историко-культурные контакты народов алтайской языковой общности (XXIX сессия PIAC, Ташкент, 1986). Выпуск 1. История, литература, искусство. – М., 1986. – С. 39-41.

1987

306. Из кладезя сведений ценного источника // Білім және еңбек. – 1987. – № 1. – С. 29-30.
307. Исторический труд Ибн Халдуна (XIV в.) как источник по истории кипчаков // Бартольдовские чтения. Тезисы докладов и сообщений. – М.: Наука, 1987. – С. 55-57.
308. К открытию расселения куманов на территории Казахстана (по материалам средневековых арабских источников) // Взаимодействия кочевых культур и древних цивилизаций. Тезисы докладов советско-французского симпозиума по археологии и Центральной Азии и соседних регионов. – Алма-Ата: Наука, 1987. – С. 174-176.
309. Рецензия: К.М. Байпаков. Средневековая городская культура Южного Казахстана и Средней Азии (VI - нач. XIII в.). – Алма-Ата: Наука, 1987 // Известия АН КазССР, СОН. – Наука, 1987. – № 4.
310. Средневековые кипчаки по данным «Китаб ал-ибар...» Ибн Халдуна (XIV в.) // Международная ассоциация по изучению культур центральной Азии. UNESCO. Информационный бюллетень. Вып. 13. – М: Наука, 1987. – С. 95-101.

1988

311. Mediaeval Kipchaks according to «Kitab al-iabar» by Ibn Khaldun (XIV th centry) III ASCCA. UNESCO // Information Bulletin, 13. – М: Наука, 1988. – С. 91-97.

312. К анализу этнического состава кыпчаков начало XI – нач. XIII в. по данным арабских источников // Проблемы этногенеза и этнической истории народов Средней Азии и Казахстана. – М: Наука, 1988.
313. Состояние изученности и перспектива исследования письменных источников мусульманского круга по истории кыпчаков VII–XIV вв. // Тюркология 88. – Фрунзе, 1988. – С. 40-45.

1989

314. Арабоязычные источники по истории средневекового Казахстана // Казахская ССР. Энциклопедический справочник. – Алма-Ата: Китаб, 1989. – Т. 3.
315. Генезис и трансформация сведений о кыпчаках VIII-XIV вв. по арабским и персидским источникам // Маргулановские чтения. – Алма-Ата, 1989. – С. 45-49.
316. «Сурат ал-ард» Мухаммеда ал-Хорезми // Средневековые письменные источники Средней Азии. – 1989. – С. 37-39.

1990

317. English Scholar and Ch.Ch. Valikhanov / S. Uteniazov // Central Asian voices. – London, 1990.
318. Великий шелковый путь и его ответвления на территории Казахстана в IX-X вв. // Формирование и развитие трасс Великого шелкового пути в Центральной Азии в древности и средневековье. – 1990. – С. 60-62.
319. Елеулі зерттеу. Рецензия на книгу Бейсенова А.С. Развитие физико-географических идей в Казахстане / С.Өтениязов // Социалистік Қазақстан. – 1990. – 22 шілде.
320. Кыпчаки по данным карты «Сурат ал-ард» ал-Идриси (XII в.) // Бартольдовские чтения. – М: Наука, 1990. – С. 46-48.
321. Қазақтың тегі туралы // Ақ жалкен. – 1990. – № 1.
322. Об этническом составе кыпчаков XI-XIII вв. по арабским источникам // Проблемы этногенеза и этнической истории народов Средней Азии и Казахстана. Вып. 2. История и археология. – Москва: Наука, 1990. – С. 118-130.
323. Реальность. О некоторых «идеях» пересмотра границ республики // Казахстанская правда. – 1990. – 30 июня.

1991

324. Ал-Идриси и ал-Хорезми // Материалы IV Всесоюзной востоковедческой конференции. – М., 1991. – С. 82-84.
325. Ата тек қайдан шықты? // Парасат. – 1991. – № 2. – Б. 22-24.
326. Вклад ученого в изучение древней и средневековой истории // Сб. Г.Ф. Даҳшлайгер. – Целиноград, 1991.
327. К семантике племенных названий кыпчаков Западного улуса во второй половине XII–XIII вв. // Основные аспекты историко-географического развития Ногайской Орды. – Москва: Наука, 1991. – С. 79-81.
328. Классификация арабских источников по истории кыпчаков VIII-XIV вв. // Взаимодействие оседлых и кочевых культур на Великом шелковом пути. Тезисы докладов международного семинара ЮНЕСКО. – Алма-Ата: Наука, 1991. – С. 79-81.
329. Қөне тарих сөйлесін // Қазақ батырлары. – 1991. – № 1, 2.
330. Құман-половцы туралы // Парасат. – 1991. – № 2.
331. Семиречье в VIII-XII вв // «Заря коммунизма». – Талды-Корган, 1991.
332. Средневековые мусульманские карты как источник по расселению кыпчаков // Сб. Источники по средневековой истории Кыргызстана и сопредельных областей Средней и Центральной Азии. – Бишкек, 1991.

1992

333. Intelligence of Gerodot (5th centry BC) about the ancient population of Kazakhstan // Kazakhstan. – Alma-Ata, 1992. – № 4.
334. Geographical information of Ptolemy about ancient Kazakhstan // Kazakhstan. – Alma-Ata, 1992. – № 6.
335. Батыс Қазақстанның тарихи географиясы туралы // Қазақ батырлары. – 1992. – № 4.
336. Ғылыми түсініктер // Құрбанғали Халид. Тауарих хамса (бес тарих). – Алма-Ата, 1992. – Б. 283-298.
337. К этническому аспекту антропонимии кыпчаков по мамлюкской историографии // Сб. Валихановские чтения. – Кокшетау, 1992.
338. Об истоках Итиля по мусульманским источникам / А. Кайдарова // Там же.

339. Кыпчаки XIII-XIV вв. по арабским, персидским и тюркским источникам // Базы данных по истории Евразии в средние века. Выпуск 1. – М., 1992. – С. 34-37.

340. Об этническом аспекте изучения мамлюкской антропонимии по арабским источникам // Валихановские чтения. – Кокшетау: Облтипография, 1992. – С. 136-138.

1993

341. Information of Muslim authors about medieval Kazakhstan // «Kazakhstan». – 1993. – № 46.
342. Medieval Kazakhstan in the information of Muslim Scientists and Travelers // «Kazakhstan», 1993. – № 28.
343. Peoples and tribes of Kazakhstan in the writings of Arab and Persian authors IX-XV centuries // «Kazakhstan», 1993. – № 23, 24.
344. Государство раннего и развитого средневековья VI – начало XIII вв. // История Казахстана с древних времен до наших дней. – Алматы: Ғылым, 1993.
345. Жетысу в VIII-XII вв. по письменным источникам // История и культура Жетысу. – Т-К., – 1993.
346. Есет Көтібарұлы / Б.Аблұхасымов, С.Әтениязов // Жас алаш. – 1993. – 5 октябрь.
347. Қазақ халқының қалыптасуы // Қазақ әдебиеті. – 1993.
348. Қыпшақ хандығы: XI ғ. басы-1219 ж. // Қазақ тарихы. – 1993. – № 1. – Б. 24-29.
349. Об этнонимии кыпчакской конфедерации западного Дешт-и Кыпчака XII – начала XIII века // Известия НАН РК. Серия обществ. наук. – 1993. – № 1. – С. 58-70.
350. О формировании кыпчакской этнической общности на территории Казахстане в VIII – начала XIII вв. и термине «казак» // Бартольдовские чтения. – Москва: Наука, 1993. – С. 29-31.
351. Рецензия на книгу: Байпаков К.М., Нуржанов А. Великий шелковый путь и средневековый Казахстан // Известия НАН РК. СОН. – Алматы, 1993.
352. Шежіре – ата-баба мұрағаты / М.Қозыбаев, М.Мұқанов, Б.Көмеков // Ана тілі. – 1993. – 30 қыркүйек.

353. Это наша история / М.Х. Асылбеков. Рецензия на книгу: Муканов М.С. Этническая территория казахов в XVII-XIX вв. – Алматы, 1991 // Вечерний Алматы. – 1993. – 17 июня.

1994

354. Al-Istahri, Ibn Haukal, Ibn Fadlan // Kazakhstan. – 1994. – № 3, 4.
355. Арабские источники по истории кипчаков, куманов и кимаков VIII – начало XIII вв. // Научный доклад. – Санкт-Петербург, 1994. – С. 3-40.
356. Қыпшактардың саяси қарым-қатынастары // Қазақ тарихы. – 1994. – № 1. – Б.17-20.
357. Эпоха аль-Фараби // Аль-Фараби и духовное наследие. – Алматы, 1994. – С. 214-217.

1995

358. К кипчакско-мадьярским этническим связям // Проблемы генезиса и трансформации. – Алматы, 1995.
359. Құнды еңбек. Пікір: Жолдасбеков С. Ежелгі және ортағасыр Қазақстан тарихы // «Егемен Қазақстан». – 1995. – шілде.
360. О соотношении этнонима и этноса кыпчак (V-XIII вв.) // Культура кочевников на рубежах веков (XIX-XX, XX-XXI вв. – Алматы: КИМЭП, 1995. – С. 25-26.
361. Өзекті тақырыпқа арналған еңбек. Пікір: Абдиров М. История казачества. – Алматы, 1994 // Қазақ тарихы. – 1995. – № 5.
362. Өткеннің өнегесі болашаққа да қажет. Пікір: Казахи. Историко-этнографическое исследование. – Алматы, 1995 // Егемен Қазақстан. – 1995. – 26 желтоқсан.

1996

363. Государства раннего средневековья // История Казахстана. – Алматы, 1996. Т. 1. – С. 296-347.
364. Государственность – основа независимости: о книге Н.Назарбаева «На пороге XXI века» // Казахстанская правда. – 1996. – 18 июня.

365. Жазбаша деректемелер // Қазақстан тарихы: көне заманнан бүгінге дейін. Төрт томдық. 1-том. – Алматы: Атамура, 1996. – Б. 31-45.
366. Қазақстанның ертедегі және орта ғасырлардағы зерттеу тарихы. Жазба деректер бойынша // Сонда. – Б. 45-66.
367. Қарлұқтар // Сонда. – Б. 305-314.
368. Кимек қағанаты // Сонда. – Б. 322-333.
369. Қарлұқтардың, оғыздардың, кимектердің шаруашылығы // Сонда. – Б. 333-338.
370. Оғыздар // Сонда. – Б. 314-322.
371. Арабтар // Сонда. – Б. 338-346.
372. Қарахан мемлекеті // Сонда. – Б. 398-408.
373. Қыпшактар // Сонда. – Б. 419-435.
374. Историография древнего и средневекового Казахстана. Письменные источники // История Казахстана с древнейших времен до наших дней. В четырех томах. – Т. 1. Казахстан от эпохи палеолита до позднего средневековья. – Алматы: Атамура, 1996. – С. 31-44.
375. Истории изучения древней и средневековой истории Казахстана по письменным источникам // Там же. – С. 45-66.
376. Карлуки // Там же. – С. 305-314.
377. Огузы // Там же. – С. 314-322.
378. Кимекский канагат // Там же. – С. 322-333.
379. Хозяйство огузов, карлуков, кимеков // Там же. – С. 333-338.
380. Арабы // Там же. – С. 338-346.
381. Карабаныды // Там же. – С. 398-408.
382. Қыпчаки // Там же. – С. 419-435.
383. К этнической истории кипчаков как важного компонента в войске Тимура // Тезисы международной научной конференции посвященной Амиру Тимуру. – Ташкент: Илим, 1996. – С. 92-94.
384. «Қазақтар» – көпшілік күткен кітап: орыс тілінде шыққан «Қазақтар» монографиясы туралы // Қазақ тарихы. – 1996. – № 3. – Б. 59-61.
385. Мемлекеттілік – Егемендіктің іргесі // Егемен Қазақстан. – 1996. – 18 маусым.
386. Өнегелі еңбек. Пікір. Историко-этнографический сборник. – Алматы: Фылым, 1995 // Қазақ тарихы. – 1996. – № 3.
387. Тарих тағлымы: Бір топ тарихшы ғалымдардың «Тарих

тағлымы» деген ұғым төңірегінде «дөңгелек үстел» басындағы сұхбаты / М.Қозыбаев, К.Нұрпейісов, М.А. Асылбеков, ж.б.; әңгіме жүргізген С.Мәмет, Б.Балғарина // Егемен Қазақстан. – 1996. – 25 қыркүйек.

388. Түркілерді түгендеген тұлға: белгілі тарихшы Л.Н. Гумилев туралы естеліктер / Қ.Ысқақов, Б.Көмеков, Д.Амантай [ж.б.] // Заман-Қазақстан. – 1996. – № 9 (15 наурыз). – Б. 1-5.
389. Ценное издание для средней школы. Рецензия. Касымбаев Ж. История Казахстана XVIII-XIX вв. учебник для 9 класса. – Алматы, 1995 // Казахстанская правда. – 1996. – 27 января.

1997

390. Жалаңтөс – батыр (1576-1656 жж.) / Б.Көмеков, С.Өтениязов // Саясат. – 1997. – № 1. – Б. 99-105.
391. Жалаңтөс батыр (1576-1656 жж.). Сб. // «Қарабура»: тарихи танымдық жинақ. – Алматы, 1997. – Б. 190-196.
392. Историография вопроса о термине «қазак» // Материалы Международной научно-теоретической конференции, посвященной известному ученому-историку Мухаммед Хайдар Дулати. – Тараз, 1997. – С. 34-43.
393. Қазыналы тұбек әнциклопедиясы: «Атамұра» баспасынан жарыққа шыққан «Маңғыстау» әнцикл. туралы // Қазақ Елі. – 1997. – № 51-52 (26 желтоқсан). – Б. 8.
394. Некоторые итоги и проблемы кыпчаковедения // Евразиский сообщество. – 1997. – № 3. – С.176-182.
395. Предисловие // Пылев А.И. Ходжа Ахмед Ясави: суфийский поэт, его эпоха и творчество. – Алматы: Атамура, 1997. – С. 78.
396. Предисловие // История Казахстана (с древнейших времен до наших дней). В пяти томах. Т. 2. – Алматы: Атамура, 1997. – С. 7-9.
397. Письменные источники / К.А. Пищулина // Там же. – С. 10-30.
398. Завершающий этап формирования казахской народности / К.А. Пищулина // Там же. – С. 291-295.
399. О термине «қазак» // Там же. – С. 295-301.
400. Укрепление верховной власти при Тауке-хане. «Жеты жарғы» // Там же. – С. 424-433.
401. Экономика и быт казахов. Хозяйство и быт // Там же. – С. 446-453.

402. Военное дело и вооружение // Там же. – С. 457-460.
403. Социальные группы и категории // Там же. – С. 515-524.

1998

404. About the term «Kazak» // Ibid.
405. Problems of Kazak Statehood (sources and stages of development) // History of Kazakhstan. – Almaty. 1998.
406. History of States on the Territory of Kazakhstan // Caspian. – Almaty, 1998. – Р. 149-157.
407. Абд әр-Рахман Әбу Зейд ибн Халдун // Қазақ энциклопедиясы. – Алматы, 1998. – 1-том. – Б. 32.
408. Аброй // Сонда. – Б. 40.
409. Авар қағандығы // Сонда. – Б. 53.
410. Авеста // Сонда. – Б. 55.
411. Агахи // Сонда. – Б. 78.
412. Аджаиб әл-булдан // Сонда. – Б. 100.
413. Аджаиб әл-мақдур фи науаиб ахбар Тимур // Сонда. – Б. 100.
414. Аджаиб әл-махлуқат уә ғараиб әл-маужудәт // Сонда. – Б. 100.
415. Ала әд-Дин Ата Мәлік Жувайни // Сонда. – Б. 237.
416. Алтын Орда // Сонда. – Б. 314-316.
417. Алтын Орда – Египет қарым-қатынастары // Сонда. – Б. 316.
418. Араб жазбалары // Сонда. – Б. 397-400.
419. Араб-хазар соғыстары // Сонда. – Б. 407.
420. Арианам Вайджа // Сонда. – Б. 431-432.
421. Асқаров Асанбай // Сонда. – Б. 478.
422. Аспарух // Сонда. – Б. 484.
423. Атсыз, Хорезм билеушісі // Сонда. – Б. 527.
424. Ахмед ибн Арабшан // Сонда. – Б. 571.
425. Ахмед ибн Фадлан // Сонда. – Б. 571.
426. Ахсан ат-тақасим фи марифат әл-Ақалим // Сонда. – Б. 578.
427. Аштархан // Сонда. – Б. 584-585.
428. Әбу Абдаллаh Мұхаммед ал-Идриси // Сонда. – Б. 604-605.
429. Әбу Абдаллаh Мұхаммед ибн Баттута // Сонда. – Б. 605.
430. Әбу Әли Ахмед ибн Мискавейх // Сонда. – Б. 605.
431. Әбу Әли Ахмед ибн Русте // Сонда. – Б. 605.
432. Әбу Бәкр // Сонда. – Б. 606-607.
433. Әбу Бәкр Ахмед әл-Хамадани // Сонда. – Б. 607.
434. Әбу Дулаф // Сонда. – Б. 608.

435. Эбу Исхақ әл-Истахри // Сонда. – Б. 609.
436. Эбу-л-Аббас Ахмед әл-Беларузи // Сонда. – Б. 609.
437. Эбу-л-Аббас Ахмед әл-Иақуби // Сонда. – Б. 609.
438. Эбу-л-Қасым ибн Хаукал // Сонда. – Б. 610.
439. Эбу-л-Қасым Ұбайдаллаһ ибн Хордадбек // Сонда. – Б. 610.
440. Эбу-л-Масахин ибн Тагриберди // Сонда. – Б. 611.
441. Эбу-л-Уәлид Мұхаммед ибн Рушд // Сонда. – Б. 611.
442. Эбу-л-Фадл әл-Қарши // Сонда. – Б. 611.
443. Эбу-л-Фазл Бейнақи // Сонда. – Б. 611.
444. Эбу-л-Фарадж // Сонда. – Б. 611.
445. Эбу-л-Фарадж Құдама ибн Жафар әл-Басри // Сонда. – Б. 611.
446. Эбу-л-Фида // Сонда. – Б. 611.
447. Эбу-л-Хасан Әли әл-Масуди // Сонда. – Б. 612.
448. Эбу-л-Хасан Нұр ад-дин Әли ибн Сайид / ал-Магриб Ибн Сайд / 1217-1274 // Сонда. – Б. 612.
449. Эбу Омар Осман әл-Жұзвани // Сонда. – Б. 618.
450. Эбу Осман Әмір әл-Жаһиз // Сонда. – Б. 618.
451. Эбу Сайид Абд әл-Кәрім ас-Самани // Сонда. – Б. 619.
452. Әбілхайыр хандығы // Сонда. – Б. 624.
453. Әл-Асар әл-Бақийа Ән әл-Құрън әл-Халийа // Сонда. – Б. 657.
454. Әл-Китаб әл-Йәмини // Сонда. – Б. 671.
455. Әмір Темір // Сонда. – Б. 683-684.
456. Алғы сөз // Қазақстан тарихы (көне заманнан бүгінге дейін).
Бес томдық. II том. – Алматы: Атамұра, 1998. – Б. 7-9.
457. Жазбаша деректемелер / К.А. Пищулина // Сонда. – Б.10-31.
458. Қазақ халқы қалыптасуының соңғы кезеңі / К.А. Пищулина // Сонда. – Б. 299-303.
459. «Қазақ» термині туралы // Сонда. – Б. 303-308.
460. Тәуке хан тұсындағы биліктің нығаюы. «Жеті жарғы» // Сонда. – Б. 435-444.
461. Қазақтардың экономикасы мен тұрмысы. Шаруашылығы және тұрмысы / Т.И. Сұлтанов // Сонда. – Б. 458-465.
462. Әскери іс және қару-жарақ / Т.И. Сұлтанов // Сонда. – Б. 470-474.
463. Әлеуметтік топтар мен категориялар / Т.И. Сұлтанов // Сонда. – Б. 529-536.
464. История государственных образований на территории Казахстана // Caspian. – Алматы, 1998. – С. 132-148.
465. О термине «Қазақ» // Абай. – 1998. – № 4. – С. 55.

1999

466. Алаш қайраткерлері: көзқарас эволюциясы // Егемен Қазақстан. – 1999. – № 64 (3 сәуір).
467. Казахстанское кипчаковедение: итоги и проблемы // Уроки Отечественной истории и возрождение казахстанского общества: материалы научной сессии ученых = Отан тарихының тағылымдары және Қазақстан қоғамының қайта жаңғыруы: ғалымдардың ғылыми сессиясының материалдары / редакторы: Г.Е. Тайжанова, Р.Рахимбеков; составители: К.С. Алдажуманов, К.Н. Балтабаева. – Алматы, 1999. – С. 161-163.
468. Мамлюкские антропонимы как источник по этническому составу Дешт-и Кипчака // ҚазМУ Хабаршысы. – 1999. – № 9. – Б. 139-141.
469. Мамлюкские антропонимы как источник по этническому составу Дешт-и кипчака // Культурные и исторические процессы в странах Востока переходного периода: материалы международный научный-практический конференции. – Алматы, 17-18 май. 1999.

2000

470. Аброй // «Түркістан». Халықаралық энциклопедиясы. – Алматы, 2000. – Б. 21.
471. Авар қағандығы // Сонда. – Б. 25.
472. Авеста / Ө.Күмісбеков // Сонда. – Б. 26-27.
473. Агакай / Ө.Күмісбеков // Сонда. – Б. 27.
474. Агехи / Ө.Күмісбеков // Сонда. – Б. 27.
475. Ағашері // Сонда. – Б. 27.
476. Аджаиб әл-бұлдан (Елдер ғажайыптары) // Сонда. – Б. 27-28.
477. Аджаиб әл-мақдур фи нәуаиб ахбар Тимур (Темір тигізген зардаптарды болжау ғажайыптары) // Сонда. – Б. 28.
478. Аджаиб әл-махлукат уә ғараиб әл-мауджудат // Сонда. – Б. 29.
479. Араб жазбалары / Р.Кумекова // Сонда. – Б. 82-85.
480. Араб-хазар соғыстары // Сонда. – Б. 86.
481. Аспарух // Сонда. – Б. 95-96.
482. Ахмад шаһ Дуррани // Сонда. – Б. 109-110.
483. Ахмед ибн Арабшаш // Сонда. – Б. 110.
484. Ахмед ибн Фадлан // Сонда. – Б. 110.

485. Аштархани әuletі / М.Әбдіров // Сонда. – Б. 116-117 66.
486. Әбу Абдаллаh Мұхаммед әл-Идриси // Сонда. – Б. 121.
487. Әбу Абдаллаh Мұхаммед ибн Баттута // Сонда. – Б. 121.
488. Әбу Әли Ахмед ибн Мұхаммед ибн Мискваейх // Сонда. – Б. 121.
489. Әбу Әли ибн Сина // Сонда. – Б. 121-123.
490. Әбу Бәкр / Н.Арыстанұлы // Сонда. – Б. 123.
491. Әбу Бәкр Ахмед ибн әл-Хамадани // Сонда. – Б. 123.
492. Әбу Бәкр әл-Кахир Журжани // Сонда. – Б. 123.
493. Әбу Бәкр Мұхаммед ән-Наршани // Сонда. – Б. 123.
494. Әбу Дулаф // Сонда. – Б. 123.
495. Әбу Исхақ әл-Истахри // Сонда. – Б. 124-125.
496. Әбу-л-Аббас Ахмед әл-Белазури // Сонда. – Б. 125.
497. Әбу-л-Аббас Ахмед әл-Иақуби // Сонда. – Б. 125.
498. Әбу-л-Қасым ибн Хаукал // Сонда. – Б. 125-126.
499. Әбу-л-Қасым Ұбайдаллаh ибн Хордадбек // Сонда. – Б. 126.
500. Әбу-л-Фадл әл-Қарши // Сонда. – Б. 126.
501. Әбу-л-Фазл Бейнақи // Сонда. – Б. 126.
502. Әбу-л-Фарадж Құдама ибн Жафар әл-Басри // Сонда. – Б. 127.
503. Әбу-л-Фида // Сонда. – Б. 127.
504. Әбу-л-Хайр Фазаллаh ибн Рузбехан // Сонда. – Б. 127.
505. Әбу-л-Хасан Әли әл-Масуди // Сонда. – Б. 127-128.
506. Әбу-л-Хасан әл-Исфиджаби // Сонда. – Б. 128.
507. Әбу-л-Хасан Нұр әд-Дин Әли ибн Сайид // Сонда. – Б. 128.
508. Әбу Осман Әмір әл-Жаһиз // Сонда. – Б. 131-132.
509. Әбу Сайид Абд әл-Кәрім ас-Самани // Сонда. – Б. 132-133.
510. Әбу Сайид Абд әл-Хайя Гардизи // Сонда. – Б. 133.
511. Әбілхайыр хандығы // Сонда. – Б. 136.
512. Әл-Асар әл-Бақийа ән әл-Құрұн әл-Халийа // Сонда. – Б. 143.
513. Әмір Темір // Сонда. – Б. 147-148.
514. Бактрия // Сонда. – Б. 168-169.
515. Банзаров // Сонда. – Б. 176-177.
516. Баяндур // Сонда. – Б. 197.
517. Бегім ана мұнарасы / Е.Байтенов // Сонда. – Б. 200-201.
518. Бичурин // Сонда. – Б. 221-222.
519. Ғазнауи әuletі // Сонда. – Б. 265-266.
520. Дегинь // Сонда. – Б. 275.
521. Дешті Қыпшақ // Сонда. – Б. 276-278.
522. Жамал Қарши // Сонда. – Б. 305-306.

523. Жувейни // Сонда. – Б. 323.
524. Закария ибн Казвини // Сонда. – Б. 331.
525. Ибн әл-Асир // Сонда. – Б. 338.
526. Ибн Ияс // Сонда. – Б. 338.
527. Имек // Сонда. – Б. 341.
528. Киаб ахбар әл-Булдан // Сонда. – Б. 362.
529. Қаған // Сонда. – Б. 382.
530. Қарахан мемлекеті // Сонда. – Б. 412.
531. Қарлұқ қағандығы // Сонда. – Б. 416-417.
532. Қимақ // Сонда. – Б. 421-422.
533. Қимақи // Сонда. – Б. 422.
534. Қимақ мемлекеті // Сонда. – Б. 422-423.
535. Қыпшақ / Ә.Құрышжанұлы // Сонда. – Б. 446.
536. Махмұт Қашқари // Сонда. – Б. 471-472.
537. Мұқаддаси // Сонда. Б. 484-485.
538. Мұқаддимат әл-Әдаб // Сонда. – Б. 485.
539. Мұхаммед ән-Несауи // Сонда. – Б. 492.
540. Оғыздар // Сонда. – Б. 509-510.
541. Оғыздардың саяси бірлестігі // Сонда. – Б. 510-511.
542. Салжұқ // Сонда. – Б. 544.
543. Салжұқ әулеті // Сонда. – Б. 544.
544. Салжұқ мемлекеті // Сонда. – Б. 544.
545. Салжұқтар // Сонда. – Б. 544-545.
546. Самани әулеті // Сонда. – Б. 545.
547. Тоғрұлбек // Сонда. – Б. 578.
548. Кипчаки из глубины веков // Мы и Вселенная. – Алматы, 2000.
– № 1. – С. 32-33.
549. Государственные образования на территории Казахстана //
Там же. – С. 34-37.
550. Қазақ мемлекеттілігінің бастауы // Қазақстан Республикасының
Егемен ел болуының 10 жылдығына арналған республикалық
ғылыми-теориялық конференциялардың материалдары. –
Алматы, 2000. – Б. 94-101.
551. Наставник историко-востоковедческих исследований //
Айтұлы Ақаң еді. – Алматы, 2000. – С. 45-49.
552. Пікір: Х.Арғынбаев, М.Мұқанов, В.Востров. Қазақ шежіресі
хақында. – Алматы: Атамура, 2000 // Қазақ әдебиеті. – 2000. –
№ 23 (9 маусым). – Б. 15.

553. Расселение кипчаков по картам ал-Идриси // Материалы юбилейной научно-теоретической конференции КазГЮА. – Алматы, 2000. – С. 371-374.

2001

554. Бактрия // Қазақстан ұлттық энциклопедиясы. – Алматы, 2001. – II том. – Б. 84.
555. Банзаров // Сонда. – Б. 139.
556. Баяндур // Сонда. – Б. 216-217.
557. Бегім ана мұнарасы / Е.Байтенов // Сонда. – Б. 231.
558. Бичурин // Сонда. – Б. 347.
559. Броккельман // Сонда. – Б. 422.
560. Вамбери // Сонда. – Б. 540.
561. К методике источниковедческого анализа средневековых источников мусульманского круга / Р.Б. Кумекова // Материалы международный Баймахановских чтений. – Алматы, 2001. – Ч. 2. – С. 3-8.
562. О триаде этнополитических объединений кипчакского мира мусульманским источникам // Байырғы түркі өркениеті: жазба ескерткіштер: ҚР тәуелсіздігінің 10 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары, 18-19 мамыр 2001 жыл, Астана қ. – Алматы, 2001. – С. 156-163.
563. О методических принципах источниковедческого анализа письменных источников // «Проблемы тюркологии: настоящее и будущее». – Алматы, 2001. – С. 9-11.
564. О методических принципах источниковедческого анализа письменных памятников по истории кипчакских племен // Право и государство (КазГЮА). – 2001. – № 4. – С. 20.
565. Об этнониме и этносе «кипчак» // Байыркы кыргыз тарихынын актуалдауу проблемалары. Кыргыз этнонимине 2200 жыл. – Бишкек, 2001.
566. Появление и накопление информации о кипчаках и кимеках по арабским источникам // Проблемы тюркологии: настоящее и будущее: материалы международной научно-практической конференции. – Алматы, 2001. – С. 237-241.
567. Служение науке (к 60-летию д.и.н, член-корр НАН РК К.М. Байпакова) // Отан тарихы. – 2001. – № 1. – С. 78-81.

2002

568. Kimekler // Turkler, cilt 2. – Ankara, 2002. – S. 767-775.
569. Kipcak Hanligi // Turkler, cilt 2. – Ankara, 2002. – S. 776-784.
570. Kipcak Arastirmalarinin Guncel Sorunlari // Turkoloji ve turk tarihi arastirmalari ozel sayisi I. – Ankara, 2002. – S. 103-107.
571. Kimeks // The Turks, vol 1. – Ankara, 2002. – S. 671-679.
572. Эбілқайыр хан (1693-1748) / С.Өтенияз, Ш.Өтенияз // Таң-Шолпан. – 2002. – № 6. – Б. 107-123.
573. Древнетюркские государственные традиции в кимакском каганате и кипчакском ханстве // Өлкетану: Павлодар мемлекеттік университетінің ғылыми-көпшілік журналы. – 2002. – № 3. – С. 65-68.
574. История области Туркестан / А.А. Галиев // Сб. Тараз-2000, вып 2. – Тараз, 2002, (декабрь).
575. Кипчаки: этнос и этноним // Право и государство. – 2002. – № 1. – С. 18-20.
576. Куманы: самоназвание или этноним? // Право и государство. – 2002. – № 2. – С. 23-25.
577. Мұсылман деректеріндегі Түркістан тарихы аймағы және Тараз қаласы // Орта-Азиялық университетінің хабаршысы. – Алматы, 2002. – № 1. – Б. 13-15.
578. Право собственности у средневековыхnomadov Центральной Азии / Т.С. Жумаганбетов // Вестник университета «Туран». – 2002. – № 3/4. – С. 202-207.

2003

579. The Kazakhs / K.M. Baipakov // UNESCO. The History of civilizations of Central Asia. – Vol 5. – Paris, 2003. – P. 89-108.
580. Аброй // Тараз. Жамбыл облысы. Энциклопедия. – Алматы, 2003. – Б. 72.
581. Асқаров Асанбай // Сонда. – Б. 109-110.
582. Эбу Дулаф // Сонда. – Б. 122-123.
583. Эбілхайыр хандығы // Сонда. – Б. 126-127.
584. Эд-Димашқи // Сонда. – Б. 127.
585. Эл-Бағдади // Сонда. – Б. 130.
586. Эл-Балазури // Сонда. – Б. 130.
587. Эл-Жахиз // Сонда. – Б. 130.

588. Әл-Жувейни // Сонда. – Б. 130-131.
589. Әл-Идриси // Сонда. – Б. 131-132.
590. Әл-Истахри // Сонда. – Б. 132.
591. Әл-Мақдиси // Сонда. – Б. 132.
592. Әл-Марвази // Сонда. – Б. 132.
593. Әл-Мұқаддаси // Сонда. – Б. 134.
594. Әл-Омари // Сонда. – Б. 134.
595. Әмір Темір // Сонда. – Б. 138-139.
596. Бартольд В.В. // Сонда. – Б. 165.
597. Баҳр әл-асрар // Сонда. – Б. 172.
598. Бичурин Н.Я. // Сонда. – Б. 184-185.
599. Гардизи // Сонда. – Б. 199.
600. Дешті Қыпшақ // Сонда. – Б. 209-213.
601. Жамал Қарши // Сонда. – Б. 237-238.
602. Зайн әл-аҳбар // Сонда. – Б. 283.
603. Зақария әл-Казвии // Сонда. – Б. 283.
604. Ибн Арабшан // Сонда. – Б. 287.
605. Ибн әл-Асир // Сонда. – Б. 287.
606. Ибн әл-Факих // Сонда. – Б. 287.
607. Ибн Нәжиб Бакран // Сонда. – Б. 287.
608. Ибн Халдун // Сонда. – Б. 287.
609. Ибн Хаукал // Сонда. – Б. 288.
610. Ибн Хордадбех // Сонда. – Б. 288.
611. Қарахан қағанаты // Сонда. – Б. 351-353.
612. Қарлуқ қағандығы // Сонда. – Б. 354.
613. Қарлұқтар // Сонда. – Б. 354.
614. Қимақ қағанаты // Сонда. – Б. 360.
615. Қудама ибн Жафар // Сонда. – Б. 376.
616. Мұжмәл әт-таварих ва-л-қиссас // Сонда. – Б. 408.
617. Мұқаддаси // Сонда. – Б. 408.
618. Тұргеш қағанаты // Сонда. – Б. 520.
619. О древнетюркские государственные традиции в кимакском каганате и кипчакском ханстве // Известия НАН РК. Серия общественных наук. – 2003. – № 1. – С.74-77.
620. Кимакия // Павлодарское Прииртышье. Энциклопедия. – Павлодар, 2003. – С. 335.
621. Государство кимаков // Там же. – С. 335-336.

622. О социально-политическом объединении кипчаков, кимеков и куманов как целостной системы // Сб. Проблемы теории и истории государства. – Оренбург, 2003. – С. 29-35.
623. К вопросу формирования государственных институтов управления у тюрков-туцзюэ // Там же. – С. 36-50.
624. О перспективах развития кипчаковедения // Отан тарихы = Отечественная история. – 2003. – № 1. – С. 86-90.
625. О степной цивилизации // Әлемдік тарихи үрдіс контексіндегі қазақ өркениеті = Казахская цивилизация в контексте мирового исторического процесса: материалы международный научный конференции. (7-8 июля 2003 г.). – Алматы, 2003. – С.72-77.
626. Персидские и арабские формы написания термина «кипчак» и вопросы хронологии // Историко-культурные взаимосвязи Ирана и Дашт-и Кипчака в XIII-XVIII вв.: материалы международного круглого стола, 11-12 марта. – Алматы, 2003. – С. 69-74.
627. Политеценез кимеков и его наследники в евразийских степях // «Тюркская цивилизация и казахи»: материалы науч. конференции посвященной 1400-летию Западно-турецкого каганата. – Кокшетау, 2003. – С. 33-38.
628. Развитие идеи кипчаковедения в Центральной Азии // «Духовное возрождение народов Центральной Азии»: материалы международной научно-теоретической конференции. – Алматы, 2003.

2004

629. Араб сұлтандарының байлығы, беделі, мансабы алтынымен емес, қанша қыпшақ сарбазы барлығымен есептелді: Талай құпияны бауырына бүккен көне Мысырға қазақстандық бір топ БАҚ өкілдерінің сапары, Бейбарыс Сұлтан туралы академикпен сұхбат / әңгімелескен С.Есмағи // Айқын. – 2004. – № 172 (14 қыркүйек). – Б. 3.
630. Аттиланы алғаш айтқан: Француз ғалымы Дегиннің, Ә.Марғұланың зерттеулері туралы / С.Өтениязов // Егемен Қазақстан. – 2004. – № 243-246 (29 қыркүйек). – Б. 9.
631. Әбілқайыр хан / С.К. Өтенияз // Әбілқайыр хан: жинақ / құрастырған К.Есмағамбетов – Алматы, 2004. – Б.177-192.

632. Возвращение утерянной цивилизации // Возжигая пречистые огни. Экклезия. – Алматы, 2004. – С. 453-463.
633. Ерен тұлға: мерейтойы ЮНЕСКО шеңберінде аталып өткен заңғар тұлға, ұлтымыздың ұлы перзенті Ә.Х. Марғұланның туғанына 100 жыл // Парасат. – 2004. – № 11. – Б. 5 – 9.
634. Куманы – самостоятельный этнос // Международный конгресс востоковедов. ICANAS-37. Тезисы докладов. – Москва, 2004. – Т. 3.
635. Қазақ // Қазақстан Ұлттық энциклопедиясы. – Алматы, 2004. – 5-том.
636. Қыпшактар: қыпшактар тарихы туралы // Жалын. – 2004. – № 10. – Б. 35-45.
637. А.Х. Маргулан как кипчаковед // Сб. История цивилизации и духовной культуры кочевников. – Павлодар, 2004. – Т. 1. – С. 28-31.
638. Об общем и особенном в развитии тюркской степной цивилизации // Journal of Turkic Civilization studies. – Bishkek, 2004. – № 1. – С. 87-92.
639. Персидские и арабские формы написания термина «кипчак» и вопросы хронологии // Историко-культурные взаимосвязи Ирана и Дешт-и Кипчака в XIII-XVIII вв. – Алматы, 2004. – С. 69-74.
640. Степная и городская культура Кимеков / составитель М.Х. Абусеитова // Урбанизация иnomадизм в Центральной Азии: история и проблемы: материалы международной конференции. (Алматы, 22-23 мая 2003 г.). – Алматы, 2004. – С.102-107.

2005

641. IX-XV ғғ. Араб тілінде жазылған ескерткіштер аясындағы Қазақстанның мәдени мұралары // Қазақстанның мәдени мұрасы: жаңалықтары, мәселелері, болашағы: халықаралық ғылыми конференцияның материалдары, 19 қазан 2005 жыл. – Алматы, 2005. – Б. 112-117.
642. Аттилатанудың ардагерлерін (Тьери, Бернштам, Марғұлан, Гумилевтерді) кеңестік жүйенің қыспақтауы / редакция алқасы Е.С. Омаров // Адамзат өркениеті – тарих және қазіргі заман = Цивилизация человечества – история и современность: халықаралық ғылыми конференция материалдары (5-9 июля

- 2005 г.): В 2 ч. – Алматы, 2005. – 1-бөлім. – Б. – 149-159.
643. Культурное наследие Казахстана в свете арабских письменных источников IX-XV вв. // Сб. Культурное наследие Казахстана. Алматы, 2005. – С. 441-446.
644. Қазақ тарихы Қазақстан тарихы / Ж.Б. Әбілғожин, Ж.Ж. Жұмабекова // Қазақ тарихы, ПГУ им. С. Торайгырова. – 2005. – № 5. – Б. 109-118.
645. Қыпшақ // Қазақ энциклопедиясы. – Алматы, 2005. – 6-том.
646. Қыпшақтану / Ә.Құрышжанов // Қазақ энциклопедиясы. 6-том.
647. Қыпшақ хандығы // Сонда.
648. Мұхаммед ибн Наджип Бекран // Сонда.
649. Летописец кипчакской истории // Вечерний Алматы. – Алматы, 2005. – 3 февраля.
650. А.Х. Марғұлан зерттеулеріндегі ғұндардың қалалық мәдениеті / С. Өтениязов // Мәдени мұра: қазақтың тарих айту-сақтау дәстүрі және оны жаңғырту жолдары жинағында. – Алматы, 2005. – Б. 122-131.
651. М.С. Нарикбаев и кипчаковедение // «Государство и право». – Алматы, 2005. – № 1.
652. Отдел древней и средневековой истории Казахстана / К.А. Пищулин, А.А. Кайдарова // Қазақстанның тарих ғылымы: Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының 60 жылдығына арналады. – Алматы, 2005. – С. 60-78.
653. Открыть свою страну. Интервью директора международной института кипчаковедения при Казахском гуманитарно-юридическом университете / беседу вел С.Коваль // Известия. – 2005. – (2 февраль). – С. 1-4.
654. Сыздық төрені ұлттық батыр ретінде ұлықтайтын кез жетті / Ә.Бейсенова, Б.Кемеков, С.Өтениязов // Ана тілі. – 2005. – № 41 (13-19 қазан). – Б. 13.
655. Этнополитические объединения кипчаков, куманов и кимеков в свете мусульманских источников // Научный мир Казахстана. – 2005. – № 2. – С. 8-13.
656. Яқұттың (XIII ғ.) «Түркістан» атты мақаласының аудармасы / З. Ильясова // Қазақстанның ғылыми әлемі. – Шымкент, 2005.

2006

657. Авеста // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 52-53.
658. Араб жазбалары / Р.Көмекова // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 75-78.
659. Эбу-л-Қасым Ұбайдаллах Ибн Хордадбех // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 99.
660. Эбу-л-Халид Мұхаммед әл-Азраки. // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 99-100.
661. Эбу Сайд Абд әл-Хайя әл-Гардизи. // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 102.
662. Әбілхайыр хандығы // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 104-105.
663. Әмір темір // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 110-111.
664. Видное исследование. Рецензия на книгу Байпакова К.М. «Средневековые города Казахстана» // Казахстанская правда. – 2006. – 11 мая.
665. Гетум елшілігі // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 141.
666. Дешті Қыпшақ // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 151-152.
667. Жамал Қаршы // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 166.
668. Жувайни // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 174-175.
669. И древних городов духовная наука: о монографии К.Байпакова «Древние города Казахстана» / Е.Смагулов // Казахстанская правда. – 2006. – 12 мая. – С.11.
670. Исследования городища средневекового Саурана / К.М. Байпаков, А.А. Ержигитова, Х.Айткул, М.Түякбаев; редакция алқасы К.М. Байпаков, Ж.Е. Смаилов, З.С. Самашев и др // Мемлекеттік «Мәдени мұра» бағдарламасы бойынша 2005 жылғы Археологиялық зерттеулер жайлы есеп. – Алматы, 2006. – С. 304-307. – Текст. каз., рус.
671. Қыпчаки: хозяйство, общественный строй, племенной состав // История татар с древнейших времен. Волжская Булгария и Великая Степь. – Казань, 2006. – Т. 2. – С. 472-481.

672. Кимаки и кыпчаки. Кимакский каганат // История татар с древнейших времен. Волжская Булгария и Великая Степь. – Казань, 2006. – Т. 2. – С. 458-471.
673. Қарахан мемлекеті // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 219-220.
674. Қимақ мемлекеті // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 225-226.
675. Қыпшақ мемлекеті // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 252-253.
676. Махмуд Қашғари // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 262.
677. «Мен тарихшы емес, инженер болуды армандастынынмын» / әңгімелескен Ө. Ақжігіт // Евразия. – 2006. – № 7 (17 ақпан). – Б. 8-9.
678. Мұхамед ибн Нәжіп Бекран // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 271.
679. Оғыздар // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 283.
680. Оғыздардың саяси бірлестігі // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 283-284.
681. О перспективах развития кипчаковедения // Современная тюркология: теория, практика и перспективы. Ч. II. – Туркестан, 2006. – С. 264-274.
682. О формах термина «кипчак» в вопросах хронологии // Источники и исследования по истории татарского народа: материалы к учебным курсам в честь юбилея академика АН РТ М.А. Усманова. – Казань: Казанский государственный университет, 2006. – С. 84-88.
683. Политические и этнокультурные связи кипчакских племен с огузами // Взаимоотношения Турции и Центральной Азии в контексте расширяющейся Европы. – Алматы, 2006. – С. 56-59.
684. Расселение тюркоязычных племен на территории современного Казахстана на карте ал-Идриси (XII в.) // Кочевники. Т. 2. Историко-культурное наследие кимаков и кипчаков. – Павлодар, 2006. – С. 136-137.
685. Сообщение ал-Идриси (XII в.) о странах кимаков и карлуков. // Там же. – С. 145-149.
686. О триаде этнополитических объединений кипчакского мира по мусульманским источникам // Там же. – С. 163-167.
687. Сыздық Қенесары ұлы / Ә.Сәрсенқызы, С.Өтениязов // Ана

тілі. 2006. – наурыз.

688. Тұнжырлармен тілдескен тұлға / С.К. Өтениязов, С.Әжіғалиев // Үш қиян. – 2006. – № 39 (28 қыркүйек). – Б. 7-8.
689. Худуд әл-алам // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006. – Б. 367.
690. Яқут әл-хамауи / З. Ильясова // Отырар энциклопедиясы. – Алматы, 2006.

2007

691. Erken ve gelişmiş ortaçağ Devletleri (VI-XIII yüzyıllar) // Kazakistan ve Kazaklar. – Ankara, 2007. – S. 91-119.
692. «Kazak» terimi hakkında // Kazakistan Tarihi. Makaleler. – Turk Tarih Kurumu Yayınları. Dizi X, Sayı 21. – Ankara, 2007. – S. 45-53.
693. Kazak Devleti'nin oluşumu // Kazakistan Tarihi. Makaleler. – Turk Tarih Kurumu Yayınları. Dizi X, Sayı 21. – Ankara, 2007. – S. 54-62.
694. Адамзат тарихындағы хун мен қыпшақ өнірінің орны / С.Өтениязов, А.Бекежанова // Арап-Каспий өнірінің тарихи-мәдени мұралары: халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары. – Ақтау, 2007.
695. Алда үлкен міндеттер тұр // Егемен Қазақстан. – 2007. – № 41-44 (17 ақпан). – Б. 3.
696. Алғы сөз. Предисловие // Асанбай Асқаров. Ұлы Тұранның ұлдары = Сыны Великого Турана. Т. 7. – Алматы, 2007. – Б. 3-5. – Б. 232-233.
697. Ә.Дербісөлі – шығыстанушы ғалым // Әбсаттар Дербісөлі және шығыстану мен руханият мәселелері: халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары. – Алматы, 2007. – Б. 47-50.
698. Ескі қыпшақтар туралы мәліметтер араб жазба ескерткіштерінде // Ескі қыпшақ тілі. – Алматы, 2007. – Б. 6-38.
699. Қазақ мемлекеттілігінің бастауы мен дамуы // Әлем өркениеті және Қазақстан = Мировые цивилизации и Казахстан: материалы научный конференции (5-9 июля 2007 г.) / ответственный редактор К.Ш. Хафизова. – Алматы, 2007. – Ч. 1. – Б. 22-35.
700. Тарих-и Оразмұхаммед // Қадырғали би Қосымұлы Жалайыр. Тарих-и Оразмұхаммед. – Алматы: Алатау, 2007. – Б. 57-183.

701. Қыпшақ мәдениетінің мұрагері Қазақ халқы / С.Өтениязов // Қобыланды батыр: аңыздар мен шындықтар тоғысында: ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. – Ақтөбе, 2007.
702. Номадная цивилизация: общее и особенное // Степной край Евразии. Историко-культурные взаимодействия и современность: V Международная научная конференция. – Омск: 2007. – С. 7-8.
703. О географическом сочинении Абу Зайда ал-Балхи «Зикр ал-масафат ва сувар ал-акалим» (Х в.) // Глобализация и тюркская цивилизация: III международный конгресс Тезисы. – Бишкек: 2007. – С. 29.
704. По следам Аль-Фараби: о выходе книг А.Азимхан (А.А. Касымжановой) «Философское приношение аль-Фараби» / К.М. Байпаков, Б.Е. Кумеков // Литер. – 2007. – 15 марта. – С. 10.
705. Рецензия на книгу Байпаков К.М. Таймагамбетов Ж.К. Археология Казахстана. – Алматы, 2006 // Известия НАН РК. – Алматы, 2007. – № 1. – С. 273-274.
706. Становление и развитие казахской государственности // Мировые цивилизации и Казахстан. Часть 1. – Алматы, 2007. – С. 22-34.
707. Хадистер отан тарихының дерек көзі // Источникovedческие проблемы Казахстана: материалы научно-практической конференции. – Алматы, 2007.
708. Хун, қыпшақ, қазақ мәдениеттерінің байланысы // Арал-Каспий өнірінің тарихи-мәдени мұралары: халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары. – Ақтау, 2007.
709. Хундар мен түркі тілдерінің байланысы // Арал-Каспий өнірінің тарихи-мәдени мұралары: халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары. – Ақтау, 2007.
710. Шежірелер отан тарихының дерек көзі // Источникovedческие проблемы Казахстана: материалы научно-практической конференции. – Алматы, 2007.
711. Шығыстанушы ғалым // Президент және Халық. – 2007. – № 37 (14 қыркүйек). – Б. 6.

2008

712. Алтай в контексте Тюркской цивилизации Великой степи Евразии // Алтай в Евразийском пространстве: исторические традиции и перспективы межрегионального сотрудничества: Сб. научных трудов. Ч. 1. – Усть-Каменогорск, 2008. – С. 8-15.
713. Восточное кипчакское государство // Большой атлас истории и культуры Казахстана. – Алматы, 2008. – С. 178-179.
714. Государство карабанидов // Большой атлас истории и культуры Казахстана. – Алматы, 2008. – С. 204-206.
715. Казах: термин и этноним / Т.И. Султанов // Большой атлас истории и культуры Казахстана. – Алматы, 2008. – С. 326-327.
716. Огузская держава // Там же. – С. 164-166.
717. Казахи и венгры: общие исторические корни // Қазақстанның ғылыми әлемі = Научный мир Казахстана. – Астана-Шымкент, 2008. – № 1. – С. 62-75.
718. Казахи и венгры: общие исторические корни // Ұлы даланың біртуар ұлы. – Алматы, 2008. – С. 29-44.
719. Карлукский каганат // Большой атлас истории и культуры Казахстана. – Алматы, 2008. – С. 160-161.
720. Кимекский каганат // Большой атлас истории и культуры Казахстана. – Алматы, 2008. – С. 172-173.
721. Қазақтың туған ұлындағы еді // Қазақ тілінің тарихы: алтай дәүірі, протурік кезеңі, көне түрік ескерткіштері: халықаралық ғылыми-теориялық конференция материадары. – Астана, 2008. – Б. 14-18.
722. Қазақстан тарихы этникалық зерттеулерде // Алаш. – 2008. – № 6. – Б. 146-148.
723. О степной цивилизации // «Роль степных городов в цивилизацииnomadov»: материалы международной научной конференции посвященная 10-летию Астаны. – Астана, 2008. – С. 42-49.

2009

724. А кипок озінгіёпейе ез тадуаг Іогіпейті карсзоіаіаік // Кип ^егёгек Іезгагтагойай қeIeI-еигораъап. – Виёарезі, 2009. – Р. 71-83.
725. Ә.Кекілбаев шығармаларындағы тарихи тұлғалар / С.Өтениязов // Манғыстау, 2009. – 13 тамыз. – Б. 4.

726. Байдабек Ахмедович Тулепбаев – выдающийся ученый // Б.А. Тулепбаев – выдающийся ученый и крупный политический деятель. – Алматы: Нұрлы Әлем, 2009. – С.7-11.
727. Вклад ученого в изучение древней и средневековой истории // Дахшлейгер Григорий Федорович – Алматы, 2009. – С.40-43.
728. Выдающийся историк (наставник историко-востоковедческих исследований) // Қазақстанның тарих ғылымы: дәстүрлер мен қазіргі заман = Историческая наука Казахстана: традиции и современность: ҚР ҰҒА академигі Ақай Нұсіпбекұлы Нұсіпбековтің 100 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-практикалық конференция. – Алматы – Арыс, 2009. – С. 52-55.
729. И в глубь веков, и в жизнь своей эпохи: 100 лет со дня рождения академика Акая Нусупбекова // Казахстанская правда. – 2009. – 9 декабря. – С. 9.
730. Казахстан в свете арабских письменных памятников IX-XV веков (аналитический обзор развития тенденций) // Қазақстанның ортағасырлық тарихы: нәтижелері мен болашақ зерттеу жолдары = Средневековая история Казахстана: итоги и перспективные пути исследований: халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары. – Алматы, 2009. – С. 18-20.
731. Куманы в арабских источниках // Актуальные проблемы исторической науки Казахстана: материалы международной научно-практической конференции. – Алматы, 2009. – С. 72-74.
732. Кыпчакская государственность и степное право // Қазақтың Ата зандары = Древний мир права казахов: құжаттар, деректер және зерттеулер. – В 10-ти томах. – Алматы: Жеті Жарғы, 2009. – Т.10. – С.188-192. – (Мәдени мұра).
733. Қазақстан тарихы мен мәдени мәселерінің IX-XV ғасырлық араб ескерткіштеріндегі көрінісі // «Қазақ мемлекеттілігі және мәдени құндылықтары». – Шымкент, 2009. – Б. 3-8.
734. Қыпшақтар // Тоқсан екі баулы қыпшақ. Ата-шежіре. I. Бұлтың үрпақтары. – Шымкент, 2009. – Б. 762-779.
735. Наставник историко-востоковедческих исследований // Айтұлы Ақаң еді: естеліктер, мақалалар мен зерттеулер. – Алматы: Экономика, 2009. – С. 63-67.
736. Тарихи тұлғаларды танытқан талант / С.Өтениязов // Айқын. – 2009. – № 149 (14 тамыз). – Б. 5.

2010

737. History of States on the territory of Kazakhstan // Science of Central Asia. – Almaty, 2010. – № 2. – P. 7-11.
738. History of States on the territory of Kazakhstan // Science of Central Asia. – Almaty, 2010. – № 2-3. – P. 52-57.
739. Академик НАН РК К.М. Байпаков – археолог (очерк) / Д.А. Воякин // Казахстан и Евразия сквозь века: история, археология, культурное наследие. – Алматы, 2010. – С. 14-48.
740. Алғы сөз // Шоқан Уалиханов. Көп томдық шығармаларының жинағы. – Алматы: «Топ», 2010. – Б. 6-8.
741. Арабские географы и путешественники IX-XII вв. / Вступ. статья, перевод с арабского, комментари, тексты и факсимиле Б.Е. Кумеков, Р.Б. Кумекова; ответственный редактор А.К. Муминов. – Алматы: Дайк-Пресс, 2010. Т. 2. – С. 328.
742. Арабские письменные памятники по истории Казахстана IX-XV вв. // Сб. Казахстан и Евразия сквозь века. История, археология, культурное наследие. – Алматы, 2010. – С. 436-443.
743. Вклад ученого в изучение древней и средневековой истории // Дахшлейгер Григорий Федорович. – Алматы, 2010. – С. 21-24.
744. Ғылымда өшпейтін сөз қалдырыған // Дүниежүзі тарихы: зерттеу және оқыту мәселелері = Всемирная история: проблемы исследования и преподавания: материалы международной научно-практической конференции в рамках «Нурпесовских чтений» (г. Алматы, 12 марта 2010 г.) – Алматы, 2010. – Б. 23-25.
745. Казахстан в свете арабских письменных памятников IX-XV вв. // Сб. Казахстан и Саудовская Аравия на пути к стратегическому сотрудничеству. – Эр-Рияд, 2010. – С. 112-117.
746. ҚР ҰҒА академигі К.М. Байпаковтың ғылыми, педагогикалық және қоғамдық қызметі туралы: очерк / Д.А. Воякин // Материалы к библиографии ученых Казахстана. – Алматы, 2010. – Б. 15-59. – Текст. каз., русс., англ. яз.
747. Біз Шоқанды қаншалықты таныдық? / сұхбат // Айқын. – 2010 27 мамыр.
748. Тұғыры биік дара ғалым // Алаш тұлғалы: Кеңес Нұрпейісұлы туралы естеліктер. – Алматы, 2010. – Б. 80-82.
749. كازاخستان في ضوء الآثار العربية الكتابية لفترة القرن الخامس عشر. – كوميكوف ب.

القرن التاسع عشر // كازاخستان و المملكة العربية السعودية: علي الطريق الى الاستراتيجية. الرياض, ٢٠١٠، ص. ٩٩-١٠٤.

2011

750. Hegemony of the Kipchak tribes in the great steppe of Eurasia // Science of Central Asia. – Almaty, 2011. – № 2-3. – P. 46-50.
751. Арабские письменные памятники и регион Алматы // Сборник материалов международной конференции, посвященной истории региона и города Алматы. – Алматы, 2011.
752. «Казах» изначально имело социальный смысл // Байтерек. – 2011. – № 11-12. – С. 50-55.
753. Легендарный полководец Каган Модэ / А.Галиева // Огни Алатау. – 2011. – № 36 (12 марта). – С. 3, 19.
754. Легендарный полководец Каган Модэ / А.Галиева // Огни Алатау. – 2011. – № 39-40 (26 марта). – С. 8.
755. Об исторических корнях казахско-венгерских связей // Садыковские чтения: материалы международной научно-теоретической конференции КазНПИ. – Алматы, 2011. – С. 200-205.
756. Понятие «казах» первоначально имело социальный смысл // «Байтерек». – 2011. – № 12.
757. С чего начиналась казахская государственность // Казахстанская правда. – 2011. – 18 ноября.
758. Тюркская степная цивилизация великой степи евразии // «Идель - Алтай: истоки евразийской цивилизации», I Международного конгресса средневековой археологии евразийских степей. Серия «Археология евразийских степей». – Казань: ООО «Фолиант»; Институт истории им. Ш.Марджани АН РТ, – 2011. – С. 231-234.
759. Ученый и Человек с большой буквы // Сборник материалов «90-летие академика Б.А.Тулебаева». – Алматы, 2011.
760. Ученый и Человек // Отан тарихы: научный журнал. – Алматы, 2011. – С. 56-58.

2012

761. Kazakhstan in the light of the arab written heritage of the 9th-15th centuries // Science of Central Asia. – Almaty, 2012. – № 3.

762. Kazakhstan in the Arab written monuments of IX-XV centuries // Science of Central Asia. – 2012. – №. 3-4. – Р. 8-11.
763. Арабские письменные памятники и регион Алматы // Древняя и средневековая урбанизация Евразии: возникновение, развитие и возраст города Алматы: материалы международной научно-практической конференции (17-18 ноября 2010 г.). Вып. 3: Алматы. История тысячелетия. – Алматы, 2012. – С. 60-66.
764. Взаимосвязи Дешт-и Кипчака и Мамлюкского государства в свете кипчакского фактора // «Историография и источниковедение средневекового Востока»: материалы международного научного симпозиума. – Баку, 2012. – С. 27-30.
765. Возвысил степь, не унижая пирамид // Казахстанская правда. – 2012. – 27 апреля.
766. Если писать, то только правдиво // Казахстанская правда. – 2012. – 17 мая.
767. Кимаки и кипчаки. Первые сведения о татарах // BULGARICA. Время и пространство Болгарской цивилизации. Атлас. – Москва-Казань, 2012. – С. 246-253.
768. Кипчаки в Восточной Европе / В.А. Иванов // BULGARICA. Время и пространство Болгарской цивилизации. Атлас. – Москва-Казань, 2012. – С. 344-361.
769. Көшпенділердің ішінде ең саны көбі қыпшақтар болатын / әңгімелескен М.Шапиян // Аңыз адам. – 2012. – № 22. қараша. – Б. 11-12.
770. Құмандар тарихына қатысты кейбір қосымша деректер / Қ.С. Анарбаев // ҚазҰУ хабаршысы. Тарих сериясы = Вестник КазНУ. Серия историческая. – 2012. – № 3. – Б. 3-7.
771. О кипчаках, кимеках и куманах по арабским и персидским источникам // Культурные и исторические связи в Центральной Азии. Древняя и средневековая история. – Алматы: Дайк-Пресс, 2012.
772. Предисловие к книге // Терентьев М.А. История завоевания Средней Азии. С картами и планами. В 3-х томах. – СПб, 1906. – Алматы, 2012. – С. 7-8.

2013

773. Алғысөз // Қазақ хандары және олардың үрпақтары / Г.Ж. Табулдин, Р.Қ. Өмірзақов, А.Г. Оловинцов. – Көкшетау, 2013. – Б. 9.
774. Арабские источники как ценный информационный фонд историко-востоковедческих исследований Казахстана // ХХІ ғасырдағы шығыстану ғылымы: мәселелері мен даму болашағы: халықаралық ғылыми-практикалық конференция жинағы, 1 қараша 2013 жыл. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ баспасы, 2013. – С. 10-15.
775. Арабские письменные памятники как источник по этническому составу кипчаков Мамлюнского султаната // Проблеми джерелознавства, історіографії та історії Сходу. До 90-річчя зі дня народження. Вольфа Менделевича Бейліса (1923-2013). Луганск, 15-16 травня. – Луганск, 2013.
776. Бұқіл саналы ғұмырын мұсылман әлемінің мұраларын зерттеуге арнады / сұхбаттасқан М.Шапиян // Аңыз адам. – 2013. – № 1. – Б. 28.
777. Еуразия қыпшақтары тарих, тіл және жазба ескерткіштері // Туған тіл. – 2013. – № 1. – Б. 48-49.
778. Кыпчаки от противостояния монголам до наследников крестоносцев // Mangi El: международный научно-популярный исторический журнал. – 2013. – № 2. 11. – С. 24-27.
779. Кыпчаки: от противостояния монголам до наследников крестоносцев // Актуальные вопросы истории развития Казахстана и становления Казахстанской государственности = Қазақ мемлекеттілігінің құрылуы мен Қазақстанның даму тарихының өзекті мәселелері: материалы экспертных мнений. – Астана, 2013. – С. 67-72.
780. Кипчаковедение – концептуальное научное направление евразийского масштаба: пленарные доклады // Кипчаки Евразии: история, язык и письменные памятники, посвященной 1100 летию Кимекского государства в рамках Дней тюркской письменности и культуры: сборник материалов международной научной конференции. – Астана, 2013. – С. 10-17.
781. Ұлттың рухын аспандатқан: Ахмет Тоқтабайдың «Қазақ жылқысының тарихы» атты кітабы осындай ойға жетелейді //

Президент және Халық. – 2013. – № 28 (12 шілде). – Б. 4.

782. О степная цивилизация (к специфике феномена) // Кипчаки Евразии: история, язык и письменные памятники, посвященной 1100 летию Кимекского государства в рамках дней тюркской письменности и культуры: сборник материалов международной научной конференции. – Астана, 2013. – С. 179-183.
783. Об исторических корнях казахско-венгерских связей // «Казахстан и венгерско-казахские взаимоотношения: общие истоки, общее будущее»: материалы международной конференции. – Будапешт, 2013.

2014

784. Академик М-А.Х. Асылбеков 85 жаста! // Абай атындағы ҚазҰПУ-дың Хабаршысы. Элеуметтану және саяси ғылымдар сериясы = Вестн. КазНПУ им. Абая. Социологические и политические науки. – 2014. – № 4. – Б. 116-118.
785. Асанбай Асқарұлының Ұлы Тұран жайлы тарихи талдаулары // Асанбай Асқаров: Қайраткер. Фалым. Жазушы. – Алматы: Мирас, 2014. – Б. 51-56.
786. Арабские письменные памятники IX-XV веков по истории Казахстана // Мәдени мұра = Культурное наследие. – 2014. – № 5 (56) (қыркүйек-қазан). – С. 50-53.
787. Значение арабских письменных памятников IX-XV веков в изучении истории и культуры Казахстана. // «Қазақстанның араб елдерімен тіл білімі, тарих және мәдениет салаларындағы байланысы»: II халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары. – Алматы, 2014. – С. 18-22.
788. Кипчаки, кимеки и куманы в зеркале арабских и персидских памятников // Иран-наме. – 2014. – № 3/4. – С. 367-375.
789. Краткий очерк о жизни и деятельности доктора исторических наук, профессора Кушима Лекеровича Есмагамбетова // Қөшім Лекерұлы Есмагамбетов. Биобиблиография. – Алматы, 2014. – С. 29-41.
790. Ұстаз, ғалым, қайраткер / С.Өтениязов // Ана тілі. – 2014. – № 2 (16-22 қаңтар). – Б. 8.
791. Ұлағатты ұстаз, белгілі ғалым, тарихшы этнограф / Ж.Қ. Таймағамбетов // Дәстүрлі және заманауи Қазақстан

- этнологиясы: халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары (29 наурыз 2014 ж.). – Алматы: Қазақ ун-ті, 2014. – Б. 5-10.
792. Новые научные проекты по актуальным направлениям исторической науки // Қазақстан тарихшыларының екінші конгресі: ғылыми мақалалар жинағы, 25 қазан 2013 жыл. – Астана, 2014. – С. 7-9.
793. Сведения о кипчакских племенах в мусульманских письменных памятниках // «Актуальные проблемы и перспективы развития казахстанской исторической науки»: материалы международной научно-практической конференции. – Алматы, 2014. – С. 18-21.
794. Тарих ғылымдарының докторы, профессор, Көшім Лекерұлы Есмағамбетовтің өмірі және қызметі туралы // Көшім Лекерұлы Есмағамбетов. Биобиблиография. – Алматы, 2014. – Б. 16-28.
795. Туркестан во времени и пространстве: Туркестан VI-XVII веков по мусульманским письменным памятникам // Mangi El: международный научно-популярный журнал. – 2014. – № 4. – С. 24-28.
796. Turkestan in time and space (Turkestan in VI-XVII centuries according to muslim written monuments) // Mangi el: международный исторический журнал. – Астана, 2014. – № 4 (7 август). – С. 29.
- 2015**
797. Ата тарих толғауы / әңгімелескен А.Қалжанов // Астана ақшамы. – 2015. – № 65 (18 маусым). – Б. 6.
798. Әбілқайырдың Бопай сұлу / С.Өтениязов // Қазақ хандығы тұсындағы ханымдар мен арулар: халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары, 12 маусым. – Астана, 2015. – Б. 25-29.
799. Взгляд, меняющий науку: Карлу Молдахметовичу Байпакову – 75 лет / Д.А. Воякин // ҚР ҰҒА хабаршысы = Вестник НАН РК. – Алматы, 2015. – № 6. – С. 229-232.
800. Казахская государственность и Казахское Ханство // Табулдин Г.Ж., Набиев М.А. Генеалогия казахских ханов. – Кокшетау: Мир печати, 2015 – С. 10-43. – Текст каз., рус., англ.
801. Казахское ханство в зеркале казахской государственности // Казахстанская правда: общегосударственная ежедневная газета

- Казахстана. – Астана, 2015. – № 115 (20 июня). – С. 8.
802. Казахское ханство в зеркале казахской государственности // Огни Алатау. – Талдыкорган, 2015. – № 76 (4 июля). – С. 16-17.
803. Казахское ханство в зеркале казахской государственности // Халық тарих толқынында. Қазақ хандығына 550 ж. Мақалалар жинағы. 6-том. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2015. – С. 109-121.
804. Казахское ханство – неотъемлемая часть казахской государственности // От истоков современности: материалы международной научно-практической конференции. – Алматы, 2015. – С. 25-43.
805. Кимакский каганат // История и культура татар Западной Сибири. – Казань: Институт истории им. Ш.Марджани АН РТ, 2015. – С. 95-107.
806. Кипчаки как интегрирующий фактор во взаимосвязях Дешт-и Кипчака и Мамлюкского государства // «Профессор Ә.Құрышжанұлы және түркі дүниесі: Тіл. Тарих. Руханият»: халықаралық конференция материалдары. – Алматы: Қыздар университеті, 2015. – С. 374-376.
807. Кипчаки, кимеки и куманы в зерцале арабских и персидских памятников // Актуальные вопросы классического востоковедения = Классикалық шығыстанудың өзекті мәселелері: материалы международной научно-практической конференции (8 апреля 2015 г.). – Алматы, 2015. – С. 132-139.
808. Қазақ мемлекеттілігінің тарихы. Қазақ хандығы // Mangi El: халықаралық ғылыми-көпшілік тарихи журналы. – 2015. – № 6(14)11-12. – Б. 20-26.
809. Қазақ хандығы Қыпшақ хандығы негізінде құрылған: сұхбат // Егемен Қазақстан. – 2015. – 2 сәуір.
810. Неотъемлемая часть государственности // Юридическая газета. – 2015. – 26 мая. – С. 5.
811. Письменные документы из Южного Казахстана / В.Настич, В.Шуховцов // Дінаралық диалог және Қожа Ахмет Ясауи мұрасы: Қазақ хандығының 550 жылдығына арналған халықаралық ғылыми конференциясының материалдары, 13 ақпан. – Астана, 2015. – Т. 1. – С. 160-164.
812. Предтечи Казахского ханства: история формирования нашей государственности насчитывает два с половиной тысячелетия // Monitor: Central Asia. – 2015. – №36 (11-17 сентября). – С. 6.

813. Тарихымыз – тұңғиық // Егемен Қазақстан. – 2015. – № 192 (8 қазан). – Б. 9.
814. Тарихымыз – тұңғиық // Дидар. – 2015. – № 121. (22 қазан). – Б. 24-25.
815. Qazax xanlığı Qazax dövlətçiliyi nöqteyi-nəzərinden // Qazax xanlığı. Mənbəyi, ənənəsi və irsi. – Bakı: Şərq-Qərb Nəşriyyat Evi, 2015. – S. 285-296.
816. Kazakh Khanate in the Mirror of the Kazakh State System // Mangi El. – 2015. – № 6 (14). – P. 26-29.

2016

817. Географический труд аль-Идриси-ценнейший источник по истории Казахстана // ҚазҰУ хабаршысы. Тарих сериясы. – 2016. – № 3 (82). – С. 4-9.
818. Дала өркениеті даналығымен бағалы // Егемен Қазақстан. – 2016. – 21 қазан. – Б. 3.
819. История изучения термина и этнонима «қазак» и Ч. Валиханов // Қазақ тарихы. – 2016. – № 7-8 (146-147). – Б. 11-13.
820. Киеle тәуелсіздік тарихы-ұрпақтар үндестігінде / М.М. Талғатбек // Қазақстан Республикасы және Еуразия кеңістігі:қазіргі заман мен даму келешегі: Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдар жинағы. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ баспасы, 2016. – 3-бөлім. – Б. 355-357.
821. Кимекский каганат // История татар Западного Приуралья. Том 1. Кочевники Великой степи в Приуралье. Татарские средневековые государства. – Казань, 2016. – С. 39-51.
822. Кипчаки, кимеки и куманы в зерцале арабских и персидских памятников // Человек миссии: Юбилейный сборник, посвященный 60-летию ученого-ираниста, востоковеда, литературоведа, писателя Сафара Абдулло / составитель и ответственный редактор А.Б. Наурзбаева. – Алматы: Издательский дом «Библиотека Олжас», 2016. – С. 254-265.
823. Қара шаңырақта қайралған // Тағылым тұтқасы: Дихан Қамзабекұлының болмысы мен шығармашылық портреті. – Алматы, 2016. – Б. 44-47.
824. Независимый Казахстан и инновационные направления в

исторической науке // Қазақстан Республикасы және Еуразия кеңістігі: қазіргі заман мен даму келешегі: Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдар жинағы. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ баспасы, 2016. – 1-бөлім. – С. 5-8.

825. Светлой памяти выдающегося тюрколога, друга и учителя Сергея Григорьевича Кляшторного // Тюрко-Монгольский мир в прошлом и настоящем: Материалы научной конференции памяти Сергея Григорьевича Кляшторного (1928-2014) 16-17 февраля 2015 г. Санкт-Петербург – Улан-Батор, 2016. – С. 125.
826. Степная цивилизация и история региона // «Роль краеведения в изучении национальной истории: настоящее и будущее»: материалы международной научно-практической конференции. – Атырау, 2016. – С. 4-7.

2017

827. Дала өркениеті және мемлекеттілік // Түркі әлемі және халықаралық байланыстар: тарих, тұлға, келешек: көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері, филология ғылымдарының докторы, профессор Мырзатай Жолдасбековтің 80 жылдық мерейтойына арналған халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары, 26-27 мамыр. – Астана, 2017. – Б. 145-152.
828. Дала өркениетінің рухани құндылықтары // Ислам және өркениет. – 2017. – № 12 (16 – 30 маусым). – Б. 12-13.
829. «Қазақ» термині және этнонимі / Т.Султанов // Хабаршы әл-Фараби атындағы ҚҰУ. Тарих сериясы. – 2017. – № 2 (85). – Б. 31-35.
830. К атрибуции авторства сочинения «Зикр ал-масафат ва сувар ал-акалим» / Р.Б. Кумекова // «Азия и Африка: наследие и современность»: материалы XXIX международного конгресса по источниковедению и историографии стран Азии и Африки. – СПб, 2017. – С. 62-64.
831. Кипчаковедение – концептуальное научное направление евразийского масштаба // Dashti Kyrchak. – 2017. – (4 июнь).
832. Роль исторического знания в модернизации общественного сознания // Роль социально-гуманитарных наук в

модернизации общественного сознания: материалы международного круглого стола. – Москва-Астана, 2017. – С. 16-21.

833. Тілде ұлттың жаны бар // Егемен Қазақстан. – 2017. – № 199 (17 қазан). – Б. 3.
834. Ұлы Тұранның құндылықтары // Асанбай Асқаров. Өнегелі өмір. – Алматы, 2017. – Б. 201-206.
835. Этнографические данные по средневековым мусульманским письменным источникам о Китае // Ж.Этнография. – Пекин, 2017 – Текст на кит.

2018

836. Алғы сөз // Батырша-ұлы С. Дипломат жазбалары. – Алматы, 2018. – 1-том. – Б. 3-6.
837. Ауыз әдебиеті халқымыздың жадын айрықша шынықтырды / әңгімелескен Қайратұлы Бекен // Егемен Қазақстан. – 2018. – № 229 (29 қараша). – Б. 7.
838. Әбілқайыр хан // Әбілқайыр хан. Аңыз бен ақиқат: жинақ. – Алматы, 2018. – Б. 166-180.
839. Жалаңтөс батыр / С.Өтениязов // Жалаңтөс баһадур – тарихи тұлға: деректі танымдық жинақ. – Алматы: Зерде, 2018. – Б. 53-65.
840. История и перспективы развития кипчаковедения. Научно-аналитический обзор / Н.Е. Кузембаев, Р.Б. Кумекова // ЕҮУ хабаршысы. Тарихи ғылымдар. Философия. Дінтанды сериясы: ғылыми журналы. – 2018. – № 1 (122). – С. 17-38.
841. Кипчаковедение в Евразии. История и перспективы развития (научно-аналитический обзор) / Н.Кузембаев, Р.Кумекова // Вестник КазНУ. Серия историческая. – Алматы, 2018. – Том 90. – № 3. – С. 94-105.
842. Кипчаковедение в Евразии и Америке. История и перспективы развития (научно-аналитический обзор) / Н.Е. Кузембаев, Р.Б. Кумекова // Алтаистика, түркология, монголистика: халықаралық ғылыми журнал. – Астана, 2018. – №2. – С. 16-36.
843. О нас думают одно, а мы – другие // ОЛЖАС и Я. – Москва, 2018. – С. 297-299.
844. Өзін танып-білген халық ешқашанда жеңілмейді / әңгімелескен Ә.Ақжігіт // Oñtustik QAZAQSTAN. – 2018. – № 98/93 (8 маусым). – Б. 10-11.

2019

845. The Source study analysis and classification of the tarkhan type khan yarlyks / Z.K. Kartova // Вестник КазНУ. Серия историческая. – №1 (92). – Алматы: Қазақ университеті, 2019. – С. 17-23.
846. Авар қағандығы // Қазақстан тарихы. Энциклопедия. – Алматы: «Литера-М», 2019. – 1-том. – Б. 39.
847. Алтын Орда // Сонда. – Б. 161-162.
848. Араб тіліндегі ортағасырлық жазбалар // Сонда. – Б. 179-182.
849. Араб-хазар соғыстары // Сонда. – Б. 182.
850. Әбу Дулаф әл-Йанбуи әл-Хазражи // Сонда. – Б. 208.
851. Әбу Абдаллах Мұхаммед әл-Идриси // Сонда. – Б. 278.
852. Әбу Бәкр Ахмед ибн әл-Факих әл-Хамадани // Сонда. – Б. 279-280.
853. Әбу Дулаф әл-Йанбуи әл-Хазражи // Сонда. – Б. 280.
854. Әбу-л-Аббас Ахмед ибн Әбу әл-Йакуби // Сонда. – Б. 282.
855. Әбу-л-Аббас Ахмед ибн Йахйа әд-Белазури // Сонда. – Б. 282-283.
856. Әбу-л-Қасым ибн Хаукал әл-Насиби // Сонда. – Б. 283.
857. Әбу-л-Қасым Ұбайдаллан ибн Абдаллан ибн Хордадбек // Сонда. – Б. 283-284.
858. Әбу-л-Фазл Мұхаммед ибн әл-Хусейн әл-Бейһақи // Сонда. – Б. 285.
859. Әбу-Фараж Григориус ибн әл-Ибри әл-Малати // Сонда. – Б. 285.
860. Әбу Сайид Абд әл-Кәрім ибн Мұхаммед ибн Мансүр әс-Самани // Сонда. – Б. 288.
861. Әл-Бағдади // Сонда. – Б. 312.
862. Гардизи // Сонда. – Б. 586.
863. Дағындық // Сонда. – Б. 615-616.
864. Дешті Қыпшақ // Сонда. – Б. 633-635.
865. Жамал әл-Қарши // Сонда. – Б. 770-771.
866. Взаимодействие народов Евразии в свете кипчакского фактора // «От идей к реальности: к 25-летию евразийской инициативы Первого Президента Республики Казахстан – Елбасы Нурсултана Назарбаева»: материалы международной научно-практической конференции. – Нур-Султан, 2019. – С. 124-127.

867. Выдающийся историк и гармоничная личность. Наставник историко-востоковедческих исследований // Нусупбеков А. Өнегелі өмір / под. ред. Г.М. Мутанова. – Алматы: Қазақ университеті, 2019. – С. 291-299.
868. История и перспективы развития кипчаковедения. Научно-аналитический обзор / Н.Е. Кузембаев, Р.Б. Кумекова // Archivum Eurasiae Medii Aevi. – 24 (2018). – Wiesbaden (Germany): Harrassowitz Verlag, 2019. – С. 159-184.
869. Источниковедческий анализ и классификация тарханного вида ханских ярлыков / З.Картова // Вестник КазНУ. Серия историческая. – 2019. – Том 92. – № 1. – С. 17-23.
870. Кимеки, кипчаки и куманы по сведениям письменных источников мусульманского круга // Актуальные вопросы кыргызского народа: прошлое, настоящее и будущее. Сборник статей в честь 70-летия кыргызского историка и востоковеда Мокеева А.М. – Бишкек, 2019. – С. 38-45.
871. Мұхаммад Хайдар Дулати шығармашылдындағы Даңа өркениеті // «Тарихи тұлғалар: тарихи-рухани сабактастық» тақырыбындағы халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. – Тараз, 2019. – Б. 14-16.
872. Ортағасырлық Қазақстан араб жазба деректердің аясында / Р.Б. Кемекова // Uly dala murasy: qoljazbalar jáne sirek kitaptar ulttyq ortalıǵy: gylymi-kópshilik jýrnal. – Нұр-Сұлтан, 2019. – № 2. – Б. 20-29.
873. Тұғырлы тұлға // Қазақстан тарихындағы тұлғатану мәселелері: Мәлік-Айдар Хантемірұлы Асылбеков атты ҚР ҰҒА академигі, тарих ғылымдарының докторы, профессор М.-А.Х. Асылбековтың 90 жылдық мерейтойына арналған: халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. 23 мамыр 2019 ж. – Алматы, 2019. – Б. 13-16.
874. Ұлы Даңа құндылықтары жайлы // Ұлы Даңа тарихы: көне дәуірден қазіргі заманға дейін = История Великой степи: от истоков до современности: халықаралық Еуразиялық форумының материалдары. 1-том / жалпы ред. басқарған Е.Б. Сыдықов. – Нұр-Сұлтан: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2019. – Б. 5-7.
875. Ұлы даңа өркениетінің құндылықтары туралы // XXI ғасырдағы ұлттық тарихи сана және қоғамның жаңғыруы = Национальное историческое сознание и модернизация

общества в XXI веке: республиканық ғылыми-практикалық конференция материалдары (25 қаңтар 2019 ж.). – Алматы, 2019. – Б. 4-7.

876. Ұлы дала өркениеті құндылықтарының белгілері // «Ұлы Дала». IV-і халықаралық гуманитарлық ғылымдар форумының материалдары. 1-бөлім. – Нұр-Сұлтан: «Ғылым» баспасы, 2019. – Б. 228-232.

2020

877. Study of «Shajara-i Tarākima»: principal findings and prospects for further research / В.Е. Кумеков, А.М. Ташқараева // PalArch's Journal of Archaeology of Egypt / Egyptology – Arts and Humanities: History. – Netherlands, 2020. – (процентиль по CiteScore в базе Scopus – 40%).
878. Аналитический обзор средневековых сочинений о кыпчаках периода Золотой Орды // «Проблемы изучения истории Золотой Орды: выявление и интерпретация исторический источников»: материалы международной научно-практической конференции. – Петропавл, – 2020. – С. 12-17.
879. Бейбарыс сұлтан / Қ.Сәки // Иман. – 2020. – № 7. – Б. 14.
880. Бейбарыс сұлтан / Қ.Сәки // Иман. – 2020. – № 11. – Б. 20-21.
881. Источниковедческий анализ вакуфной грамоты Амира Тимура, выданной Туркестанской мечети Ходжа Ахмета Ясави в конце XIV – начале XV века / З.Картова // Вестник КазНУ. Серия историческая. – 2020. – Том 96. – № 1. – С. 118-125.
882. Қыпшақтардың тарихи-мәдени дәстүрі және Алтын орда // Айқап: журнал. – Алматы, 2020. – № 3. – Б. 36-42.
883. Летопись казахстанской юридической науки // Юридическая газета. – 2020. – № 8 (31 января). – С. 3.
884. Степная цивилизация: общее и особенное // «История и культура Великой степи»: материалы международной научно-практической конференции. – Алматы, 2020. – С. 240-246.
885. Ценный вклад в этнологическое казаховедение / Ш.Ибраев // Turkic Studies Journal. – Nur-Sultan, 2020. – № 1 (2). – С. 93-104.

2021

886. Бастамалардың бесігі болған // Ана тілі. – 2021. – №20 (20-26 мамыр). – Б. 4.

887. Тағлымға толы білімнің кені // Білімді Ел = Образованная страна. – Нұр-Сұлтан, 2021. – № 19 (18 мамыр). – Б. 11.

**ҚР ҰҒА АКАДЕМИГІ, ТАРИХ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ
ДОКТОРЫ, ПРОФЕССОР, ШЫҒЫСТАНУШЫ-
АРАБТАНУШЫ Б.Е. КӨМЕКОВТІң
ӨМІРІ МЕН ЕҢБЕКТЕРІ ТУРАЛЫ ӘДЕБИЕТТЕР**

**ЛИТЕРАТУРА О ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
АКАДЕМИКА НАН РК, ДОКТОРА ИСТОРИЧЕСКИХ НАУК,
ПРОФЕССОРА, ВОСТОКОВЕДА-АРАБОВЕДА
Б.Е. КУМЕКОВА**

888. Анарбаев Қ.С. Академик Б.Е. Көмеков және құмантану мәселелері // Научный Мир Казахстана. – 2010. – № 6 (34). – Б. 128-130.
889. Аупбаев Ж. Жоғалған мемлекет: ғалым Болат Көмеков көне мемлекетті қалай тапты? // Ana tili: ұлт газеті. – Алматы, 2019. – № 16 (18-24 сәуір). – Б. 9.
890. Голден Питер Б. Основополагающие труды Кумекова // Казахстанская правда. – Нур-Султан, 2020. – № 158(21 август). – С.7.
891. Питер Голден. Б.Е. Көмековтың негізгі еңбектері // «Қыпшақтану – еуразиялық масштабтағы тұжырымдамалық ғылыми бағыт» атты академик Б.Е. Көмековтің 80 жылдық мерейтойына арналған халықаралық ғылыми-теориялық онлайн-конференция материалдары. 27 қазан 2020 жыл. – Алматы, 2020.
892. Ильясова З.С. Б.Көмеков шығармашылығы және тұлғатану мәселесі // Абай атындағы ҚазҰПУ-нің Хабаршысы: Тарих және саяси-әлеуметтік ғылымдар сериясы. – Алматы, 2019. – №3(62). – Б. 438-442.
893. Ильясова З.С. Академик Б.Е. Көмеков және оның отандық деректану ғылымына қосқан үлесі // «edu.e-history.kz» электрондық ғылыми журналы № 4(24) октябрь-декабрь, 2020.
894. Карибаев Б.Б. Төл тарихтың жаршысы Б.Көмеков – ғалым, ұстаз, тұлға / Б.Б. Карибаев, М.К. Алдыбекова // – URL: <http://bairaq.kz/madeniet/2593-tl-tarihty-zharshysy-bkmtkov-alym-staz-tlga.html>. (дата обращения: 04.02.2021). – Режим доступа: для авторизир. пользователей.
895. Кәрібаев Б. Қазак тарихында жаңа мемлекетті ашқан ғалым // Айқын. – 2015. – № 143 (4 тамыз). – Б. 4.

896. Кәрібаев Б. Мемлекет ашқан тұлға // Egemen Qazaqstan. – Нұр-Сұлтан, 2020. – № 100 (26 мамыр). – Б. 13.
897. Кәрібаев Б.Б. Болат Қемеков – ұлағатты ұстаз, тәжірбиелі зерттеуші / Е.А. Исахов // Караван. – 2021. – 28 қантар. Караван жаңалықтары – <https://kaz.caravan.kz/zhangalyqtar/>
898. Кәрібаев Берекет Бақытжанұлы. Тарих ғылымындағы аңыз адам // «Қыпшақтану – еуразиялық масштабтағы тұжырымдамалық ғылыми бағыт» атты академик Б.Е. Қемековтің 80 жылдық мерейтойына арналған халықаралық ғылыми-теориялық онлайн-конференция материалдары. 27 қазан 2020 жыл. – Алматы, 2020.
899. «Кипчаковедение – концептуальное научное направление Евразийского масштаба»: материалы международной научно-теоретической конференции посвященную 80-летию выдающегося ученого-кипчаковеда и арабиста, академика НАН РК, д.и.н., профессора Б.Е. Кумекова. – Алматы, 2020 г.
900. Князький Игорь Олегович. Половец епископиясы // «Қыпшақтану – еуразиялық масштабтағы тұжырымдамалық ғылыми бағыт» академик Б.Е. Қемековтің 80 жылдық мерейтойына арналған халықаралық ғылыми-теориялық онлайн-конференция материалдары. 27 қазан 2020 жыл. – Алматы, 2020.
901. Қемеков Болат Ешмұхамбетұлы // Қазақстан. Ұлттық энциклопедия. 5-том: К-Қ / бас редакторы Б.Аяған. – Алматы: Қазақ энциклопедиясы, 2003. – Б. 21-22.
902. Қемеков Болат Ешмұхамбетұлы // Тараз. Жамбыл облысы: энциклопедия / бас редактор Б.Г. Аяған. – Алматы: Қазақ энциклопедиясы, 2003. – Б. 308.
903. Кузембаев Н.Е. Научная школа академика Б.Е. Кумекова в кипчаковедении // «edu.e-history.kz» электрондық ғылыми журналы. – 2018. №2(14) // – URL: <https://edu.e-history.kz/kz/publications/view/904>. (дата обращения: 2021.04.02). – Режим доступа: для авторизир. пользователей.
904. Кумеков Булат Ешмухамбетович // Ашимбаев Д.Р. Кто есть кто в Казахстане. 2010-2011: биографическая энциклопедия / научный редактор В.Н. Хлюпин. – 11-е изд., доп. – Алматы: [б. и.], 2010. – С. 635-636.

905. Кумеков Булат Ешмухамбетович // Ашимбаев Д.Р. Кто есть кто в Казахстане. 2007-2008: биографическая энциклопедия / Д.Р. Ашимбаев; научный редактор В.Н. Хлюпин. – 10-е изд., доп. – Алматы: Курсив, 2008. – С. 504.
906. Өтениязов С. Көмековтің Шоқаны // Ana tili: ұлт газеті. – Нұр-Сұлтан, 2020. – № 28 (6-12 шілде).
907. Ускенбай Канат. Булат Ешмухамбетович Кумеков, доктор исторических наук, профессор // Институт восточных рукописей Российской Академии Наук. – 2005.
908. Сыздықов С. Өрісі кең ғалым, ұлағатты ұстаз // Әділет газеті. – Шымкент, 2020. – 12 тамыз.
909. Xua Tao (Ниа Тао). Профессор Б. Көмековтің ғылыми жұмысы туралы // «Қыпшақтану – еуразиялық масштабтағы тұжырымдамалық ғылыми бағыт» атты академик Б.Е. Көмековтің 80 жылдық мерейтойына арналған халықаралық ғылыми-теориялық онлайн-конференция материалдары. 27 қазан 2020 жыл. –Алматы, 2020.

**АКАДЕМИК Б.Е. КӨМЕКОВТІҢ ҒЫЛЫМИ
ЖЕТЕКШІЛГІМЕН ҚОРҒАЛҒАН ДОКТОРЛЫҚ,
КАНДИДАТТЫҚ ДИССЕРТАЦИЯЛАР
ДОКТОРСКИЕ, КАНДИДАТСКИЕ ДИССЕРТАЦИИ
ВЫПОЛНЕННЫЕ ПОД НАУЧНЫМ РУКОВОДСТВОМ
АКАДЕМИКА Б.Е. КУМЕКОВА**

910. Анарбаев Қ.С. «Ортағасырлық құман-қыпшақтар тарихының мәселелері («Кодекс Куманикус» материалдары бойынша)»: тарих ғылымдарының кандидаты дәрежесін алу үшін дайындалған диссертация. – Алматы, 2009.
911. Батырша-ұлы Б. Мысыр Мамлұқ мемлекетінің Дешті Қыпшақпен XIII-XV ғғ. байланыстары (араб деректері бойынша): тарих ғылымдарының кандидаты дәрежесін алу үшін дайындалған диссертация – Алматы, 2002.
912. Ильясова З.С. «Йақұт әл-Хамаудің «Му‘джам әл-булдан» еңбегі»: тарих ғылымдарының кандидаты дәрежесін алу үшін дайындалған диссертация. – Алматы, 2006.
913. Жумаганбетов Т. С. Становление и развитие государственности древних тюрков (VI-VIII вв.): автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора исторических наук: 07.00.02: защищена 02.11.08 / научный консультант Б.Е. Кумеков. – Караганда, 2008. – 51 с.
914. Калыш А. Б. Проблемы семьи и брака казахов в 1970-2000-е годы: этнологическое исследование: автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора исторических наук: 07.00.07: защищена 27.12.10 / научный консультант Х.А. Аргынбаев, Б.Е. Кумеков. – Алматы, 2010. – 40 с.
915. Кәрібаев Б. Б. «15 ғ. соны-16 ғ. 1 ширегіндегі қазақ хандығының Мауреннахр мемлекеттерімен саяси қарым-қатынасы»: тарих ғылымдарының кандидаты дәрежесін алу үшін дайындалған диссертация. – Алматы, 1996.
916. Кәрібаев Б. Б. Қазақ хандығының құрылу тарихы: тарих ғылымдарының докторы дәрежесін алу үшін дайындалған диссертация: қорғалған 26.02.10 / ғылыми кеңесшісі Б.Е. Көмеков; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. – Алматы, 2009.

917. Нуртазина Н. Д. Исторический процесс исламизации Казахстана (VIII-XVIII вв.): диссертация на соискание степени доктора исторических наук: защищена 29.09.10 / научный консультант. Б.Е. Кумеков, Т.О. Омарбеков; КазНУ им. аль-Фараби; Алматы. – Алматы, 2010.
918. Серубаева А. Т. Ш.Ш. Уәлихановтың Орталық Азияның ежелгі және орта ғасыр тарихын зерттеуге қосқан үлесі: философия PhD докторы дәрежесін алу үшін дайындалған диссертация: қорғалған 26.05.17 / ғылыми кеңесші Б.Е. Көмеков; шетелдік ғылыми кеңесші Д.Әбділәшімұлы; Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті. – Астана, 2017. – 136 б.
919. Тулибаева Ж.М. «Персоязычные источники по истории казахов и Казахстана XIII-XIX вв.» диссертация на соискание степени доктора исторических наук. – Алматы, 2004.

ҒАЛЫМ ТУРАЛЫ ОБ УЧЕНОМ

«Тарих ғылымында тың жаңалықтар ашу қын, негізінен қазіргі кездегі тарихшылар өз зерттеулерінде белгілі бір бағыттағы мәселелерді қеңейтеді, толықтырады немесе мәселені басқа қырынан қарастырады. Ал ізденуші Б.Е. Көмеков өз зерттеуінде Қазақстан тарихында бұрын белгісіз болып келген жаңа мемлекеттің болғандығын дәлелдеп отыр. Ол мемлекет – Қимақ мемлекеті»

С.Г. Кляшторный

* * *

Бүгінгі күндері сексеннің сеңгіріне шығып отырған академик ағамыздың күш-қайраты мен ерік-жігері бойында. Одан халқы әлі де талай ғылыми туындылар күтуде. Тараздағы мектепте, Ташкенттегі университетте өз қатарының алды болған, Бағдатта ел намысын жерге түсірмеген, Мысырда қазақтың қандай екенін көрсеткен, Ленинградта бүкіл қазақ жастарының қандай болатындығын дәлелдеген, ал Алматыда болса, бүкіл жиған-терген білімін өз халқына еселеп, том-томдалып сыйлаған Болат Ешмұхамбетұлына қандай құрмет көрсетсек те өте лайықты тұлға. Нағыз қазақ үшін, қазақ ғылымы үшін жаратылған «аңыз адам» деуге тұрарлық

Берекет Қәрібаев

* * *

Работы казахского историко-востоковеда, доктора исторических наук, академика НАН РК, специалиста по средневековой истории Центральной Азии и истории тюркских народов Булата Кумекова, посвященные кимекам, племенному союзу, из состава которого вышли кипчаки, с момента их первой публикации в 1968 году были основополагающими для изучения как собственно кипчаком и кимаков, так и этнических компонентов, сформировавших современный казахский народ

Питер Б. Голден

ФОТОШЕЖИРЕ

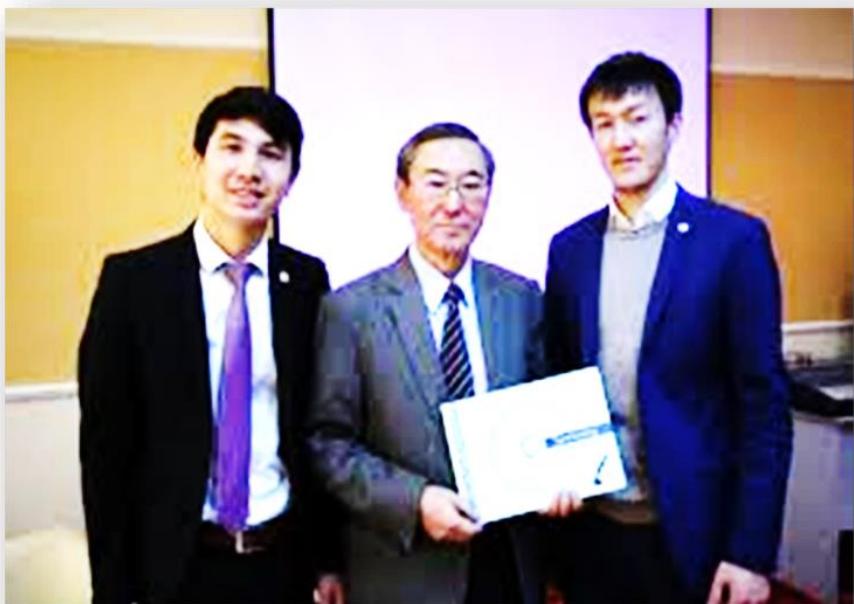
ФОТОХРОНИКА

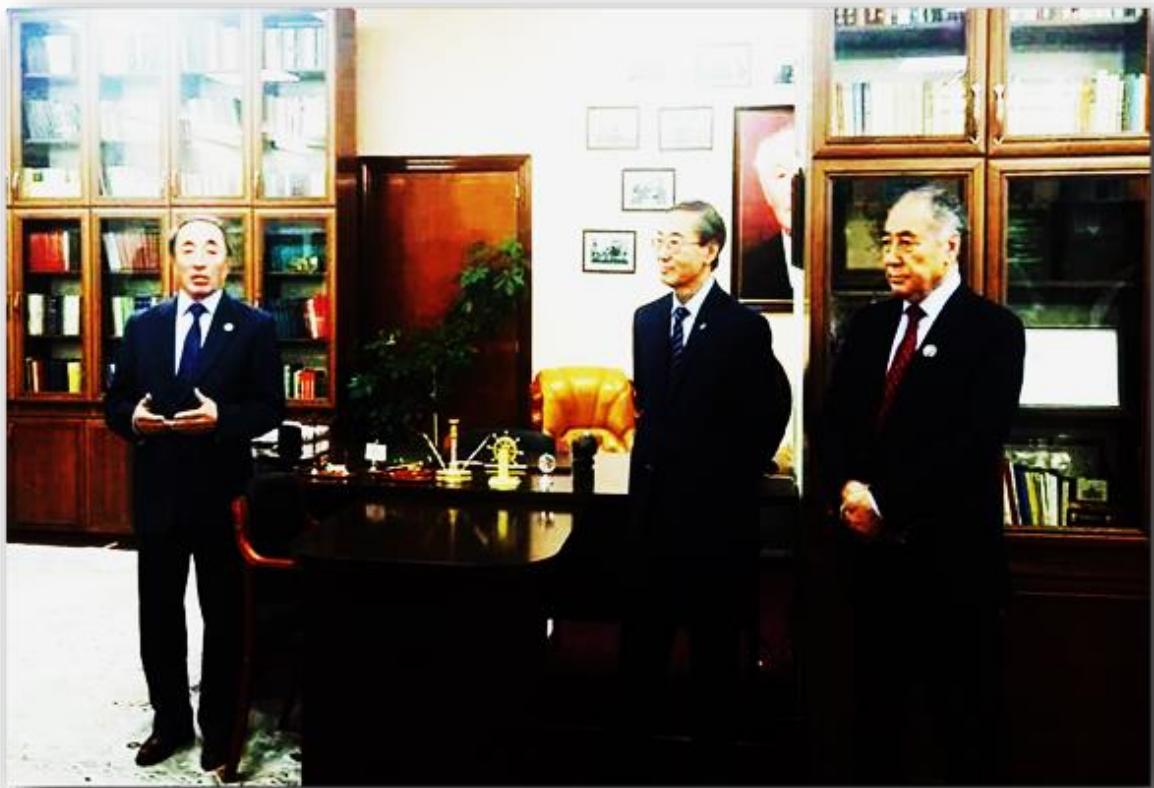

**НАГРАЖДЕНИЯ ПРЕМИИ «ЛИДЕР НАУКИ – WEB OF SCIENCE AWARDS»
ПОД ЭГИДОЙ КОМИТЕТА НАУК МИНИСТЕРСТВА ОБРАЗОВАНИЯ И
НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАНА**

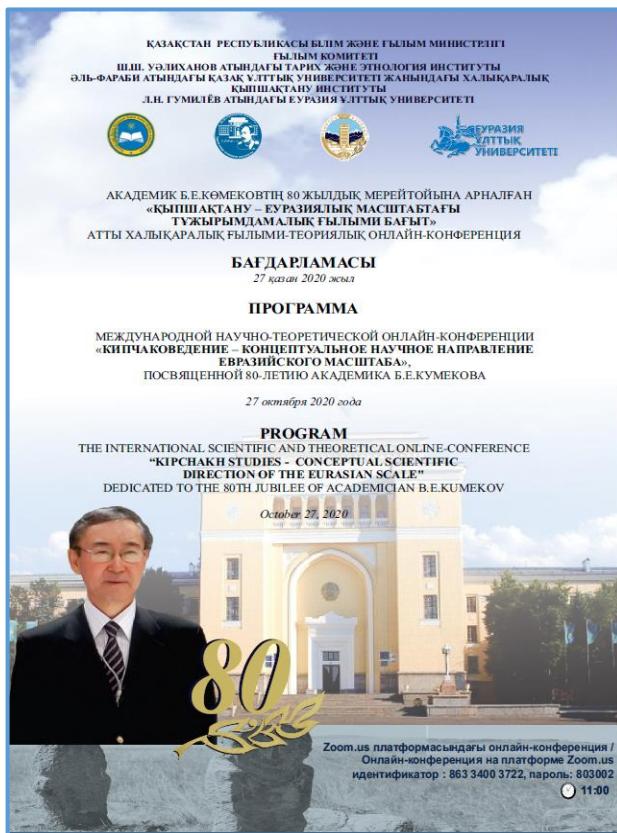

Академик Болат Қомеков Ешмұхамбетұлының 80 жылдық мерейтойна арналған «Қыпшақтану – еуразиялық масштабтағы тұжырымдамалық ғылыми бағыт» атты халықаралық ғылыми-теориялық онлайн-конференция.
27 қазан 2020 жыл.

ЕҢБЕКТЕРДІҚ ӘЛПБИЛІК КӨРСЕТКІШІ **АЛФАВИТНЫЕ УКАЗАТЕЛИ ТРУДОВ**

- 15 ғ. соны-16 ғ. 1 ширегіндегі қазақ хандығының Мауреннахр мемлекеттерімен саяси қарым-қатынасы – 916
III Всесоюзная Тюркологическая конференция – 268
XIV-XV ғасырлардағы Қазақстан экономикасы мен мәдениеті. Тіл, әдебиет. Дін – 282
IX-XV ғғ. Араб тілінде жазылған ескерткіштер аясындағы Қазақстанның мәдени мұралары – 641
- А кипок озіогіёпіе ез тадуаг Іогиепеіті карсзоiaiaік – 724
About the term «Kazak» - 404
Al-Istahri, Ibn Haukal, Ibn Fadlan – 354
Arap Kaynaklarina gore IX-XI. Asirlarda Kimek devleti. – 1
- English Scholar and Ch.Ch. Valikhanov – 317
Erken ve gelişmiş ortaçağ Devletleri (VI-XIII yüzyıllar) – 691
- Geographical information of Ptolemy about ancient Kazakhstan – 334
- Hegemony of the Kipchak tribes in the great steppe of Eurasia – 750
History of States on the territory of Kazakhstan – 406, 737, 738
- Information of Muslim authors about medieval Kazakhstan – 341
Intelligence of Gerodot (5th centry BC) about the ancient population of Kazakhstan – 333
- Kazak Devleti'nin oluşumu – 693
Kazak terimi hakkında – 692
Kazakh Khanate in the Mirror of the Kazakh State System – 816
Kazakhstan in the Arab written monuments of IX-XV centures – 762
Kazakhstan in the light of the arab written heritage of the 9th-15th centuries – 761
Kimekler – 568
Kimeks – 571
Kipcak Arastirmalarinin Guncel Sorunlari – 570
Kipcak Hanligi – 569

Mediaeval Kipchaks according to «Kitab al-ibar» by Ibn Khaldun (XIV th centry) III ASCCA. UNESCO – 311

Medieval Kazakhstan in the information of Muslim Scientists and Travelers – 342

Peoples and tribes of Kazakhstan in the writings of Arab and Persian authors IX-XV centuries – 343

Problems of Kazak Statehood (sources and stages of development) – 405

Qazax xanlığı Qazax dövlətçiliyi nöqteyi-nəzərinden – 815

Study of “Shajara-i Tarākima”: principal findings and prospects for further research – 877

The Kazakhs – 579

The Source study analysis and classification of the tarkhan type khan yarlyks – 845

Turkestan in time and space – 796

كوميكوف ب. كازاخستان في ضوء الآثار العربية الكتابية لفترة القرن الخامس عشر – 749
القرن التاسع عشر // كازاخستان و المملكة العربية السعودية: علي الطريق الي الاستراتيجية –
الرياض، ٢٠١٠، ص. ٩٩-١٠٤.

A

А.Х. Маргулан как кипчаковед – 637

Абд әр-Рахман Әбу Зейд ибн Халдун – 407

Аброй – 408, 470, 580

Абылай хан: история, личность, время – 110

Авар қағандығы – 409, 471, 846

Авеста – 410, 472, 657

Агакай – 473

Агахи – 411

Ағашері – 475

Агехи – 474

Адамзат тарихындағы хун мен қыпшақ өңірінің орны – 694

Аджаиб әл-булдан – 412, 476

Аджаиб әл-мақдур фи науаиб ахбар Тимур – 413, 477

Аджаиб әл-махлукат уә ғараиб әл-мауджудат – 414, 478

Академик Б.Е. Көмеков және оның отандық деректану ғылымына

- қосқан үлесі – 893
Академик М-А.Х. Асылбеков 85 жаста! – 784
Академик НАН РК К.М. Байпаков – археолог – 739
Аққан жұлдыз – 288
Ала әд-Дин Ата Мәлік Жувайни – 415
Алаш қайраткерлері: көзқарас эволюциясы – 466
Алғы сөз – 456, 696, 740, 773, 836
Алда үлкен міндеттер тұр – 695
Ал-Идриси и ал-Хорезми – 324
Алматы туралы шығыс дереккөздері – 71
Алтай в контексте Тюркской цивилизации Великой степи Евразии – 712
Алтын Орда – 416
Алтын Орда – Египет қарым-қатынастары – 417
Аналитический обзор средневековых сочинений о кыпчаках периода Золотой Орды – 878
Араб жазбалары – 418, 479, 658
Араб сұлтандарының байлығы, беделі, мансабы алтынымен емес, қанша қыпшақ сарбазы барлығымен есептелді – 629
Араб тілі: 2 класс – 118
Араб тіліндегі ортағасырлық жазбалар – 848
Арабоязычные источники по истории средневекового Казахстана – 314
Арабские географы и путешественники IX-XII вв. – 741
Арабские и персидские источники по истории кыпчаков XIII-XIV вв: научно-аналитический обзор – 2
Арабские источники как ценный информационный фонд историко-востоковедческих исследований Казахстана – 774
Арабские источники по истории кипчаков, куманов и кимаков VIII – нач. XIII вв. – 3, 355
Арабские письменные памятники и регион Алматы – 751 , 763
Арабские письменные памятники IX-XV веков по истории Казахстана – 742, 786
Арабские письменные памятники как источник по этническому составу кипчаков Мамлюкского султаната – 775
Арабтар – 371
Араб-хазар соғыстары – 419, 480, 849
Арабы – 380
Арабы в южном Казахстане – 223

- Арианам Вайджа – 420
Археологиялық зерттеулер жайлы есеп. – 73
Архивтың сарғайған парақтары – 289
Асанбай Асқарұлының Ұлы Тұран жайлы тарихи талдаулары – 785
Асқаров Асанбай – 421, 581
Аспарух – 422, 481
Ата тарих толғауы – 797
Ата тек қайдан шықты? – 325
Атлас и рабочая тетрадь по истории средневекового Казахстана – 4
Атсыз, Хорезм билеушісі – 423
Аттила: ғылыми зерттеу – 119
Аттиланы алғаш айтқан – 630
Аттилатанудың ардагерлерін – 642
Ауыз әдебиеті халқымыздың жадын айрықша шынықтырды – 837
Ахмад шаһ Дуррани – 482
Ахмед ибн Арабшан – 424, 483
Ахмед ибн Фадлан – 425, 484
Ахсан ат-тақасим фи марифат әл-Ақалим – 426
Аштархан – 427
Аштархани әuletі – 485

Ә

- Ә.Дербісөлі – шығыстанушы ғалым – 697
Ә.Кекілбаев шығармаларындағы тарихи тұлғалар – 725
Әбілқайыр хан – 572, 631, 838
Әбілқайырдың Бопай сұлу – 798
Әбілхайыр хандығы – 452, 511, 583, 662
Әбу Абдаллаh Мұхаммед ал-Идриси – 428, 486, 851
Әбу Абдаллаh Мұхаммед ибн Баттута – 429, 487
Әбу Бәкр – 432, 490
Әбу Бәкр Ахмед әл-Хамадани – 433, 491. 852
Әбу Бәкр әл-Кахир Журжани – 492
Әбу Бәкр Мұхаммед ән-Наршани – 493
Әбу Дулаф – 434, 494, 582
Әбу Дулаф әл-Йанбуи әл-Хазражи – 853
Әбу Әли Ахмед ибн Мискавейх – 430
Әбу Әли Ахмед ибн Мұхаммед ибн Мискваейх – 488
Әбу Әли Ахмед ибн Русте – 431
Әбу Әли ибн Сина – 489

Әбу Исхақ әл-Истахри – 435, 495
Әбу Омар Осман әл-Жұзвани – 449
Әбу Осман Әмір әл-Жаһиз – 450, 508
Әбу Сайид Абд әл-Кәрім ас-Самани – 451, 509, 860
Әбу Сайид Абд әл-Хайя Гардизи – 510, 661
Әбу-л-Аббас Ахмед әл-Белазури – 436, 496
Әбу-л-Аббас Ахмед әл-Иақуби – 437, 497
Әбу-л-Аббас Ахмед ибн Әбу әл-Йақуби – 854
Әбу-л-Аббас Ахмед ибн Йаҳиа әд-Белазури – 855
Әбу-л-Қасым ибн Ҳаукал – 438, 498
Әбу-л-Қасым ибн Ҳаукал әл-Насиби – 856
Әбу-л-Қасым Ұбайдаллаһ ибн Абдаллаһ ибн Хордадбек – 857
Әбу-л-Қасым Ұбайдаллаһ ибн Хордадбек – 439, 499, 659
Әбу-л-Масахин ибн Тагриберди – 440
Әбу-л-Үәлид Мұхаммед ибн Рушд – 441
Әбу-л-Фадл әл-Қарши – 442, 500
Әбу-л-Фазл Бейнақи – 443, 501
Әбу-л-Фазл Мұхаммед ибн әл-Хусейн әл-Бейнақи – 858
Әбу-л-Фарадж – 444, 445, 502
Әбу-л-Фида – 446, 503
Әбу-л-Хайр Фазаллаһ ибн Рузбехан – 504
Әбу-л-Халид Мұхаммед әл-Азраки – 660
Әбу-л-Хасан Әли әл-Масуди – 447, 505
Әбу-л-Хасан әл-Ісфиджаби – 506
Әбу-л-Хасан Нұр ад-дин Әли ибн Сайид / ал-Магриб Ибн Сайд / 1217-1274 – 448, 507
Әбу-Фараж Григориус ибн әл-Ибри әл-Малати – 859
Әд-Димашқи – 584
әл-Асар әл-Бақийа Ән әл-Құрұн әл-Халийа – 453, 512
Әл-Бағдади – 585, 861
Әл-Балазури – 586
Әлеуметтік топтар мен категориялар – 463
Әл-Жаһиз – 587
Әл-Жувейни – 588
Әл-Идриси – 589
Әл-Истахри – 590
Әл-Китаб әл-Йәмины – 454
Әл-Мақдиси – 591
Әл-Марвази – 592

Әл-Мұқаддаси – 593
Әл-Омари – 594
әл-Якуби – 248
Әмір Темір – 455, 513, 595, 663
Әскери іс және қару-жарақ – 462

Б

Б.Е. Көмековтың негізгі еңбектері – 891
Б.Көмеков шығармашылығы және тұлғатану мәселесі – 892
Байбарыс сұлтан. Тарих, тұлға, уақыт – 5
Байдабек Ахмедович Тулепбаев – выдающийся ученый – 726
Байпаков Карл Молдахметович: биобиблиография ученых Казахстана – 80
Бактрия – 514, 554
Банзаров – 515, 555
Бартольд В.В. – 596
Бартольда в изучение городской культуры раннесредневекового Казахстана – 183
Бастамалардың бесігі болған – 886
Батыс Қазақстанның тарихи географиясы туралы – 335
Батыс түрік және Тұргеш қағанаттары – 75
Бахр әл-асрап – 597
Баянтур – 516, 556
Бегім ана мұнарасы – 517, 557
Бейбарыс сұлтан – 879, 880
Бичурин – 518, 558, 598
Біз Шоқанды қаншалықты таныдық? – 747
Болат Көмеков – ұлағатты ұстаз, тәжірбиелі зерттеуші – 897
Большой атлас истории и культуры Казахстана – 83
Броккельман – 559
Булат Ешмухамбетович Кумеков, доктор исторических наук, профессор – 904, 905
Бұқіл саналы ғұмырын мұсылман әлемінің мұраларын зерттеуге арнады – 776

В

В.В. Бартольд как историк и археолог средневекового Казахстана – 145
Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений – 84, 85, 86, 88-95

- Валиханов Чокан. Избранные произведения – 87
Вамбери – 560
Великий шелковый путь и его ответления на территории Казахстана в IX-X вв. – 318
Взаимодействие народов Евразии в свете кипчакского фактора – 866
Взаимосвязи Дешт-и Кипчака и Мамлюкского государства в свете кипчакского фактора – 764
Взгляд, меняющий науку: Карлу Молдахметовичу Байпакову – 75 лет – 799
Видное исследование – 664
Вклад русских и советских ученых-востоковедов Академии наук в изучение средневековой истории Казахстана – 146
Вклад ученого в изучение древней и средневековой истории – 326, 727, 743
Военное дело и вооружение – 402
Возвращение утерянной цивилизации – 632
Возвысил степь, не унизяя пирамид – 765
Восточное кипчакское государство – 713
Всесоюзная тюркологическая конференция – 201
Выдающиеся археологические памятники Казахстана – 77
Выдающийся историк (наставник историко-востоковедческих исследований) – 728
Выдающийся историк и гармоничная личность – 867

Г

- Гардизи – 140, 599, 862
Генезис и трансформация сведений о кыпчаках VIII-XIV вв. по арабским и персидским источникам – 315
Географический труд аль-Идриси-ценнейший источник по истории Казахстана – 817
Гетум елшілігі – 665
Города кимаков – 136
Государства раннего средневековья – 363
Государственное объединение кипчаков – 251
Государственность – основа независимости – 364
Государственные образования на территории Казахстана – 549
Государство караханидов – 714
Государство кимаков – 621
Государство кимаков IX-XI вв. по арабским источникам – 6, 7

Государство раннего и развитого средневековья VI – начало XIII вв.
– 344
Гурхан – 141

Ғ-Д-Е

Газнауи әuletі – 142, 519
Ғылымда өшпейтін сөз қалдырған – 744
Ғылыми түсініктер – 336
Дала өркениеті – 863
Дала өркениеті даналығымен бағалы – 818
Дала өркениеті және мемлекеттілік – 827
Дала өркениетінің рухани құндылықтары – 828
Дегинь – 520
Дешт-и-Қыпчак – 290
Дешті Қыпшақ – 143, 521, 600, 666, 864
Джахиз – 144
Дін нанымдары – 277
Древнетюркские государственные традиции в кимакском каганате и
кипчакском ханстве – 573, 619
Древняя и средневековая урбанизация Казахстана – 78, 79
Ежелгі қыпشاқ тілі – 8
Елеулі зерттеу – 319
Елюй Даши – 147
Енисей қырғызы – 148
Ерен тұлға – 633
Есет Қөтібарұлы – 346
Ескі қыпشاқтар туралы мәліметтер араб жазба ескерткіштерінде –
698
Если писать, то только правдиво – 766
Еуразия қыпшақтары тарих, тіл және жазба ескерткіштері – 96, 777

Ж

Жазбаша деректемелер – 365, 457
Жалаңтөс – батыр (1576-1656 жж.) – 390, 391, 839
Жалел ад-дин, Менгуберти – 149
Жамал Қарши – 150, 522, 601, 667, 865
Жаңа дүниенің шамшырағы – 302
Жаһан нама – 82, 117, 152
Жатақ – 151

- Жент, Женд, Джент – 153
Жетысу в VIII-XII вв. по письменным источникам – 345
Жоғалған мемлекет: ғалым Болат Қемеков көне мемлекетті қалай тапты? – 889
Жувайни – 523, 668
Жұңго бірінші тарихи мұрағатында сақталған қазақша құжаттар – 74

З

- Завершающий этап формирования казахской народности – 398
Зайн әл-ахбар – 602
Закария ибн Казвини – 524, 603
Западно-туркский каганат – 291
Зекет – 154
Значение арабских письменных памятников IX-XV веков в изучении истории и культуры Казахстана. – 787
Зороастризм – 155
Зындан – 156

И

- И в глубь веков, и в жизнь своей эпохи – 729
И древних городов духовная наука – 669
Йақұт әл-Хамаидің «Му‘джам әл-булдан» еңбегі – 912
Йақұттың "Му'джам әл-булдан" (XIII ғ.) жағрафиялық жинағы – 9
Иbn Арабшан – 157, 604
Иbn Баттута – 160
Иbn Биби – 161
Иbn әл-Асир – 158, 525, 605
Иbn әл-Варди – 159
Иbn әл-Факих – 606
Иbn Исхак – 162
Иbn Ияс – 163, 526
Иbn Мискавайх – 164
Иbn Нәжиб Бакран – 607
Иbn Руста – 165
Иbn Сайд – 166
Иbn Фадлан – 167
Иbn Хайян – 168
Иbn Халдун – 169, 608
Иbn Хаукал – 170, 609

- Ибн Хишам – 171
Ибн Хордадбех – 172, 610
Идриси – 173
Из кладезя сведений ценного источника – 306
Икта – 174
Имад ад-дин Исфахани – 175
Имек – 527
Исследование об этническом составе казахов Среднего жуза – 184
Исследования городища средневекового Саурана – 670
Истахри – 176
Истории изучения древней и средневековой истории Казахстана по письменным источникам – 375
Историко-культурное наследие кимаков и кипчаков – 102
Историография вопроса о термине «қазақ» – 392
Историография древнего и средневекового Казахстана. Письменные источники – 374
Историческая география Казахстана по средневековым картам – 29
Исторические документы мавзолея Ходжа Ахмада Йасави – 28
Исторические предпосылки образования казахской народности – 253
Исторический процесс исламизации Казахстана (VIII - XVIII вв) – 917
Исторический труд Ибн Халдуна (XIV в.) как источник по истории кыпчаков – 307
История государственных образований на территории Казахстана – 464
История и перспективы развития кипчаковедения – 868
История изучения кипчакских племен в России (ХVІІІ-ХХ вв.) – 109
История изучения термина и этнонима «қазақ» и Ч. Валиханов – 819
История казахской государственности (древность и средневек.) – 24
История казахской государственности и Казахского ханства. – 25
История Казахской ССР с древнейших времен до наших дней. – 22, 23
История Казахстана в арабских источниках – 98, 99, 100
История Казахстана в средние века – 17-21
История Казахстана с древнейших времен до наших дней – 101
История Казахстана с древнейших времен до наших дней: очерк – 14 – 16
История Казахстана. Дидактические материалы: для 5 кл. – 10

- История Казахстана. Методическое руководство: для учителей 5 кл. общеобраз. школы – 11
- История Казахстана. Хрестоматия: для 5 кл. – 13
- История Казахстана: учебник для 5 кл. – 12
- История мамлюкской архитектуры в Египте. – 26
- История области Туркестан – 574
- История религий в Казахстане древность и средневековье – 103
- История средневекового Казахстана – 27
- Источниковедческий анализ вакуфной грамоты Амира Тимура, выданной Туркестанской мечети Ходжа Ахмета Ясави в конце XIV – начале XY века – 891
- Источниковедческий анализ и классификация тарханного вида ханских ярлыков – 881
- Исхак ибн эл-Хусейн – 177

К

- К анализу этнического состава кыпчаков начало XI – нач. XIII в. по данным арабских источников – 312
- К атрибуции авторства сочинения «Зикр ал-масафат ва сувар ал-акалим» – 830
- К вопросу формирования государственных институтов управления у тюрков-туцзюэ – 623
- К кипчакско-мадьярским этническим связям – 358
- К методике источниковедческого анализа средневековых источников мусульманского круга – 561
- К открытию расселения куманов на территории Казахстана (по материалам средневековых арабских источников) – 308
- К семантике племенных названий кыпчаков Западного улуса во второй половине XII–XIII вв – 327
- К этнической истории кипчаков как важного компонента в войске Тимура – 383
- К этническому аспекту антропонимии кыпчаков по мамлюкской историографии – 337
- Каган Модэ: История, личность, время – 30
- Казах изначально имело социальный смысл – 752
- Казах: термин и этноним – 715
- Казахи и венгры: общие исторические корни – 717, 718
- Казахская государственность и Казахское Ханство – 800
- Казахские домашние художественные ремесла – 275

Казахское ханство – неотъемлемая часть казахской государственности – 804

Казахское ханство в зеркале казахской государственности – 801 – 803

Казахстан в свете арабских письменных памятников IX-XV вв. – 730, 745

Казахстан и Евразия сквозь века: история, археология, культурное наследие – 104

Казахстанское кипчаковедение: итоги и проблемы – 467

Казвини – 178

Кангюйское племенное объединение – 292

Караханидов государство – 293

Караханидское государство. Вопросы этнополитической истории – 252

Караханиды – 381

Карлуки – 222, 376

Карлукский каганат – 294, 719

Керей-хан – 295

Киаб ахбар әл-Булдан – 528

Киелі тәуелсіздік тарихы-ұрпақтар үндестігінде – 820

Кимаки и кипчаки – 224, 672, 767

Кимаки по ал-Идриси – 133

Кимакия – 620

Кимаков государство – 296

Кимакский каганат – 805

Кимек қағанаты – 368

Кимек қағанаты: деректер, тарихнама және қоғам. – 33

Кимеки, кипчаки и куманы по сведениям письменных источников мусульманского круга – 870

Кимекский каганат – 32, 378, 720, 821

Кипчаки в Восточной Европе – 768

Кипчаки из глубины веков – 548

Кипчаки как интегрирующий фактор во взаимосвязях Дешт-и Кипчака и Мамлюнского государства – 806

Кипчаки, кимеки и куманы в зеркале арабских и персидских памятников – 788, 807, 822

Кипчаки: этнос и этноним – 575

Кипчаковедение – концептуальное научное направление евразийского масштаба – 780, 831, 899

- Кипчаковедение в Евразии и Америке. История и перспективы развития – 842
- Кипчаковедение в Евразии. История и перспективы развития – 841
- Китаб ал-хараж уа санъат әл-китаба – 182
- Китаб ахбар әл-бұлдан – 179
- Китаб әл-ансаб – 180
- Китаб әл-масалик уа әл-мамалик – 181
- Классификация арабских источников по истории кыпчаков VIII-XIV вв. – 328
- Кодекс Куманикус. Қыпшақтардың тарихи-мәдени ескерткіші – 34
- Көмеков Болат Ешмұхамбетұлы – 901, 902
- Көмеков және құмантану мәселелері – 888
- Көмековтің Шоқаны – 906
- Көне тарих сөйлесін – 329
- Көшім Лекерұлы Есмағамбетов: библиография – 108
- Көшпендердің ішінде ең саны көбі қыпшақтар болатын – 769
- Краткий очерк о жизни и деятельности доктора исторических наук, профессора Кушима Лекеровича Есмагамбетова – 789
- Культурное наследие Казахстана в свете арабских письменных источников IX-XV вв. – 643
- Культурно-исторические процессы в Центральной Азии в средние века – 300
- Куманы – самостоятельный этнос – 634
- Куманы в арабских источниках – 731
- Куманы: самоназвание или этноним? – 576
- Кумеков Булат Ешмухамбетович – 904, 905
- Кыпчаки – 382
- Кыпчаки XIII-XIV вв. по арабским, персидским и тюркским источникам – 339
- Кыпчаки от противостояния монголам до наследников крестоносцев – 778, 779
- Кыпчаки по данным карты «Сурат ал-ард» ал-Идриси (XII в.) – 320
- Кыпчаки: хозяйство, общественный строй, племенной состав – 671
- Кыпчаков государственное объединение – 297
- Кыпчакская государственность и степное право – 732

Қ

- Қаған – 529
- Қазақ – 635

- Қазақ ҚСР тарихы: көне заманнан бүгінге дейін – 37
Қазақ мемлекеттілігінің бастауы – 699
Қазақ мемлекеттілігінің тарихы (ежелгі және ортағасыр. кез.) – 35
Қазақ мемлекеттілігінің тарихы және Қазақ хандығы – 36
Қазақ мемлекеттілігінің тарихы. Қазақ хандығы – 808
Қазақ ССР тарихы көне заманнан бүгінге дейін – 111, 112
Қазақ тарихы Қазақстан тарихы – 644
Қазақ тарихында жаңа мемлекетті ашқан ғалым – 895
Қазақ термині және этнонимі – 829
Қазақ термині туралы – 459
Қазақ халқы қалыптасуының соңғы кезеңі – 466
Қазақ халқының және қазақ хандығының қалыптасуы – 278
Қазақ халқының қалыптасуы – 262, 279, 347
Қазақ хандығы Қыпшақ хандығы негізінде құрылған – 809
Қазақ хандығының күшеюі: XV ғ. соңғы – XVI ғ. алғашқы ширектері – 106
Қазақ хандығының құрылу тарихы – 107, 916
Қазақстан жеріндегі ертефеодалдық мемлекеттер – 263
Қазақстан Республикасы және Еуразия кеңістігі: қазіргі заман мен даму келешегі – 114, 115
Қазақстан тарихшыларының Екінші конгресі – 113
Қазақстан тарихы – 38
Қазақстан тарихы мен мәдени мәселерінің IX-XV ғасырлық араб ескерткіштеріндегі көрінісі – 733
Қазақстан тарихы туралы араб және парсы деректемелері (IX-XIV ғғ.) – 39
Қазақстан тарихы этникалық зерттеулерде – 722
Қазақстан экономика және мәдениетінің дамуы – 280
Қазақстанниң оттура әсирләр (V-XVII әә.) тарихи – 40 – 44
Қазақстанның ертедегі және орта ғасырлардағы зерттеу тарихы – 366
Қазақстанның мәдени мұрасы: жаңалықтары, мәселелері, болашағы – 116
Қазақтар – көпшілік күткен кітап – 384
Қазақтардың экономикасы мен түрмисы. Шаруашылығы және түрмисы – 461
Қазақтың тегі туралы – 321
Қазақтың туған ұлындай еді – 721
Қазыналы түбек энциклопедиясы – 393
Қара шаңырақта қайралған – 823

- Қарахан қағанаты – 611
Қарахан мемлекеті – 276, 372, 530, 673
Қарлуқ қағандығы – 531, 612
Қарлұқтар – 367, 613
Қарлұқ қағандығы, оғыз мемлекеті, қарахан мемлекеті, қимақтар мен қыпшақтар – 264
Қарлұқтар, қимақтар, қыпшақтар – 272
Қарлұқтардың, оғыздардың, кимектердің шаруашылығы – 369
Қимақ – 185, 532
Қимақ қағанаты – 614
Қимақ мемлекеті – 187, 534, 674
Қимақи – 533
Қимақи Жанах ибн Хақан – 186
Қобыланды батыр кесенесі: археологиялық және этнографиялық ізденістер қорытындысы – 124
ҚР ҰҒА академигі К.М. Байпаковтың ғылыми, педагогикалық және қоғамдық қызметі туралы. Очерк – 746
Қудама ибн Жафар – 615
Құмандар тарихына қатысты кейбір қосымша деректер – 770
Құман-половцы туралы – 330
Құнды еңбек – 359
Қыпшақ – 535, 645
Қыпшақ мемлекет бірлестігі. Жер мен көш қонуы. Этникалық құрылымы – 281
Қыпшақ мемлекеті – 675
Қыпшақ мәдениетінің мұрагері Қазақ халқы – 701
Қыпшақ хандығы – 348, 647
Қыпшақтану – 646
Қыпшақтар – 373, 734
Қыпшақтар: қыпшақтар тарихы туралы – 636
Қыпшақтардың саяси қарым-қатынастары – 356
Қыпшақтардың тарихи-мәденини дәстүрі және Алтын орда – 882

Л

- Легендарный полководец Каган Модэ – 753, 754
Летописец кипчакской истории – 649
Летопись казахстанской юридической науки – 883
Локализация тюркоязычных племен на территории Казахстана на карте ал-Идриси (XII в.) – 265

M

Мақдиси – 188

Мамлюкские антропонимы как источник по этническому составу Дешт-и Кипчака – 468, 469

Манакиб әл-атрак – 189

Марвази – 190

Марғұлан А.Х. зерттеулеріндегі ғұндардың қалалық мәдениеті – 650

Марко Поло – 191

Масалик әл-абсар фи мамалик әл-амсар – 192

Масуди – 193

Мауараннахр – 194

Мафатик әл-улум – 195

Махаббатсыз дүние бос – 45

Махмуд Газнауи – 196

Махмуд Қашғари – 197, 536, 676

Мемлекет ашқан тұлға – 896

Мемлекеттілік – Егемендіктің іргесі – 385

Мен тарихшы емес, инженер болуды армандайтынын – 677

Мөде қаған. Тарих, тұлға, уақыт – 46

Муқанна көтерілісі – 22

Мұлхақат әс-сурах – 203

Мұхаммед Хайдар Дулат. История, личность, время – 48

Мұжмәл әт-таварих ва-л-қиссас – 616

Мұжам әл-бұлдан – 204

Мұқаддаси – 205, 537, 617

Мұқаддимат әл-Әдаб – 538

Мұсылман деректеріндегі Түркістан тарихы аймағы және Тараз қаласы – 577

Мұхамед ибн Нәжіп Бекран – 678

Мұхамед Хайдар Дулат. Тарих, тұлға, уақыт – 47

Мұхаммад Хайдар Дулати шығармашылындағы Дағы өркениеті – 871

Мұхаммед ән-Насави – 206, 539

Мұхаммед ибн Наджип Бекран – 207, 648

Мысыр Мамлұқ мемлекетінің Дешті Қыпшақпен XIII-XV ғғ. байланыстары (араб деректері бойынша) – 911

Мысырдағы мамлұқ сәулет өнерінің тарихы – 49

Н

- Нарикбаев М.С. и кипчаковедение – 651
Наршани – 208
Наставник историко-востоковедческих исследований – 551, 735
Насыр Хосров – 209
Научная школа академика Б.Е. Кумекова в кипчаковедении – 903
Независимый Казахстан и инновационные направления в исторической науке – 824
Некоторые источники ал-Идриси о стране кимаков – 134
Некоторые итоги и проблемы историко-востоковедческих исследований в Казахстане – 139
Некоторые итоги и проблемы кыпчаковедения – 394
Неотъемлемая часть государственности – 810
Низам әл-Мұлік – 210
Новые научные проекты по актуальным направлениям исторической науки – 792
Номадная цивилизация: общее и особенное – 702
Нұзхат әл-мұштак фи-ихтирак әл-афак – 211

О-Ә

- О географическом сочинении Абу Зайда ал-Балхи «Зикр ал-масафата сувар ал-акалим» (Х в.) – 703
О древнетюркских государственных традициях в Кимакском каганате и Кипчакском ханстве – 619
О кипчаках, кимеках и куманах по арабским и персидским источникам – 771
О конъектуре к титулу бамал-байгу в «Зайн ал-ахбар» Гардизи – 285
О методических принципах источниковедческого анализа письменных источников – 563
О методических принципах источниковедческого анализа письменных памятников по истории кипчакских племен – 564
О нас думают одно, а мы – другие – 843
О перспективах развития кипчаковедения – 624, 681
О соотношении этнонима и этноса кыпчак (V-XIII вв.) – 360
О социально-политическом объединении кипчаков, кимеков и куманов как целостной системы – 622
О степная цивилизация (к специфике феномена) – 782
О степной цивилизации – 625, 723
О термине «Қазақ» – 399, 465

- О триаде этнополитических объединений кипчакского мира мусульманским источникам – 562, 686
- О формах термина "кипчак" в вопросах хронологии – 682
- О формировании кыпчакской этнической общности на территории Казахстане в VIII – нач. XIII вв. и термине «казак». – 350
- Об истоках Итиля по мусульманским источникам – 338
- Об исторических корнях казахско-венгерских связей – 755, 783
- Об общем и особенном в развитии тюркской степной цивилизации – 638
- Об этническом аспекте изучения мамлюкской антропонимии по арабским источникам – 340
- Об этническом составе кыпчаков XI–XIII вв. по арабским источникам – 322
- Об этнониме и этносе «кипчак» – 565
- Об этнонимии кыпчакской конфедерации западного Дешт-и Кыпчака XII – начала XIII века – 349
- Образование казахской народности – 254
- Образование казахской народности и казахского ханства – 255
- Огузская держава – 716
- Огузы – 225, 377
- Оғыздар – 212, 370, 540, 679
- Оғыздардың саяси бірлестігі – 213, 541, 680
- Оғыздардың, қарлұқтардың, қимақтардың шаруашылығы – 273
- Омари – 214
- Оңтүстік Қазақстандағы арабтар – 274
- Орта ғасырдағы Қазақстан тарихы (VI–XVII ғ.) – 50 – 54
- Ортағасырлық Қазақстан араб жазба деректердің аясында – 872
- Ортағасырлық Қазақстан тарихы – 56
- Ортағасырлық Қазақстан тарихы (VI–XVII ғғ.) – 57
- Ортағасырлық Қазақстан тарихына байланысты – 58
- Ортағасырлық құман-қыпшақтар тарихының мәселелері («Кодекс Куманикус» материалдары бойынша) – 910
- Орхон мұралары: тарихнамалық-деректанулық талдау – 123
- Основополагающие труды Кумекова – 890
- От редколлегии – 286, 303
- Отдел древней и средневековой истории Казахстана – 652
- Открыть свою страну – 653
- Өзекті тақырыпқа арналған еңбек – 361
- Өзін танып-білген халық ешқашанда жеңілмейді – 844

Өнегелі еңбек – 386
Әрісі кең ғалым, ұлағатты ұстаз – 908
Откеннің өнегесі болашаққа да қажет – 362

П

Первое учебное пособие по археологии Казахстана – 266
Персидские и арабские формы написания термина "кипчак" и вопросы хронологии – 626, 639
Персоязычные источники по истории казахов и Казахстана XIII-XIX вв – 919
Письменные документы из Южного Казахстана – 227, 811
Письменные источники – 397
Пікір – 304, 552
По следам Аль-Фараби – 704
Политегенез кимеков и его наследники в евразийских степях – 627
Политические и этнокультурные связи кипчакских племен с огузами – 683
Половец епископиясы – 900
Понятие «казах» первоначально имело социальный смысл – 756
Появление и накопление информации о кипчаках и кимеках по арабским источникам – 566
Право собственности у средневековыхnomadов Центральной Азии – 578
Предисловие – 269, 395, 396, 772
Предтечи Казахского ханства: история формирования нашей государственности насчитывает два с половиной тысячелетия – 812
Проблемы семьи и брака казахов в 1970 – 2000-е годы: этнологическое исследование – 914
Проблемы советской тюркологии – 121
Профессор Б.Кемековтің ғылыми жұмысы туралы – 909

Р

Развитие идеи кипчаковедения в Центральной Азии – 628
Развитие феодальных отношений в Казахстане при Карабанидах (X-XII вв.) – 198
Развитие экономики и культуры Казахстана – 256
Расселение карлуков по картам ал-Идриси (XII в.) – 270
Расселение кимакских племен в IX–XI вв. – 137
Расселение кипчаков по картам ал-Идриси – 553

- Расселение тюркоязычных племен на территории современного Казахстана на карте ал-Идриси (XII в.) – 684
Расселение тюркских племен на территории современного Казахстана по карте ал-Идриси (XII в.) – 215
Раузат әс-сафа – 216
Рашид ад-Дин – 217
Реальность. О некоторых «идеях» пересмотра границ республики – 323
Религии и культуры средневекового Казахстана – 81
Религиозные верования – 257
Рецензия – 309
Рецензия на кн.: В.М. Плоских. Киргизы и Коκандское ханство – 241
Рецензия на кн.: Байпаков К.М. Таймагамбетов Ж.К. Археология Казахстана – 705
Рецензия на кн.: Байпаков К.М., Нуржанов А. Великий шелковый путь и средневековый Казахстан – 351
Рецензия на кн.: Пищулина К.А. Юго-Восточный Казахстан в середине XIV – начале XVI вв. – 228
Рецензия. Социально-этические трактаты ал-Фараби – 199
Роль исторического знания в модернизации общественного сознания – 832

С

- С чего начиналась казахская государственность – 757
Салах ад-Дин – 218
Салжұқ – 219, 542
Салжұқ мемлекеті – 220, 544
Салжұқтар – 221, 545
Самани әuletі – 229
Самани әuletі – 546
Сведения о кипчакских племенах в мусульманских письменных памятниках – 793
Светлой памяти выдающегося тюрколога, друга и учителя Сергея Григорьевича Кляшторного – 825
Сельджукское государство – 298
Семиречье в VIII-XII вв – 331
Сират ас-сұлтан Жалел ад-Дин Менгуберти – 230
Служение науке – 287, 567
Сообщение ал-Идриси (XII в.) о странах кимаков и карлуков – 271,

685

Состояние изученности и перспектива исследования письменных источников мусульманского круга по истории кыпчаков VII–XIV вв. – 313

Социально-политические, этнические и культурные процессы в Южном Казахстане – 132, 200

Социально-экономический строй Казахстана накануне присоединения к России – 275

Социальные группы и категории – 403

Средневековая история Казахстана – 59, 60

Средневековые кипчаки по данным «Китаб ал-ибар...» Ибн Халдуна (XIV в.) – 310

Средневековые мусульманские карты как источник по расселению кыпчаков – 332

Становление и развитие государственности древних тюрков (VI – VIII вв) – 913

Становление и развитие казахской государственности – 706

Хадистер отан тарихының дерек көзі – 707

Старокипчакский язык – 61

Степная и городская культура Кимеков – 640

Степная цивилизация и история региона – 826

Степная цивилизация: общее и особенное – 884

Страна кимаков по карте ал-Идриси – 138

Султан Бейбарс. История, личность, время – 62

Сурат ал-ард. Мухаммеда ал-Хорезми – 316

Суяб – 231

Сұлтан – 232

Сыздық Кенесары ұлы – 687

Сыздық төрені ұлттық батыр ретінде ұлықтайтын кез жетті – 654

Т

Табан әл-Хайуан – 233

Тағлымға толы білімнің кені – 887

Тарих ар-русул уә-л-мулук – 234

Тарих ғылымдарының докторы, профессор, Көшім Лекерұлы Есмағамбетовтің өмірі және қызметі туралы – 794

Тарих ғылымындағы аңыз адам – 898

Тарих тағлымы – 387

Тарих-и Байхаки – 235

- Тарих-и Оразмұхаммед – 700
Тарихи тұлғаларды танытқан талант – 736
Тарихымыз – тұңғиық – 813, 814
Тәуке хан тұсындағы биліктің нығаюы. «Жеті жарғы» – 460
Тілде ұлттың жаңы бар – 833
Тоғрұлбек – 547
Тоғызы-оғыз – 236
Төл тарихтың жаршысы Б.Көмеков – ғалым, ұстаз, тұлға – 894
Тулепбаев Б.А. – выдающийся ученый и крупный политический деятель - 125
Түркестан во времени и пространстве: Туркестан VI-XVII веков по мусульманским письменным памятникам – 795
Тұргеш қағанаты – 618
Түркілерді түгендеген тұлға: белгілі тарихшы Л.Н. Гумилев туралы естеліктер – 388
Тұсініктер – 301
Тұғырлы тұлға – 873
Тұғыры биік дара ғалым – 748
Тұнжырлармен тілдескен тұлға – 688
Тюргешский каганат – 299
Тюркская степная цивилизация великой степи евразии – 758

Ұ-Ұ

- Үәлиханов Шоқан. Көп томдық шығармаларының жинағы – 126 – 128
Укрепление верховной власти при Тауке-хане. «Жеты жарғы» - 400
Ученый и Человек – 759, 760
Ұлағатты ұстаз, белгілі ғалым, тарихшы этнограф – 791
Ұлттың рухын аспандатқан: Ахмет Тоқтабайдың "Қазақ жылқысының тарихы" атты кітабы осындай ойға жетелейді – 781
Ұлы Дағын – 129, 130
Ұлы Дағын құндылықтары жайлы – 874
Ұлы дағын өркениетінің құндылықтары туралы – 875
Ұлы дағын өркениеті құндылықтарының белгілері – 876
Ұлы дағындың біртуар ұланы – 131
Ұлы жібек жолы – 238
Ұлы Салжүқ әулеті – 237
Ұлы Тұранның құндылықтары – 834
Ұстаз, ғалым, қайраткер – 790

Х-Ц-Ч

- Хазар қағандығы – 239
Хақан – 240
Хан Джучи. Великая Степь – 70
Ходжа Ахмед Ясави: суфийский поэт, его эпоха и творчество – 122
Хозяйство и общественные строй – 259
Хозяйство карлуков, огузов, кимаков – 226
Хозяйство кимаков – 135
Хозяйство огузов, карлуков, кимеков – 379
Хозяйство. Формы землевладения и феодальные институты – 258
Хорезми Мұхаммед ибн Мұса – 242
Худуд әл-алам – 698
Худад әл-алам мин әл-машриқ илал-л магриб – 243
Хун, қыпшак, қазақ мәдениеттерінің байланысы – 708
Хундар мен түркі тілдерінің байланысы – 709
Ценное издание для средней школы – 389
Ценный вклад в этнологическое казаховедение – 885
Чингис хан. История, личность, время – 66 – 68
Чокан Валиханов. История, личность, время – 69

Ш

- Ш.Ш. Уәлихановтың Орталық Азияның ежелгі және орта ғасыр тарихын зерттеуге қосқан үлесі – 918
Шавгар – 244
Шамс ад-дин Мұхаммед ад-Дамашқи – 245
Шаруашылық және қоғамдық жүйе – 284
Шаруашылық. Жер өтілі және феодалдық институттар – 283
Шежире казахов: источники и традиции – 72
Шежіре – ата-баба мұрафаты – 352
Шежірелер жинағы – 97
Шежірелер отан тарихының дерек көзі – 710
Шельджи – 246
Шоқан өскен орта – 120
Шоқан Уәлиханов. Тарих, тұлға, уақыт – 63
Шығыстанушы ғалым – 711
Шыңғыс хан. Тарих, тұлға, уақыт – 64, 65

Э-Я

- Экономика и быт казахов. Хозяйство и быт – 401

- Экономика и культура Казахстана в XIV-XV веках – 260
Эпоха аль-Фараби – 357
Этнографические данные по средневековым мусульманским письменным источникам о Китае – 835
Этнокультурные контакты кыпчаков и татар (по арабо-персидским источникам) – 305
Этнополитические объединения кипчаков, куманов и кимеков в свете мусульманских источников – 655
Это наша история – 353
Ябгу – 247
Язык и литература – 261
Якут – 249
Яқұт әл-хамауи – 690
Яқұттың (XIII ғ.) «Түркістан» атты мақаласының аудармасы – 656
Янгикент – 250

ЕСІМДЕР КӨРСЕТКІШІ ИМЕННОЙ УКАЗАТЕЛЬ

Baipakov K.M. – 579
Çingiz Samudinuulu. – 1
Kartova Z.K. – 845
Kumekov B.E. – 877
Mehmet Kildiroğlu – 1
Tashkaraeva A.M. – 877
Uteniazov S. – 317

A

Абдильдин Ж.М. – 85
Абдиров М. – 361
Абусеитова М.Х. – 99
Абусейтова М.Х. – 72
Абілхасымов Б. – 346
Агаджанов С.Г. – 112, 251, 252, 258, 259
Агаджанов С.Г. – 283
Агаджанов С.Ф. – 276, 281, 284
Айткул Х. – 670
Акишев К. А. – 266
Акымбек Е. – 78
Ақжігіт Θ. – 677, 844
Ақышев К.А. – 110
Алдажуманов К.С. – 467
Алдыбекова М.К. – 894
Алпысбес М.А. – 72
Амантай Д.– 388
Анарбаев Қ.С. – 34
Анарбаев Қ.С. – 770, 888, 910
Аргынбаев Х.А. – 89, 914
Арғынбаев Х. – 552
Арыстанұлы Н. – 490
Асанбай Асқаров – 696, 785, 834
Асылбеков М.А. – 387
Асылбеков М.Х. – 353
Аупбаев Ж. – 889
Ауэзов М.М. – 99

Ахинжанов С.М. – 251, 259, 281, 284
Ашимбаев Д.Р. – 904, 905
Аяған Б. – 901, 902

Ә

Әбілғожин Ж.Б. – 644
Әбділәшімұлы Д. – 74, 918
Әбдіров М. – 485
Әбенова Л. – 108
Әбенова Л.Д. – 131
Әбжанов Х. – 123
Әжіғалиев С.– 688
Әуезов М.М. – 119

Б

Баишев С.Б. – 22
Байғабылова Қ. – 46, 47, 63
Байпаков К. – 59, 76
Байпаков К.М. – 4, 14-21, 27, 41-44, 57, 58, 77-79, 81, 101, 103, 111, 116, 145, 228, 266, 309, 351, 664, 670, 704, 705,
Байпақов К. – 50-56
Байпақов К.М. – 40, 75
Байтенов Е. – 517
Балакаев Т.Б. – 2
Балғарина Б.– 387
Балтабаева К.Н. – 467
Басина В.Я. – 84
Батыршаулы Б. – 26
Батыршаулы С. – 26
Батырша-ұлы Б. – 49
Батырша-ұлы Бақытты – 911
Батырша-ұлы С. – 49, 836
Бейсембаев С.Б. – 22
Бейсенова А.С. – 319
Бейсенова Ә. – 654
Бекежанова А. – 694

В-Г

- Валиханов Ч.Ч. – 84-95, 286
Востров В. – 552
Воякин Д.А. – 77, 739, 746, 799
Галиев А. – 46, 64-68
Галиев А.А. – 574
Галиева А.– 753-754
Голден Питер Б. – 890

Д-Е

- Дахшлейгер Г.Ф. – 22, 254, 255, – 278, 279
Дикань М.Е. – 4, 27, 57, 58
Дробжева Л.И. – 16
Дуйсен С.Ж. – 61
Ержигитова А.А. – 670
Есмағамбетов К. – 631
Есмағи С. – 629

Ж-З

- Жолдасбеков М. – 129, 130
Жолдасбеков С. – 359
Жумаганбетов Т.С. – 10-13, 578, 913
Жұмабекова Ж.Ж. – 644
Жұмағанбетов Т.С. – 38
Жұрынов М.Ж. – 80
Зиманов С. – 119, 120

И

- Ибрагим С. – 75
Ибраев Ш. – 885
Иванов В.А. – 768
Иванова С.Н. – 122
Игликова К.С. – 10-13
Иглікова К.С. – 38
Ильясова З. – 656, 690
Ильясова З.С. – 9, 892, 893, 912
Исахов Е.А. – 897

К

- Кайдарова А. – 338
Кайдарова А.А. – 652
Калыш А.Б. – 914
Камалов А.К. – 105
Карибаев Б. – 48
Карибаев Б.Б. – 894
Картова З. – 869, 881
Касымбаев Ж. – 110, 389
Кәрібаев Б. – 47, 106, 895, 896
Кәрібаев Б. Б. – 107, 897, 915, 916
Кәрібаев Берекет Бақытжанұлы – 898
Кенесбаев С.К. – 256, 260, 280, 282
Кенжетаев Д.Т. – 28
Кляшторный С.Г. – 256, 260, 280, 282
Коваль С. – 653
Козыбаев М.К. – 101
Көмеков Б. – 97, 117-119, 301, 304, 352, 388, 390, 654
Көмеков Б.Е. – 49, 71, 74, 75, 81, 82, 96, 106-108,
111-115, 120, 123, 124, 126-131, 916, 918
Көмекова Р. – 658
Көмекова Р.Б. – 872
Кузембаев Н. – 841
Кузембаев Н.Е. – 32, 109, 840, 842, 868, 903
Кул-Мухаммед М.А. – 100
Кумеко Б.Е. – 132
Кумеков Б. – 110, 287
Кумеков Б.Е. – 14-16, 28, 72, 76-79, 83-95, 99-105,
109, 110, 116, 121, 122, 125, 704, 741, 913, 914, 917
Кумекова Р. – 478, 841
Кумекова Р.Б. – 29, 100, 561, 741, 830, 840, 842, 868
Курышжанулы А. – 61
Күзембаев Н.Е. – 33
Құмісбеков Ә. – 472-474

Қ-Л

- Қадырбаев М.Қ. – 111
Қадырғали би Қосымұлы Жалайыр – 700

Қайратұлы Бекен – 837
Қалжанов А.– 797
Қамзабекұлы Д. – 114, 115
Қасқабасов С.А. – 116
Қозыбаев М. – 352, 387
Құрбанғали Халид – 336
Құрышжанов Ә.– 646
Құрышжанұлы Ә. – 535
Қыдырәлі Д.Қ. – 129, 130
Лушников О.В. – 70

М

Маргулан А.Х. – 85-87, 251, 257, 259
Марғұлан Ә.Х. – 112, 119
Масанов Н.Е. – 31
Мәмет С. – 387
Медерова Д. – 108
Мингулов Н. – 97
Моисеев В.А. – 87
Молдажанова А.А. – 114, 115
Муканов М. – 184
Муканов М.С. – 267, 353
Муминов А.К. – 28, 98, 100, 741
Муминов Қ. – 71
Мутанова Г.М. – 867
Мухтаров С. – 304
Мұқанов М. – 352, 552
Мұтәлиев С. – 45

Н

Набиев М.А. – 800
Настич В. – 811
Настич В.Н. – 86, 87, 94, 227, 300
Наурзбаева А.Б. – 822
Новоженов Ю.И. – 70
Нуржанов А. – 351
Нұртазина Н. Д. – 917
Нусупбеков А. – 200, 867
Нусупбеков А.Н. – 132

Нұрманова А.Ш. – 71
Нұрпейісов К. – 387

O-Ө

Оловинцов А.Г. – 773
Омарбеков Т.О. – 917
Омаров Е.С. – 642
Оразбаев Ж.З. – 113
Орынбаева Ә. – 55
Әмірзақов Р.Қ. – 773
Әсеров Н. – 118
Әтенияз С. – 119, 120, 572
Әтенияз С.К. – 631
Әтенияз Ш. – 572
Әтениязов С. – 63, 97, 302, 304, 319, 346, 390,
630, 650, 654, 687, 694, 701, 725, 736, 790, 798, 839
Әтениязов С.К. – 688
Әтениязов Самат – 906

П-Р

Питер Голден. – 891
Пищулин К. – 50-56, 59
Пищулин К.А. – 254, 255, 652
Пищулина К.А. – 17-21, 40-44, 101, 112, 228,
278, 279, 397, 398, 457, 458
Плоских В.М. – 241
Пылев А.И. – 122, 395
Рахимбеков Р. – 467

С

Садықов Т.С. – 116
Саки К. – 62
Самашев З.С. – 670
Сартқожа Қ. – 123
Сәки Қ. – 5, 879, 880
Сәрсенқызы Ә. – 687
Сейфулина Л. – 78
Серубаева А. Т. – 918
Сламбекова Н. – 46

Смагулов Е. – 669
Смаилов Ж.Е. – 124, 670
Сулейменов Р.Б. – 31
Султанов Т. – 829
Султанов Т.И. – 70, 139, 146, 715
Султонов У.А. – 28
Сұлтанов Т.И. – 461, 462, 463
Сыдықов Е.Б. – 113-115, 874
Сыздықов С. – 908

Т

Табулдин Г.Ж. – 70, 773, 800
Тажин М.М. – 99
Тайжанова Г.Е. – 467
Таймагамбетов Ж.К. – 14-16, 705
Таймагамбетов Ж.К. – 791
Талғатбек М.М. – 820
Тасмагамбетов И.Н. – 99
Терентьев М.А. – 772
Терновая Г.А. – 81
Тобыш Н. – 117
Төлешов А.Қ. – 113
Трепавлов В.В. – 70
Тулепбаев Б.А. – 125
Тулепбаева К.У. – 125
Тулибаева Ж.М. – 919
Турсунова М. – 289
Түякбаев М. – 670

У-Х

Үәлиханов Ш. – 126-128
Ускенбай Канат – 907
Утениязов С. – 69, 287
Хафизова К.Ш. – 699
Хинаят Б. – 131
Хлюпин В.Н. – 904, 905
Хуа Тао (Hua Tao) – 909

Ш-Ы

- Шапиян М. – 769, 776
Шоқан Уалиханов – 740
Шуховцов В. – 811
Шуховцов В.К. – 28, 86, 94, 227
Ысқақов Қ. – 388

МАЗМУНЫ

Күрметті оқырмандарға!.....	7
КР ҰҒА академигі, тарих ғылымдарының докторы, профессор, шығыстанушы-арабтанушы Б.Е. Көмековтің өмірі мен қызметінің негізгі кезеңдері.....	9
Кәрібаев Б. Мемлекет ашқан тұлға.....	13
Жеке құжаттары	24
КР ҰҒА академигі, тарих ғылымдарының докторы, профессор, шығыстанушы-арабтанушы Б.Е. Көмековтің ғылыми-зерттеу еңбектері.....	26
Құрастырган, аударған, редакция алқасы, жауапты редакторы, бас редакторы, ғылыми кенесші болып шығарған кітаптары	32
КР ҰҒА академигі Б.Е. Көмековтің мерзімді басылым беттеріндегі және конференция басылымдарындағы жарияланған зерттеу мақалалары	39
КР ҰҒА академигі, тарих ғылымдарының докторы, профессор, шығыстанушы-арабтанушы Б.Е. Көмековтің өмірі мен еңбектері туралы әдебиеттер	86
Академик Б.Е. Көмековтің ғылыми жетекшілігімен қорғалған докторлық, кандидаттық диссертациялар.....	89
Ғалым туралы	91
Фотошежіре	92
Еңбектердің әліпбилік көрсеткіші	104
Есімдер көрсеткіші	128

СОДЕРЖАНИЕ

Уважаемые читатели!.....	8
Основные даты жизни и деятельности академика Национальной академии наук Республики Казахстан, доктора исторических наук, профессора, востоковеда-арабоведа Б.Е. Кумекова.....	11
Питер Б. Голден. Основополагающие труды Кумекова.....	21
Личные документы.....	24
Исследовательские работы академика НАН РК, доктора исторических наук, профессора, востоковеда-арабоведа Б.Е. Кумекова.....	26
Книги переведенные и изданные им в качестве научного консультанта, члена редакционной комиссии, ответственного редактора, главного редактора	32
Опубликованные научные статьи на страницах периодической печати и в публикациях материалов конференций академика НАН РК Б.Е. Кумекова	39
Литература о жизни и деятельности академика НАН РК, доктора исторических наук, профессора, востоковеда-арабоведа Б.Е. Кумекова.....	86
Докторские, кандидатские диссертации выполненные под научным руководством академика Б.Е. Кумекова.....	89
Об ученом	91
Фотохроника.....	92
Алфавитные указатели трудов	104
Именной указатели	128

